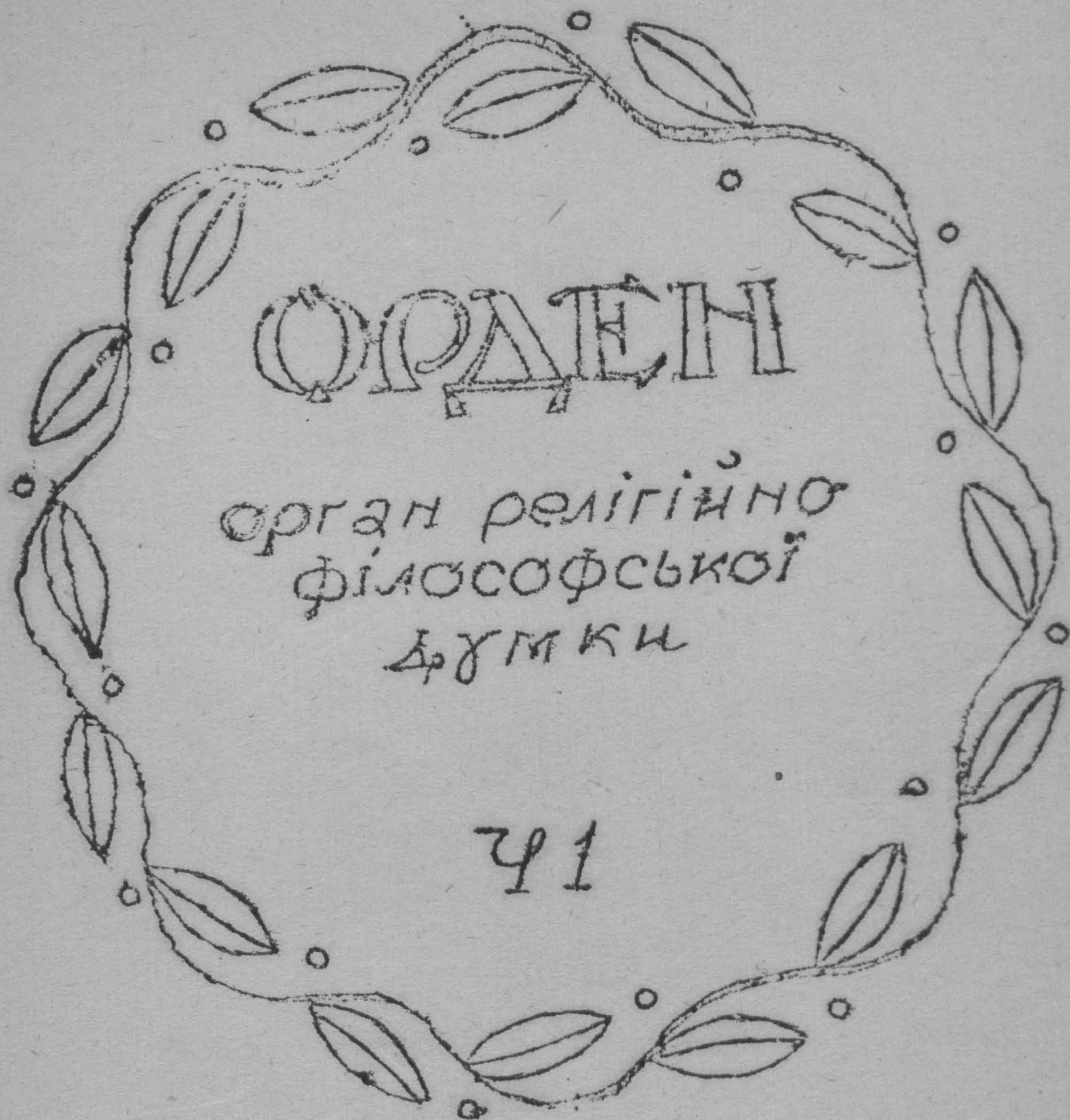

Листопад 1945

ВОЛОДИМИР

ГИМН ВІЧНОСТИ

/ Переклад із санскриту /

/ Ригведа. X. 129 /

Не було небуття, ні буття тоді;
Ані простору, ні неба синяви.
Чим був сповитий світ, де, в якій імлі ?
Чи були води в безодні темряви ?

І не було ні вічности, ні смерти;
Ні ночі темної, ні проміння днів.
Щось дише нечутно, хоче продертись
У буття. Це всесвіт тьм"яним тхінням тлів.

В пітьмі темінь у тьми сповита гущу;
Всесвіт був бурею безодні й тьмою.
Пробив чийсь віддих небуття шкарлущу -
І родиться муки й волі снагою.

Тоді в началі являється снага,
Що була духа найпершим насінням.
Знайшли таємну зв"язь буття й небуття
Пророки в серці : зав"язок істніння.

Скісно пружиться в просторі дужий член.
Що було в горі, що було в долині ?
Творче сім"я ллють горі творці сімен,
В долі лона, напруг і сил творчині.

Та хто збагне ці тайни споконвічні,
Звідкіль ця творчість, звідкіль усе життя.
Боги не знають, вони ж поцейбічні.
Хто ж знає тайну буття й небуття ?

Тільки Всевишній годен це сказати,
Він, що мов сонце з небес споглядає,
Творець він, чи ні - він лиш годен знати,
А може ще...- а може й він не знає...

– – –

В А С И Л Ь   П А Ч О В С Ь К И Й

Із драми п.н.

"Х Р А М   Д І Т Е Й   С О Н Ц Я"

КЛЯНУСЯ МАЄСТАТОМ БОГА СОНЦЯ

СТВОРИТИ ВОЛОДИМИРІВ ОРДЕН

І ПОШИРИТЬ ЙОГО В ГЛИБІНЬ НАРОДНЮ

ТРІЙКАМИ В ВІЙСЬКО ТИСЯЧАМИ ЗВЕН

ВАСИЛЬ ПАЧОВСЬКИЙ

Фрагмент з поеми "ЖЕРТВА"

Гартуйтеся !- бо йде труба Господня :
Земля розсядеться за злочин горя ,
Земля розступиться як преісподня ,
Земля трусити сь буде до дна моря ,

Ростем апокаліпсою у світі:...
Ростем по дням,по ночам,по годинам
Ворота золоті на верхопрях ...
Показують дорогу нашим чинам -
Бо ціль життя нам суджена в сузірях...
Ростем по дням,по ночам,по годинам...

Без нас не стане нови і космос мира
З лицем до Бога правди і любови -
Народ, що носить знак Володимира
Розкриє світови завіт обнови...

Лаштуйтеся!- бо йде труба Господня,
Земля розсядеться за злочин горя,
Земля розступиться як преісподня,
Земля труситись буде до дна моря,
Аж правду видасть з хаосу безодня !

- - -

ВАСИЛЬ ПАЧОВСЬКИЙ

ПОКЛІН ТОБІ...

Поклін Тобі доземний, рідний краю,
Цілую з гір твій порох і ридаю
з граничних стін !

Зробив Ти з мене співака кохання
І злегковажив моє слово зрання
як пустоцвіт.

А я творив ввесь вік сльозьми і кров"ю
Тобі завіт для Бога із любов"ю
Як Бог свій світ !

ВАСИЛЬ ПАЧОВСЬКИЙ

БЛАГОСЛОВЛЮ ТЕБЕ...

Благословлю Тебе, Космічна Воле,
Що я родився знов в велику пору,
Що вислала мене Ти в буйне поле,
Як нарід мій росте все вгору, вгору.

У гору рветься хоч кровавим шляхом,
Гей гук вулькану вибухає сила,
Мій дух літає благовісним птахом
А моїй пісні виростають крила.

На крилах кров і жовч і гнів і сльози
Мої тремтять і дзвенькотять як стріли,
А серце чує прочуттям мімоволі
Що нині, завтра дійдете до цілі!

Де був Мойсей, Осія, Єремія
Там кості встануть і звалять руїну;
Ой, чую, що появиться Месія,
Я твій Іван Хреститель Україно!

-о0о-

ВОЛОДИМИР

"НАРЦИЗ" СКОВОРОДИ.

"Нарцис" - первородний син Сковороди - це симфонія про божественність людини. Це тут - у першому свойому творі - проголосить Сковорода найглибшу правду, якою сам говорить, і яку хоче сповістити другим.

" ПРАВДИВИЙ ЧОЛОВІК І БОГ ЦЕ ТЕ САМЕ"

/ Дух чоловіка і Бог це те саме - вчить нас мудрість упанішад -... ів перед чотирьох тисячеліть /.

Цей "наш божественний чоловік" - це тайна нашого серця, це його радість і тріюмф.

Це перемога над смертю.

" Невже одна смерть царює ? і нема життя ? лож одна без правди ? і злоба без благости ? і старість без юности ? і тьма без світла? і потоп без суші ?".

Ні, ні це брехня. Це язик всепогубного потопу метає таку клевету, щоб нею знищити правду, юність, вічність, нову землю і живий рід.

"Слухай же, глухий біse, німий і пустий язиче ! Тому що не признаєш існування Господнього, віруючи, що одна тільки смерть всюди панує і зводить все на все до аду всетління, тому знай, що новий і нетлінний чоловік не тільки пиреможе тлінні твої закони, але озброєний местю, до кінця тебе розруйнує, скине з престолу твойого і вчинить тебе нічогенькою обманою."

Гордо звучать ці слова. Є в них бойовий запал святого лицаря, що викликує смерть на герць. І звучить у них пророцтво чогось нового і великого, нової землі і живого роду. І звучить у них героїчна впевненість перемоги над смертю.

/ Яканалюгідна брехня вважати філософію Сковороди квієтизмом чи пасивізмом ? /

Тільки найбільші лицарі людства підносились на горді висоти свідомої борні проти смерти. Сковорода озброєний местю проти неї. Він переможе її до кінця.

І це основна признака лицаря Ордену Бога Сонця.

"Якщо загрілося в тобі твоє серце, ти повинен у навчанні твойому роздувати вічно живучу іскру воскресення, аж розгориться лрість блаженного його полум"я і пожере усю супротивну собі повінь, аж наповниться блаженна Божа ріка, що потоплює все нечистиве. Загріте серце це огненний язик Святого Духа, що оспівує на небі і на землі чудо воскресення."

" Раз добром нагріте серце
Вік не прохолоне."

/ Шевченко /

Чи пізнаємо той вогонь, що ним розгорілося серце Сковороди ? Той сам вогонь, що ним горів Шевченко.

Це бойове, червоне полум"я святости.

Тут він горить із ударною силою свіжости, з поранковою ясністю пробудження, із нагучістю першого захвату воскресення, із первісним і першим бойовим запалом лицаря.

І тоді гаряче, непереможне прагнення опановує його душу, основне прагнення духа Сковороди :

Пробудити своїх братів, що сплять непробудимим сном, мов п"яний турок, напившися опіюмового дурману.

Він зачне їх термосити за плечі з усієї сили :

"Розбий сон твоїм очам, о нещасний мертвече ? Підіймись на свої ноги ! А може зровумієш, що це таке Христос, світло світа ?"

Сковорода не питає : "хто це такий Христос ?" - але : " що це таке Христос ?"

Що це таке Христос ?

Це світло світа, тайна сила людської душі, сила воскресення людського духа. П р а в д и в и й Ч о л о в і к. Це ти сам у найглибшій твоїй суті і правді.

"Це є ти" - кажуть упанішади.

"Знайшов я чоловіка. Відкрив Месію, не тілесного кумира, але справжнього, божого в тілі моїм чоловіка... Сім"я благословенне !... Світло об"явлення сліпому язикові. До тепер був я в тьмі і в болоті був я, тобто серце моє. Їв і насичувався землею."

"Чого ж більше сумувати тобі, душе моя ?... Пізнала ти вже в собі чоловіка, а сила його безконечна ... Він голова твоя в тобі під видом твойого тіла і крови."

Ц Е Є Т И !

Може знаєш, що це таке Христос ?

"Є час, щоб і тепер воскреснути.

Може іскра божа впасти на темну безодню нашого серця і знов його освітити. Віруємо, що Бог є в людськім тілі. Є справжній він, в тілі н а ш і м в и д и м і м , не речовинний у речовиннім, вічний у тліннім, один в кождім із нас, і цілий в кождім, Бог у тілі і тіло в Божі, але не тіло Богом, ані Бог тілом."

"Про всіх можна сказати : Ти є мертвий в мертвим твоїм серцем. Залізо пройде твою душу. Сидиш у тілі, лежиш у гробі...

О божественна іскро ! ... Христе Ісусе ! Небесний і новий чоловіче ! Голово і серце і світло всього сотворіння! Пункт вселенної! Сило, законе і царство світа ! Правице божа! Воскресення наше ! Коли тебе зрозуміємо ?... Т и п р а в д и в и й ч о л о в і к у п р а в д и в о м у т і л і ."

Може зрозумієш, що це таке Христос ?

Це чоловік. Правдивий у правдивому тілі. Це Бог. Це Ти. Це Бог під видом твойого тіла і твої крови. Бог у нашім видимім тілі. Це ти, коли збудишся зі сну до правдивого, духового життя. Як навчишся відріжняти подвійне обличчя з"явищ і світа : зовнішнє і внутрішнє, проминаюче і вічне. Як розбудиш у собі що тайну, найглибшу силу твоєї істоти. Як викрешеш іскру твойого воскресення. Як пізнаєш себе самого. Як зрозумієш, що Бог це ти. Чоловік !

Пізнай себе - це шлях спасення, шлях воскресення, шлях самоусвідомлення своєї божественної сутности.

Пізнай себе - це есхатологічний принцип.

Нарцис - залюблений до смерти в самому собі - стається символом чоловіка, що пізнає самого себе і переміняється в вічно живе джерело, що є символом початку, - а початок це Бог. Нарцис переміняється в сонце, бо сонце це джерело світла,- це символ Бога. Нарцис переміняється в правдиве Сонце, а не в його тінь. Нарцис переміняється в божественну людину - Нарцис переміняється в Бога, в Правдивого Чоловіка.

Тоді,- при цій чудесній переміні, що є справжнім воскресенням і божественним, містичним переображенням правдивої людини,...

Тоді твориться...

"...н о в и й с в і т,

н о в а з е м л я

і н о в е н е б ..."

Цей новий світ є вічний і незнищимий. Світ, що його бачимо і оглядаємо земними очима є тільки мертвою тінню і тлінню вічно живого світа духа.

В цім світі ніщо не гине.

"Ніхто його не додбає
І не розруйнує..."

/ Шевченко /

Це країна,що споконвіку зустрічає сонце і вмивається дрібною росою світанкової краси. І нема тому почину і краю не має! / Шевченко /.

"...Душе моя !
Чого ти сумуєш ?"

/ Шевченко /

"Чого ж більше сумувати тобі, душе моя .?"/ Сковорода /

Такий є основний зміст ідеї "Нарциза" Сковороди. Це справді його син первородний. Ідеї ці проголошені в міцній, насиченій згущеними образами, високопоетичній мові. Це прекрасний український барок.

Слово Сковороди дрижить живим ще життям живого переживання. Воно сповнене гарячого прагнення поділитися з братами правдою, яка, здається, зовсім ще недавно потрясла до глибини цілою істотою його генія.

Звідси аргументація Друга припіднесена, сильна, згущена, повна наглих зворотів і скорочень думки, парадоксальних миттєвих перескоків, несподіваних зіставлень і насвітлень біблійних слів і образів. "Нарциз"- це величаве проголошення загально індо - арійського "з і р у ю" всіх містиків, - це вибух усвідомлення божественності людини, який своїм значенням переходить далеко поза межі української літератури.

М. ОРЕСТ

x
x x

У небо линучи високе,
Кучелиться в долині дим
І мандрівця полонить око
Тремтінням мрійним і легким.

Зело пахуче, цвіт навколо,
Сріблясті струмені, трава
І на незнанім видноколі
Пойняті миром дерева.

Що принесу під гостелюбний,
В обіймах віт спочилий дах ?
Що полишили роки згубні
І що я сам - по тужних днях ?

Зерно у бурунах потали,
Я знав ганьбу і глум, і гніт
І бурі лютости топтали
Шолом ума і серця щит.

Та віра, чудом розбуяла,
Мене вела у тьмі шукань -
І раптом очі осіяла
Повита в непорочну рань

Долина ждана і жадана,
Святна і радісно п"янка -
І знаю: дивний дар дістане
Моя натомлена рука.

Луну минулого страждання
Я тут, під камінь покладу
І в ясноті неподоланній
В обітований край ввійду.

І, спраглий дружньої гостини,
Піду, окрилений, на дим,
Що з високості добрі лине -
Із раю в рай, із дому в дім !

- oOo -

ЛЕВ ОРЛИГОРА

Я ЗГОРЮ...

Я згорю, величні побратими,
У вогні визвольницьких змагань.
Не схилюсь за гратами міцними
Од кривавих диких катувань.

Понесу багряними шляхами,
Смолоскип Великої Доби;
Чую я - Вітчизна за динами
Гірко плаче - зве до боротьби.

Бачу -я-мій рідний край палає,
Шле за муки світові протест.
Всіх борців в одну сім"ю єднає -
Всенародній творить маніфест.

Я згорю, щоб вічно не вмірати
Не дрімать в ганебному ярмі.
Щоб в душі народній міг палати
Як зоря висока у пітьмі.

Я згорю, щоб міг мій меч підняти
У В боях гартований мій син.
Ось чому - не буду я конати
В тишині розніжених годин.

Бачу я - мій рідний край палає,
Шле за муки світові протест.
Всіх борців в одну сім"ю єднає,
Всенародній творить маніфест.

КОНСТАНТИН

НА ВЕРШИНАХ ДУХА

В людях - одиницях, так само, як і в народах, живуть сили, більші за них. І це не тільки чудесна фізична потуга, що її ховає природа в людях, як "недоторканий запас" про найтяжчі життьові випадки /люди з подивом дізнаються про невідомі, досі приховані від них самих запаси енергії/, а так само й чудесна духовна потуга. В моменти трагічні, судні, коли для цілого народу повстає смертельна небезпека, тоді зненацька твориться чудо, тоді прихована енергія прориваеться, як протуберанці серед мороку. Нікому невідомі межі народних сил. Невідомо, як і коли і в якій формі, розкуті та діючі, виявляються чудесні духовні сили народу. Кожний визначний народ Европи є і частина людства, і само людство в частковому, осібному, національному вигляді, він - відміна природи людства, і в його житті проявляються загальні, покищо нам невідомі, закони духовного буття і розвитку. Тільки дещо визначила історія і передусім от що: доки народ з найглибшим переконанням, твердим і незламним, вірить у святість своїх вітчизняних святинь і обороняє їх з усіх сил, - доти він непереможний, хоч би й які страждання та іспити йому довелося терпіти, більш того, він мусить вірити в них, і то найнеодмінніший з усіх обов"язків, які є на світі. Пламенна віра і священний обов"язок перед вітчизною в дивовижно повній формі завжди виражалися в поезії, першорядні творці якої завжди були "невільниками чести" і пророками. В лиху годину в них з незрозумілою потужністю прокидався дух цілого народу, і тоді ті поети ставали велетнями, кожному з яких повно виявлялася та чи та сторона духовної природи людства.

Для мистецтва найбагатша сфера життя - ота сфера поміж людських відносин, яка складається з проявів почування, проявів індивідуального інтересу, а особливо страстей, в широкому зрозумінні слова, страстей, що пробуджують мертвий світ навколо нас і огрівають його, і охоплюють усі дочиста його елементи, творять живий світ, пронизаний прагненнями і наповнений різноманітними силами боротьби, суперечностями, тайними явищами людського духа. В тому світі страстей і темних, і світлих,- є ніби окрема зверхприродна стихія духовного життя людей, і, певно, можна говорити про душу цілого народу, яка завжди виявляє найяскравіші прикмети свого національного характеру. Тільки високі таланти ставали, образно кажучи, органами її, інструментами її виразу її потужними голосами. І тим то корифеї мистецтва завжди були такими народними, такими національними своїм єством, хоч вони здебільшого синтезували в своїх моральних чи політичних концепціях вітчизняні ідеї та ідеї з других країн. Серед усіх тих деміургів мистецького скарбу людства, мабуть, найбільш народно - національним був Тарас Шевченко. В історії духовної культури світу це один з небагатьох прикладів того, як певно, аж до межі можливого, виразилися в творах одного поета свідомість і почування цілої нації, у якої духовна обдарованість стоїть нарівні з епічною звитягою знаного на весь білий світ запорожського лицарства. Народ молодий, повний свіжих сил, щедро нагороджений від природи всіми найліпшими людськими прикметами,- працьовитістю відвагою, інтелектуальними здібностями, людяністю і чуйністю,- опинився в часи Шевченка в найтрагічнішому становищі : без держави, без права на вільний розвиток своїх сил, у брудному пеклі всеросійського кріпацтва, у наругі та злиднях... Страшними нотами дзвеніла ліра кріпацького Данта, в якому говорила і смертельно ображена в своїй гідности душа народу, закута в кайдани, позбавлена світла, в отій

пристойно - самодержавній тортурні; і душа поета, яка сама зійшла на Голгофу за свій народ і прийняла несвітські муки. І тільки було сил, що іноді поет проходив у кривавому тумані, як пророк, як Ієзикіїл з сокирою, кричучи до народу, кличучи до помсти - розправи, до смертного бою за правду і свободу. В ньому поєднувалися і державна міць духа і невиявлена до того часу національна потуга до всебічного громадського і культурного життя... В одній особі суміщалися і провідник народу, пророк, співець, поет і історичний герой народу одночасно.

Нам мало відомі найбільші таємниці духа в історичному розвиткові, які тільки в окремі періоди розкриваються в героїчному горінні нації і звитязі одиниць. Лиш іноді крізь тьмущу тьму неясних подій, коли природа людства, відмінена у формах численних націй і підкорена законові, напружує свою силу в найбільших людських ділах, щоб через боротьбу і страждання відродитися для радости, відновитися і процвісти, наблизитися до свого сонця. Тоді й психічна стихія світу зосереджується в такі пророчі промені людського духа, які нотім і по смерті одиниць, через які вони виявились, вічно горять і озаряють землю.

Там, на гранітних верхів"ях творчости, звідки видно, що грози ходять внизу, високі генії - бійці одного табору, бійці за щастя живущих на цім бреннім світі. В творчости Т. Шевченка так багато співзвучного наприклад Дантові і Шіллерові, бо вони - брати, споріднені через духовні сили, вони - гіганти, що били своїми списами багатоголову потвору зла. І кожний з них вдивлявся в привид грядущого раю. Шіллерові марився вік, коли золоті, обсипані самоцвітами корони знеціняться нінащо, а чисті серця піднімуться в ціні, Дантові відповідав через музику та світло свою найсокровеннішу тайну безмежні висоти неба. Шевченкові мріялося і вдень і вночі про тихий світлий благословенний рай на українській землі, про веселі села серед верб, що ку

рають свої віти в соничних річках, про цвітущі сади коло хат і мирні радості людей нелукавих , добрих, роботящих. Шевченко, виразник мрій і високої моральної культури українського народу, належить до європейської сім"ї поетів - провісників грядущого щастя.

В історії нації, так само, як в біографії окремої людини, бувають критичні часи, коли страждання доходить до апогея або загрожує смерть: Таку страстотерпну добу переживав український народ в середині 19 століття, і не один він, а й інші нації, що населяли тодішню Росію /" од Молдаванина до Фіна..."/ Можна сказати, що то було " дно страждання", крайня межа морального приниження і фізичного мученництва нації. Російська літератута дала тоді Достоєвського, в філософії якого одна з головних думок - та, що найбільші страждання становлять той чистительний огонь, через який неодмінно треба пройти і людині і народові, щоб виявити в своїй душі світло Господа. Крім пророка страждань, російська література висунула провідників збройної боротьби з царатом.

В Шевченкові - в ньому одному об"єднані ті дві сторони, що нарізно одкрилися в російській літературі. Тільки ж він не обстоює, як Достоєвський думки, що страждання становлять силу життя, - ні, він без містичної хворобливости переживає лихо свого народу. Він проливає сльози разом з помордованими хуторянами, покритками, сиротами, взагалі - усіма "приниженими і ображеними", але в нього немає поетизації страждань, як у Достоєвського. Споглядання мук і таке глибоке співчуття до страждущих, якого, здається, не мав ні один письменник у літературі всього світу, породжує в його душі вибух полум"яного і нестримного гніву. Тоді перед читачами - бунтар, провідник боротьби. Тільки ж вона, та боротьба, має в нього інший вигляд, ніж, наприклад, у мрійників - реформаторів Европи, Прудона, утопістів і їхніх послідовників. Він надає мало значення теоритичній системі, бо ніби передчуває, що за неї може пролитися на Україні аж надто ~~багато крови і сліз, без яких~~ можна гаразд упорядкувати життя.

В ньому жив історичний інстинкт нації, інстинкт, від якого походи . щось віще в його поезіях . А разом з тим він - син страшного кріпацького віку і спадкоємець усіх традицій України, спадкоємець "незаконний" і непотрібний з погляду офіційного, царського уряду, проголошував боротьбу гайдамацькими способами, способами Коліївщини. Нагальна розправа - і знову мир, спокій, праця : така картина подій стає перед очи читача в бунтарських віршах Шевченка, ніби гроза, що очищує повітря, проноситься і скоро вщухає, і знову панує ласкава благословенна тиша. Раптом знищити зло, зруйнувати темницю, в якій мордується народ, розтрощити трон і порвати порфіру, покарати царя - злочинця та його посіпак і знову стати до роботи коло лану, а життя само впорядиться, бо народ знає вірну дорогу. В побуті громадському ладові українського села Шевченко бачив непохитні на- ріжні камені, на яких слід було бідувати щасливий вік.

В погляді на добро і зло Шевченко близько підходить до старих клясиків европейської літератури, він переконаний, що зло - начинающі мають вільну волю, якою зловживають, щоб ціною нещастя інших здобути собі вигоди. І тому вони повинні відповісти за свої безбожні діла. Цар - "безбожна" людина, творець зла, що накоїв страшного на землі. Ніхто, ні він сам ні його попихачі, не могли звернути своєї вини на щось загальне. На погляд Шевченка, в злі, сльозах, крові винуваті люди, а не устрої і лади.

Земний світ - "широкий та веселий, ясний та глибокий" в ньому "творилося, росло, цвіло і процвітало, і на небо хвалу творителю несло" . " Ясний світ животворящий" дано для людства, а лихий приніс російського царя"з катами, з князями, темними рабами". "Царі лупилися, росли і Вавилони муруґали". Люди ж мовчали, похилившись перед силою зла і давши їй панувати. У Шевченка свої гадки про умови, при яких зло не може торжествувати. Він переконаний що зло

відступає перед волею, свідомою і активною волею народу до боротьби з ним. Треба тільки пробудити приспану волю, слово пламенне, пророче може пробудити народну душу.і покликати до боротьби проти зла.

"... Правда оживе, натхне, накличе, нажене, не полхее, не древле слово розтліннее, а слово нове між людьми криком пронесе і люд окрадений спасе од ласки царської".

"І ти, великая в женах, і їх униніє і страх розвіяла, мов ту полову, своїм святим огненним словом; ти дух святий свій принесла в їх душі убогії".

" Неначе срібло куте, бите і семикрати перелите огнем в горнилі, словеса твої, о, Господи, такії; розкинь же їх, Твої святії, по всій землі."

Про художню силу поета можна судити з того, як повно, вірно, одухотворено, ясно, в його слові відтворюється панорама життя, як він віддає життя людського серця, ніби перевтілюючись в інших людей і розкриваючи складні глибини їхнього внутрішнього світу. Геніяльні поети - великі "серцезнавці"і тільки тому,що самі мають великі серця, від яких походить багатство психологічного змісту їх творчости. В віршах та поемах Шевченка, найсердечнішого поета в світі, кожний рядок виникає так природно, як цвіт на яблуні, і так той рядок зогрітий промінням серця, що всякий, хто має живу душу, мусить відчути його зворушливу силу. Народ, в найвищій мірі обдарований ласкавими прикметами серця, чуйний і темпераментний, в творчости Шевченка пізнає свій образ. Живучи чуттями непереміниливими, вірними і дужими, тихими і світлими, чуттям дружби, кохання, іскренної братньої та сестринської прив"язаности, родинної втіхи, синовньої та дочерньої любови і пошани, батьківської та материнської ласки і гордости, терплячі болісні драми їх і зберігаючи вірність їм, народ цілі десятиліття читає й шанує " Кобзаря", ніби заповідну книгу свого духа.

"Вийшли з хати батько й мати в садок погуляти, порадитись, кого б то їм своїм зятем звати ?"

" І досі сниться ; вийшла з хати веселая, сміючись мати, цілу діда і дитя - аж тричі весело цілує, прийма на руки і годує, і спать несе..."

"І сниться їй:той син Іван і уродливий і багатий, уже засватаний, жонатий, на вольній, бачиться, - бо й сам уже не панський, а на волі ; і на своїм веселім полі удвох собі пшеницю жнуть, а діточки обід несуть... і усміхнулася небога."

"Посажу коло хати,ни на спомин дружині, і яблоньку, і грушеньку на спомин єдиній". " - Тоді, серце, як бралися, сі дерева садили. Щасливий я ! - ." І я ,друже ,з тобою щаслива ".

" Дивлюсь : у темному садочку, під вишнею у холодочку, моя єдиная сестра, многострадальниця святая, неначе в раї спочиває, та з-за широкого Дніпра мене, небога, виглядає ".

Всі оті чуття відтворені з такою життєвою правдою і чарівною проникливістю, що народ, ніби в ніч на Купала, знаходить свої ж таки власні духовні скарби.

Життьовий лад, що при ньому всі оті чуття, властиві духовній природі людства, могли б процвісти найчистішим крином, становить суспільний ідеал Т. Шевченка. Невимудруваний справедливий простий та благодатний лад, що панує в роботящій сільській родині, в сім'ї чесній, полукавій, яка власними невсипущими трудами здобуває собі хліб, - він, на думку Т. Шевченка,відповідає духовному ідеалові, ідеалові людяности. В старовинному сільському побуті, руйнованому від жорстоких суспільних форм, що їх запроваджують злочинні, Шевченко вбачає притулок щастя і "світлий рай"на землі. Ні серед бурних цегляних озій у городах - Вавилонах, ні в пишноздоблених палатах панського мастку, ні на гамірних купецьких торжищах, ні в касарнях, ні в кумирнях, - ніде не знайде собі блаженного приста -

ковяща душа. Тільки там, серед степу широкого, на Вкраїні милій. Є велика, як у древніх містеріях, тайна у цьому прагненні душі людини і народу до місця свого народження, до рідної землі, вітчизни, в якій так само, як і народження, душа бажає пережити щастя і знайти вічний спочинок. Хати, предківські могили, степи, ліси і ріки, вся природа рідного краю, в якому здається, дух народу знаходить коріння свого існування, змальована в Т. Шевченка мов би фарбами з сонячного тепла і світла. Густі та яскраві, вони одкладаються з його пензля і творять кольористі пейзажі з простими милими, до болю знайомими нам сценками сільського побуту.

Найбільша духовна драма Т. Шевченка - в тому, що перед його розумовим зором в омріяному "земному раю" на Україні одкривається пекло. Якщо Данте у своїй "Божественній Комедії" розрізнив дві області, збудувавши царство діявола в глибини землі, а престол Господа утвердивши у високих небесах, то Т. Шевченко, поет позбавленого видінь і містики століття, малює реальну панораму життя, коли насправді пекло гніздилося в самому видимому раю.

Йому, поетові - патріотові, тяжко було дивитися на сплюндровані села, на рабство і розор. В його творчості висловилися найбільші в історії України сподівання волі. Він покликаний був сказати слово за оплюндженого "смерда". За всіх німих, "чорніших чорної землі". Далі так, як тоді, за царату, народ уже не міг жити. Хтось повинен був проректи слово страшного прокляття і плюнути кров"ю і жовчю в очі напасникам. Гнівний дух, безсмертний дух, і "сторостерзаний", і "двісті розіп"ятий" ніби виривається і в несамовитому обуренні кидає пекучі прокляття. Повинна бути воля, повинна бути правда між людьми, "бо сонце стане і осквернену землю спалить."

Безсилий проти зла, поет посилається, значить свою правоту, на вічну заповідь Господа, він змушений нагадувати людям, що вони люди. Перед нами приклад, як незнищенний дух народу в найбезпораднішому становищі виказує чудесну, приховану до того часу, силу, потугу,

і в особі одного генія повстає проти всемогутніх сил зла, втілених в колосальній державі петербурґського царя - деспота, повстає проти нього, приймає вінець мученика, а таки добуває над ним моральну перемогу, викликаючи подив і пошану на цілому світі

Любов до України, до вітчизни - найбільша любов Шевченка, вона становить найголовніший зміст його життя і найдужчу рушійну силу його творчости. Вона диктує йому поезії. В ній джерело його натхнення. Згадки про Україну приносять йому і радість і скорб. З таким смертним смутком як у Гефсіманському саду, він думає про її долю. І гордощі за її минулу славу і передчуття її грядущих нещасть охоплюють його. А таки віщує серце, що колись веселі села опанують пустиню, що колись люди, позбувшися рабства позіходяться до гурту вести любу розмову. В найбільшій скорбі у нього нема духовного занепаду. Він - в тих велетенських поетичних натур, що мали якийсь живлющий елексир від духовного тління, знезілля мертвого песимізму. У нього здоровий селянський розум, тверезий погляд на речі, уперта воля, діяльна артистична вдача, інстинктивний потяг до здорового і радісного, до норми життя. І в цьому він - син України. Той світлий попри всякі нещастя, ясний світогляд народу України, близький до світогляду елленського, має в особі Т. Шевченко свого найкращого виразника. У Т. Шевченка зберігається відчуття світу, що було і в часи, коли, як висловлюється один поет, книгу матері природи читали без окулярів. У нього відчуття світу - як у народних піснях. Про що говорили старі українські пісні, саме про те говорить поезія Тараса Шевченка, тільки вже в нових обставинах. Українська пісня і геній Тараса Шевченка є ніби рідні, старша сестра і молодший брат. В творчости Шевченка, так само, як у народньопісенній творчости, мусвяжа слова зеленими стеблами оплітається в вірші та поеми і розквітається теплими квітами. В "Кобзарі" любов до вітчизни така

вама, як в народних піснях, і боротьба з ворогами рідного краю видається боротьбою з якимись жорстокими силами зла, силами тьми і смерти, ворожими білому світови і людині. Хоч які дужі були ті сили, а поет, страждаючи і катуючись, не каявся, що виступав проти них, і всі роки нерувного змагання було в нього уповання на вищу силу, предвічну силу, спасіння і правди від якої він дожидався. Як високий могутній дуб, що короною торкає небо, він приймав найдужчі удари грози, щоб оборонити від згубного вогню перші квіти, розцвілі коло його кореня.

- оОо -

З М І С Т

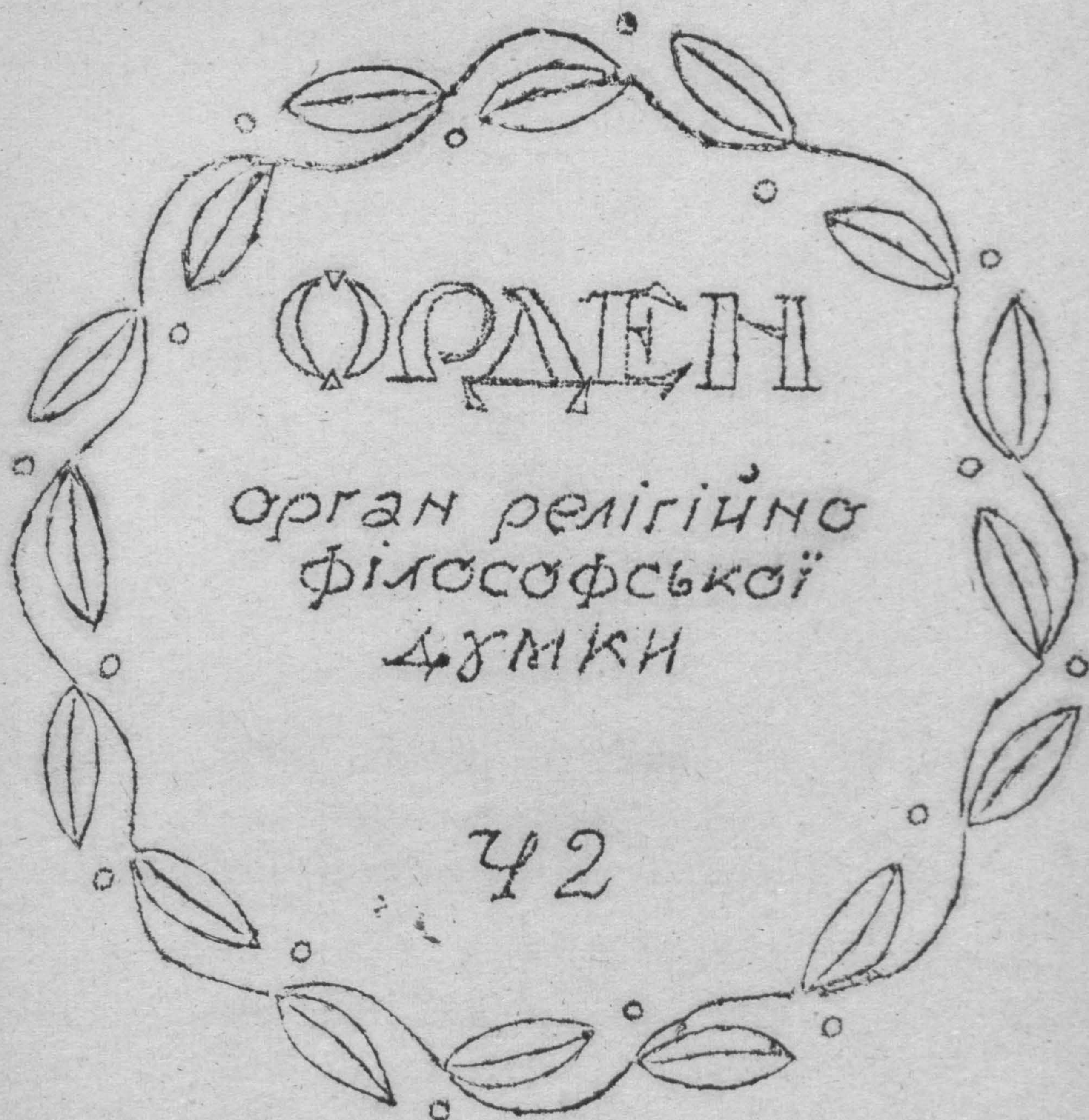

ОРДЕН

орган релігійно філософської думки

Ч2

Листопад 1945

В О Л О Д И М И Р

Г И М Н Д О В О Г Н Ю

/ Переклад із санскриту /

/ Ригведа, I.I /

Вогонь славлю, пурогіту,
Бога, що відає жертву,
Готаря преблаготворця.

Гідний честі в предковічних,
Славлен віщунами й нині
Хай богів сюди прикличе.

Вогнем багатства досягнеш,
Розквіт пишний з днини в днину,
Славу мужню, багатирську.

Жертва, що її полум"ям,
Вогню, звідусіль обіймеш
Напевно богів досягне.

Вогонь віщун волхвосильний,
Ясно - свято - славо - сяйний,
Бог з богами хай з"явиться.

Благо, що його готуєш
Вірним тобі жертвоносцям,
Це, о Вогню, твоя правда.

Зрана й вечір, Тьмопросвітний,
Ми до тебе, Вогню, линем,
Думкою поклін несемо.

Жертви ясен володарю,
Пастирю прав споконвічних,
Радій, рости в своїм домі !

Вогню, будь для нас ласкавий
Мов синові рідний батько !
З нами йди до благодаті !

--oOo--

ВАСИЛЬ ПАЧОВСЬКИЙ

УСЕ ПЛИВЕ

/ З циклю: Есхата /

Був, є і буде дух мій споконвіку
Записаний в скрижалях ясних зір,
Втілявся в лицарів свойого віку,
І жив між вами все як первовзір,
    Де "панта рей"!

Не нам збагнути позасвітню волю,
Яка кермує летом душ і звізд --
В сузір"ях пише всім народам долю
І духам стелить зорі на поміст,
    Де "панта рей"!

Поміст до Бога незбагнутий світом
Проходить дух мій крізь життя в землі --
І в полуоні єднається з засвітом,
А вічність сяє на його чолі,
    Де "панта рей!"

Щоби сповнити ціль, призначену завітом,
Народу, в Бога зорянім тяглі,
    Де "панта рей!"

-oOo-

ВАСИЛЬ ПАЧОВСЬКИЙ

Я ЗНОВ УМРУ

/ з циклу: Есхата /

Я знов умру похований між вами,
І дух мій струсить весь тілесний бруд -
І пролетить по зорях небесами,
До труд і гріх осудить Божий суд
Між Альфа і Омега.

І вернеться, очищений, з-за світу
До нового життя в людськім живлі -
Спокутувать свій гріх проти завіту,
І втілиться в якесь дитя землі
Між Альфа і Омега.

І буде так верстати шлях терпіння
До Бога в небо серед земних піль,
Аж стане совершенним з просвітління...
Про гріх землі і про засвітній біль..
І здійснить чистий з докорів сумління
В всесвіті Бога свою вічну ціль
Між Альфа і Омега.

- - -

ВОЛОДИМИР

СКОВОРОДА ПРО ОБОВ"ЯЗКИ ВОЇНА.

Існує впертий і загально розповсюджений погляд, що філософія Сковороди - це вияв утечі від життя, пасивізму, шукання спасення в позасвітній контемпляції чи аскетизмі.

Цей погляд є цілком безпідставний. На ділі філософія Сковороди - це філософія героїчного активізму. Для самого Сковороди прикметна напружена воля здійснити своє завдання у світі. Він сам героїчний борець за нові правди і за духове пробудження народу.

Найяскравішим прикладом героїчного відчування світу Сковородою є його ставлення до військової служби. У своєму творі "Азбука світу" Сковорода проголошує основні правди, які, на його думку, стануть азбукою світу. Це правди про відношення звання людини до її щастя. Людина здобуває щастя, коли виконує ту працю, до якої вона покликана своїми здібностями, нахилами, характером, чи, загально кажучи, її "природою", тобто найглибшою силою, утаєною в її душі. Коли військову сотню веде той, кому треба сидіти в оркестрі, то це велике суспільне нещастя.

Добре виконувати свій фах можна тільки згідно з природою. Для цих уроджених лицарів Сковорода формулює закони їх героїчної етики.

"Хто роджений воїном, тримайся бадьоро, озброюйся, з природою скоро навчишся. Захищай хліборобство і купецтво

від внутрішніх грабіжників, зовнішніх ворогів. Тут твоє щастя і радість. Бережи звання як око. Що солодше уродженому воїнові, як воєнне діло.

Відплачувати за кривду, захищати беззбройну невинність перед терпінням, боронити основи суспільности, правди, - це його пресолодке сніданя, обід і вечеря. Не бійся з Богом легко буде тобі нести голод, спрагу, холод, жар, безсоння, кроволяптні рани і сам страх смерти. Це воєнне горе буде тобі,- коли діло з Богом,- сто раз приємніше за твої ранги і прибутки. Ранги може носити кожен, а діла може виконувати тільки уроджений,"

І далі:

"Не бійся вмерти тілесно, бо будеш кожну хвилину терпіти смерть духову. Відняти від душі вроджену чинність - це значить відібрати від неї поживу. Ця смерть є люта. Знаю, що бережеш тіло, але убиваєш душу, а це заміна зла. Не знаю, навіщо носити меч, якщо не для бою, для якого він зроблений. Не знаю, навіщо носити тіло, якщо щадити віддати його за те, навіщо хто цим тілом одягнений."

Життя воїна, за дальшими міркуваннями філософа, це чиста жертва Богові. Тому і слід воїнові безстрашно боротись і вважати своє воїнство жертвою Богові. Виконування обов"язку воїна зв"язане з його спасінням.

x x x

Чи не пізнаємо в цих словах справжнього козацького сина і внука? Козака, що піднявшися до висот пророцтва підно-

сить козацьку борню за волю на найвищі вершини св"ятої борні за правду.

Як бачимо не має в цій філософії не тільки ніякого квієтизму, чи пасивізму, але вона наскрізь сповнена героїзмом, вона є виявом постави супроти життя і борні українського козацтва, а вслід за цим і цілого народу.

Шевченко проголошуючи слова:

"Борітеся, поборете,
За вас сила, за вас правда
І воля святая!"

проголошує по суті ті самі закони героїчної етики лицарства повністю поєднаними з релігійним відчуванням правди, як св"ятості.

x

x x

ВОЛОДИМИР

ПОЧУВАННЯ СВЯТОСТІ

Існує почування блаженності. Воно таке дивне й небуденне, що всім, хто його переживає, здається чимось неземським, станом божої ласки чи святості.

Воно зачинається станом дивної полекші. Це тоді спадає камінь із серця. Якби щось тримало людське серце в кліщах, а тепер відпало й як мара розвіялось. Груди немов поширюються. Віддих стає свобідний, глибокий. Маємо над ним повну владу. Можемо спинити його зовсім. Він видається нам безпотрібний. Живемо тоді якимсь іншим воздухом, якоюсь іншою силою з надземного світа.

"Серце б'ється, любо,
І світ Божий як Великдень
І люди як люди !"

/ На Вічну Память Котляревському /

"Думи серце осідають,
І капають сльози.
І хочеться сповідатись,
Серце розповити;
І хочеться - Боже милий,
Як хочеться жити,
І любити Твою правду,
І весь світ обняти ! "

/ Ми в осені таки похожі /

Почуваємо дивне піднесення духа й торжественність.

" Ми...похожі

Хоч капельку на образ Божий, - "

/ Ми в осені таки похожі /

Серце росте, груди ростуть і цілий світ росте тоді разом із нами. Немов розтвирається серце, немов хтось витягає з нього тоненькі струни, тягне їх аж у зоряні простори й зачіпає на вершках сузірій. І серце стається зачарованою гарфою, вразливою на всі найніжніші почування світа.

Це ані радість, ані сум. Це блаженність. Єднаємося з цілим світом. Розуміємо душу девятої симфонії. Закрите стається ясним, незбагненне збагненним. Море, степ, вітер і і зорі небесні говорять людською мовою. Розмовляємо з богами. Струни розтягнені. Душа співає. Музика святості не знає павзи.

А коли на чарівних струнах заграє людський біль, тоді хлинуть тяжкі сльози.

Сльози - це роса святості.

Вони часто зачинають оце дивне роздснення душі і майже все його кінчають. Це почування не є ані болем ані радістю, хоч закрашує його часто біль або радість. Сльози, хоч які рясні, хоч витискає їх людське горе, не є сльозами болю. Це сльози блаженності й святості, сльози очищення, сльози спасення.

Незбагненна є сила цього почування, незнані його межі, незмірена глибінь.

"......Жива

Душа поетова святая,

Жива в святих своїх річах;

І ми, читая, оживаєм

І чуєм Бога в небесах."

/Мені здається/

Десь на висоті вершків Хориву горить вогнистий кущ. Десь вище дух пророків почуває повну єдність з Богом. Тоді Заратуштра розмовляє з Агурамаздою. Тоді пророки говорять як боги в першій особі:

"Я є бог твій, що випровадив тебе з неволі...."

Десь вище існує тільки самотність Бога.

Суть цього почування це одне з найглибших питань метафізики.

Кожда велика віра вважає Святість основним атрибутом Бога.

Найслабший подих земської зненависті, чи хочби тільки егоїстичного бажання нищить це чуття безпощадно. Сонце гасне, білий світ чорніє. Серце замикається як цвіт під подувом північного вітру.

Називаю це почування святістю.

Кожна велика віра на свій лад хоче вести людей до цієї блаженності. Хоче навчити людину плекати це почування. Може воно є основою всякої віри. Може саме це почування стало підставою для поняття "стану освячуючої ласки" у системі християнізму. Переживають його деякі християни після святого причастя / пр. Міцкевіч у Римі, Варнак у Шевченка/.

З"являється це чуття у світанковій молитві Богові Сонця.

" Любив я також улітку зустрічати на Троїцькому мості схід сонця. Чудова величнa картина......

.....у природі трапляються такі чудові явища, що перед ними поет-маляр падає ниць та тільки дякує Творцеві за солодкі, чарівні хвилини."

/Художник/

....

М. О Р Е С Т

Ґ Р А Л Ь

Покину для слова віри
Отчизні доли і даль
І рушу в дорогу без міри
Шукати священний Ґраль.

І світлої сили набрала
Несміла моя душа,
І радостей там зазнала,
Де іншим сувора межа.

І став я мудрий і мрійний,
Нрапідність квіток спізнав
І води озер спокійні,
І стрункість вечірніх трав.

Зникали в минулім роки,
Як в літі - лепети віт,
А ще не знайшли мої кроки
До храма нехибний слід.

І в думи мої і надії
Ясна заплелася печаль:
Хто скаже, де золотіє
Світич небесний, Ґраль ?

1932

В. БАРКА

БОГОЗНЕВАГА

У сніжній Індії, краю святому,
біліє день, а люди мовчки мруть,
без різанин в ім"я святих, без грому,
чуми, а так собі бредуть-бредуть
і схиляться / їх навіть камінь чує /,
і стихнуть до суда страшного, бідні.

Скрізь німо; тільки радіо віщує
про золоті віки на Гангу й Інді.
Безгласних Бог притрушує снігами;
щось біля церкви птиці рвуть нечисті.
Дрібні сиріточки проплачуть: мамо,
ой, мамо рідна - гинем! їсти!

Посеред пекла схудлий дід горює,
чернець чи що; терзаєма й палима,
аж світиться скипілими очима
стара душа. Мольба й прокльони всує:
гаразд він зна, що милосердя-там,
на місяці показане братам.

У церкві тьма камінна - тільки й світла,
що"д папороті сніжного вікна.
Воно крізь пітьму падає на тітла,
на лик того, хто всі страждання зна...

І творить дід навколішках молитви,
що їх колись проказувала мати;
пекучими сльозами зимні плити
скропля! І небо почина прохати,
щоб пожаліло хоч дітей; - завіщо,
пита, завіщо їм голодна смерть?

І молить:"царю! щось огненно й віщо
скажи й остережи; мов, знаю ката...
й велю, щоб покарали в день суда...
ой, лишенько! І звідки ж доля клята
взялась на нас ? оця страшна біда?

Нам треба щезнути на віки,
в огні пропасти та хворобі,
щоб тільки гній та попіл ріки
знесли в моря. Жінки , малі в утробі,
мужі, діди,- помруть усі. Земля,
земля світ за очі красуючись помчить
без суєти, без добрости, без зла.
Нудьгую. Чорно скрізь....душа болить.

Нещасна Індіє! Радіти б нам
та колихати намовлят біля високих
мережано-ростущих лілій. Там ,
за хатою, в саду - на довгі роки
роботи знайдеться рукам...

що ж робиться?! Тут скрізь голодні діти
вмирають; сльози на зчорнілу цеглу,
на сніг і землю ллють. Гонити
в геєнну нас, скажених від свого ж виття,
собак нечистих! в землю злеглу,
брудну від гною псиного й сміття!

О, вседержителю, чи я діждусь
очищення від скверни? Добросвітлий,
моя відрадо сонляшна, я плачу й злюсь,
болію страшно в день набридлий,
і вся душа, душа в крові
од горя. Корч і язви морові
і східній бич - чума жахна -
хочби вони спинили людську лють!

2

Перед сяющим образом Ісуса
стоїть старий - суха прескорбна тінь
земного люду. Всю юдоль болінь,
що в ній лиш труд та лихо та спокуса,
сходив , і на дерзаючих устах,
жарких од мук непогасимих, б"ється
блюзнірства слово:"- З трону сфер устань,
до нас зійди, владико! Дух бо рветься,
до краю рветься й топчеться в багні.

Ти можеш плоть потлілу воскресити,
а душу, душу знічтожену - ні!
Всевишній, та твоя ж держава жити
перестає. Твоє життя в серцях,
а глянь на них:пустісінька руїна...
Ти скоро й сам обернешся в мерця
дух - попіл, дух - ніщо, мара підмінна.
В кощунстві й богохульстві вопію:
я відрікаюсь! я топчу змію!"

З висот зійшла й спалахнула кров"ю в храмі
широка блискавка, як та ріка,
движка. В пурпурнопламенному зламі
хрестом стоїть істота старика,
а через мить, коли, рвонувши тверді
й моря прокип'ятивши, звергся грім -
лежить, мов кинута рукою смерти,
як сніп, лежить на камені старім.

Тьма!Тьма! Відразу вся життя держава
сльозами рос безгрішних затремтіла,
і тепла пісня: осанна! в вишніх слава!-
родилася від щастя духа й тіла.

З незримого,між нами трону - Він,
хто людські вчинки, людські мислі віда,
зіходить і схиляється до діда,
і оживля, і підніма з колін,

обнявши ж, плачучи, його милує
і от що думати без слів велить:

Серед страшних провин усіх століть,
як муку смертну, розум світу чує
хулу святому! Непрощений гріх
прощу, бо смертно мучишся за тих,
що гинуть на морозі безневинні...
прощу, а ти, замість проклять, відлюшні
благовіститимеш мій судний день,
день кар і день весільного вина,
і мов неопалима купина,
горітимуть слова твоїх пісень.

Підвівся дід і, ніби невидющий,
навпомацки у сутінках пішов,
слабий, від вітру лиш на каплю дужчий,-
до кованих дверей. Од підошов
лягли сліди в снігу; і срібні, з тучі,
прикрили їх літаночки тремтючі.

-- o O o --

ЛЕВ ОРЛИГОРА

x x
x

Степом брів, обличчям до проміння,
Слухав шеркіт зрілих колосків;
На душі- нечуване хотіння
Розказати про любов без слів.

Юнь - в крові, огонь - в очах весняних -
Виливають лицарський порив.
Не в тумані задумів коханих
Він до чину серце покорив.

В мить чуття завзяттям оновилось -
І всі лілеї білі відійшли;
В поцілунках застигать не мило -
Вороги Вітчизну розп"яли!

Мчатися звитяжними шляхами,
Міць кохань у віру заплести;
Подружить з огненними серцями,
І горіть у здійсненні мети.

Розум завжди тихий і поважний
З кволим серцем прагне задрімать.
Але дух, як море неосяжний
Силу смерти може покорять.

Степом брів, обличчям до проміння,
Клич душі - зшитлга і любов.
Той лиш знає велитня хотіння,
Хто душі духовних дав обнов.

--oOo--

З М І С Т

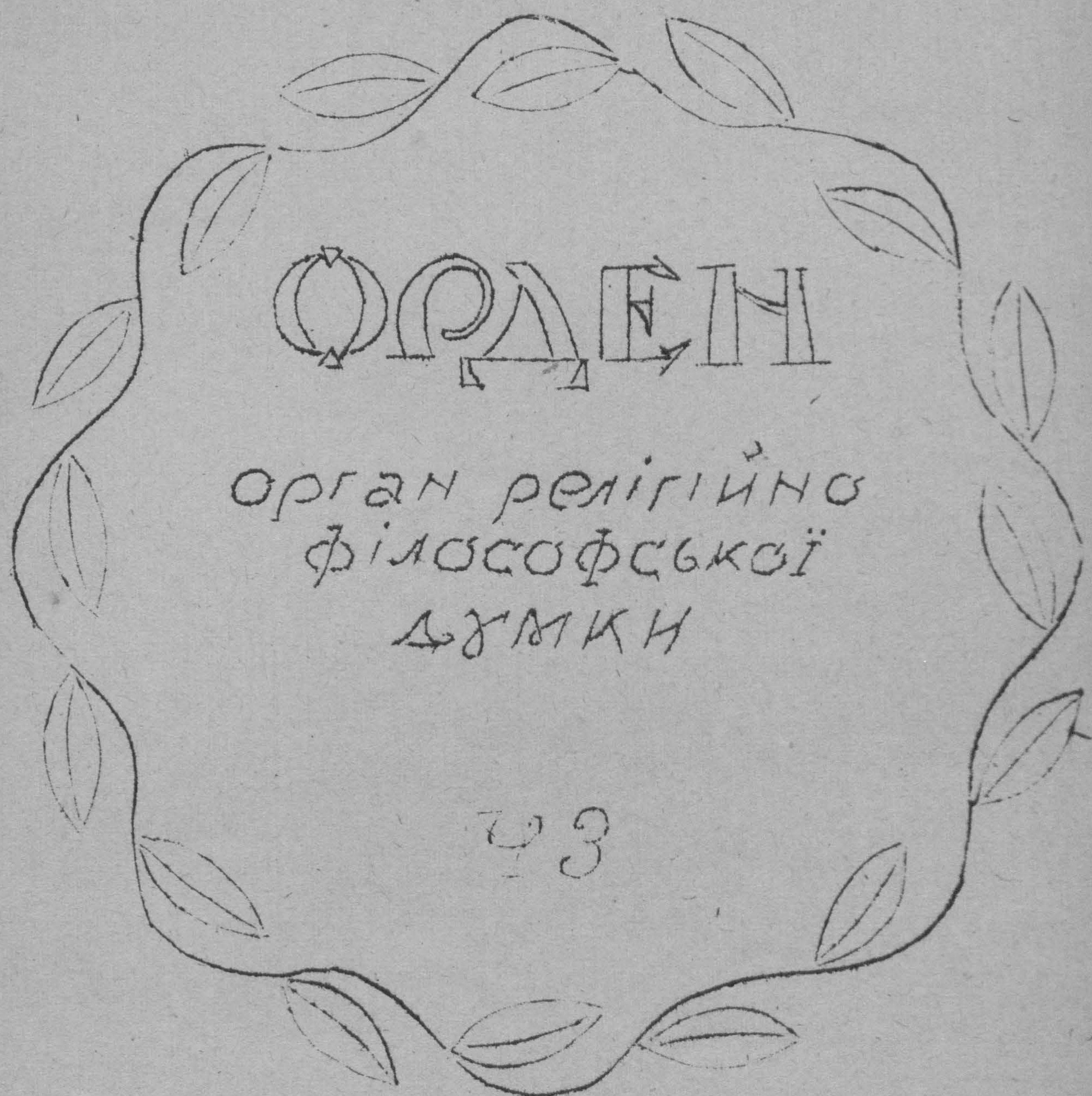

Грудень 1945

І Н Д Р А   С В І Т Л О Т В О Р Е Ц Ь

/Ригведа, III, 39./

Бухає з грудей буркут – бистрінь натхнінь,
Гимном у небо рине нестримано,
Розпалює віщу міць жертвогорінь!
Почуй цю пісню з натхнінь виблискану!

В небі зроджена, в небо рветься з землі,
До Індри рине в громовім натхненні.
Думка і віра дідів, творча мисль віків,
В новому блеску вибухне в Ордені.

Зродив із мови всемогучим словом
Лицарів-близнюків, героїв ранку;
Грядуть лелітні ночоборці сполом,
Крешуть на небі прозолоть світанку.

Вони батьки нам! Слава їх велика.
Лицарі-борці за світло сонця й зір.
Індра-їх міць, їх потужний владика,
Що зорі творить і метає в простір.

Як друзів своїх повів він дев'ятку,
Щоб зловити турів стадо золоте,
Тоді, це Індра й воїни в десятку
Добули з безодні сонечко святе.

Мід соми, скритий у лоні туриці,
Вистежив Індра на степу безкраїм
І з глибини, з бездонної темниці,
Добув і в жмені, блеском розсяяній,

Вічний вогонь всебуття несе крізь тьму,
Щоб ми перемогли кривду й зло в борні!
Ця жертва соми хай скріпить міць твою!
Серця палкого прийми палкі пісні!

Хай розгориться, хай всесвіт весь пройме
Святий вогонь, у жертві хай палає!
Для смертних рясні дари з небес несе
Індри Орден. Міць його світ тримає.

Кличемо Індру, мужого буйтура,
Князя всіх витязів кличем до бою:
Розбий ворожу міць, як громобуря!
Дай нам благодать потуги, герою!

Переклав з санскриту
Володимир.

ВОЛОДИМИР

КАЙДАНИ ПОРВІТЕ!

/У століття "Заповіту"/

Порвіть кайдани, що в'яжуть ваш дух, а тоді знайдете силу, щоб зірвати кайдани фізичні.

Ви є зв'язані кайданами страху.

Страх заморожує вашу душу, ваші пориви, ваші думки, ваші діла.

Страх – це безвлад, що опановує ваші члени міцніше від волких кайданів.

Страх стискає вас за горло міцніше, ніж найжорстокіша цензура.

Страх стискає ваше серце міцніше, ніж кліщі найлютіших тортур.

Страх зв'язує вашу думку міцніше, ніж залізна клітка зв'язує молодого орла. Страх робить вашу думку безкрилою.

Страх перемінює вас у черепаху і у змію.

Найпотужніша тюрма на світі завалиться в тій самій секунді, коли ввесь нарід прожене страх із свойого серця.

Страх – це найгрізніший ворог волі.

Страх – це знаряддя панування тиранії і зла на світі. Це матерія, з якої будуються імперії злочину і безправства.

Народи часто моляться до Демона Страху, як до Бога.

І йдуть в обійми рабства і смерти.

Ви не признаєтеся перед собою, що цьому "богові" і служить ваше серце – а тим ще міцніше кайдани накладаєте на дух ваш.

Ви ще не знаєте найгрізнішого ворога волі.

Як зможете її досягнути?

Проженіть змію страху із найтайніших закутин вашого серця - а тоді станете вільними.

Ви боїтеся ворога, ви боїтеся опінії суспільної, ви боїтеся правди, ви боїтеся забобонів, ви боїтеся партії - своєї і чужої, ви боїтеся самих себе, ви боїтеся чину, ви боїтеся смерти.

Як можеше бути вільні?

Ви є зв'язані кайданами зненависти.

Ви зв'язані кайданами зависти.

Ви зв'язані кайданами засліплення.

Ви зв'язані кайданами жаги.

Ви зв'язані кайданами егоїзму.

Ви зв'язані кайданами темноти і несвідомости.

Ви зв'язані кайданами слабовольности, бездільности, зневіри.

Ви зв'язані кайданами духового рабства.

Як можете бути вільні?

Ви не будете вільні навіть тоді, коли б хтось подарував вам волю "задурно".

Порвіть кайдани, що в'яжуть ваш дух, а тоді знайдете силу, щоб зірвати кайдани фізичні.

Тому Шевченко хотів зняти з вас кайдани духові.

Він хотів, щоб його слово було ножем дволезим. Щоб розпанахало ваше трудне серце, випідило з нього сукровату кров і залило туди живої, чистої, святої козацької крови.

Він хотів, щоб ви стали так, як він, святими лицарями.

В століття "Заповіту" присягніть, що ви будете його здійсновати в кождій хвилині вашого життя, в кождому ударі вашого серця.

Тоді буде він здійснений.

Кайдани порвіте!

x

x x

Заповіт Шевченка зроджений із тої самої основної сили його душі, із лицарської святости, що й інші найвеличавіші його твори.

Є в ньому місце, що його можна зрозуміти тільки в світлі найглибшої езотеричної філософії сходу.

Місце, в якому дух Шевченка формує свою позагробову долю.

Ми вже бачили в "Перебенді", як перед ним отвирався шлях аж до неба – шлях найчистішої, неземної святости, святости самотника. Але він свідомо вибрав шлях земної місії. Він не відцурається, але піде між них, щоб вести їх на ті висоти, де сам живе. Він не замкнеться для світа, не заховає своїх дум, але широко розкриє своє серце.

Таким святим, що пройдуть крізь пекло життя, крізь його зло і бруд – і винесуть із цього шляху душу чисту й ясну – отвирається шлях до самого Бога.

Але любов Шевченка до своєї Матері така безмежна, що його дух не покине землі, – як довго вона в неволі. І це є жертва найвища. Жертва святої, чистої душі, жертва спасення.

Аж тоді, як Дніпро

"...понесе з України
У синєе море
Кров ворожу, отоді я
І лани і гори –
Все покину і полину

До самого Бога

Молитися. А до того -

Я не знаю Бога!"

/"Заповіт"/

x x

x

Але тоді Дух Шевченка не покине землу.

Його завдання - всесвітнє.

x x

x

М. ОРЕСТ

X

X X

Поряд, що ним живе душа моя,
В слова магічні замикаю я:

Коли б навколо мене всі тривоги
Спинили свій докучливий прибій,
Коли б розтали всі мої дороги
У славі вечора промінно-золотій,-

Тоді утому серце поборело б
І стало тихе, як озер вода,
І полетіло б серце, білий голуб,
До лісу вічности, до рідного гнізда.

---ooOoo---

ВАСИЛЬ ПАЧОВСЬКИЙ

З циклу "Похата"

Читаю в книгах чини і терпіння
Всіх поколінь у лонах тисячліть -
І блисне думка в хвилі просвітління:
Я чую свого духа в тьмі століть,
Що шепче: "тат твам асі!" */

Події йдуть у кругах тисячліття,
Встають славутні предки із могил,-
Ряхтять їх панцирі із гербоквіття
І віє дух безсмертя з шестокрил,
Що шепче: "тат твам асі!"

Переживаю, що прожив наново,
Мій дух горить промінням їх стремлінь -
І за сльозами ллється в пісню слово,
І в кожнім слові грає його тінь:
Що чину гасло родиться наново
З душі віків для нових поколінь,
Що шепче: "тат твам асі!"

---oo0oo---

*/ Індійська священна формула: це ти єси.

ВОЛОДИМИР

РІЗДВО СВІТА

/Лист до лицаря/

Достойний Лицарю! Дорогий Друже......!

Сьогодні Різдво.

Яке прадавне свято. Історія довгих тисячліть у ньому замкнена.

Не маю навіть права назвати його староукраїнським. Воно сягає своїми корінням аж до праджерел арійської віри.

Свято смерти і свято народження.

Свято предків і духів.

Свято народження непереможного Сонця.

Dies Natalis Solis Invicti.

Різдво світа.

Свято Бога Вогню, що, вічно спалюючись, дає вічно нове життя світові.

Різдво.

Це для наших предків сила і істота сама у собі.

Зав'язок світа. Космічний ембріон.

Наші предки уявляли собі Різдво у вигляді вогненної золотої птахи.

Справді світ родиться із чудесної жар-птиці.

Доконується найвища містерія містерій. Родиться місяць, зорі і сонце. Вони приходять в цю ніч у нашу хату. Родиться новий світ

із жар-птиці.

Вона пролітає в цей вечір над світом.

А чию душу заторкне вона своїм крилом.......

Всі світи, всі боги, всі духи предків беруть участь у містерійній вечері.

Торжественно виходить господар під ясні зорі і скликає духів і предків із усіх світів і просторів на святу вечерю.

Довго підготовлялося це свято постами, обрядами, чаруванням.

Вкінці....

Приноситься першу жертву в році. Жертву богам і духам предків.

Найстарші потрави, найстарші плоди землі, горіхи, мід, часник, овочі, біб, пшениця. Потрави жертовні і магічні. Для духів горить тех жертовне світло воскових свіч /встромлених у пшеницю - у хорватів. Сидиться в них на землі, мов над могилою/.

Першу ложку кождої страви складається у жертві. У жертві приноситься перший напиток /у хорватів стоїть для предків чаша з вино

Свято всього життя. Худоби і рістні.

Свято плідности. Усе, що живе, є продуховлене. Культ худоби і рістні у цьому святі наявний.

Свято прапредка. Сонячного духа, зачарованого в снопі золотої пшениці.

Свято бога Вогню і Сонця.

Символ бога спалюється у жертві. З цього попелу повстане усе нанново.

Різдво. Матака.

Цей попіл, засіяний, запліднює городи, поля, худобу.

Ми додаємо: цей попіл, розсіяний у всесвіті, запліднює простори і часи, родить сонця і зорі.

В цю ніч родиться Айон, незбагненна міць еонів, бог, втілений у людському тілі, спаситель, бог і чоловік, Правдивий Чоловік у філософії Сковороди.

Старовинна арійська ідея втілення Бога у Чоловіці /Індра, Вішну, Кришна, Рама іт.д./ знайшла свій спрощений відгомін між іншими вірами також у християнізмі. Вплив християнізму на традицію Різдва - як бачимо - зводиться до наймолодшої і найтоншої верстви.

Учені дослідники вже знають, що не мають навіть права назвати це свято християнським.

З колядою боролася довгий час церква на Україні. Боролася з малим успіхом.

У цих колядках збереглися останки теологічної і космогонічної мудрости народу.

Щоб вичерпати ввесь зміст Різдва, треба би писати довгі студії. Богато дечого ще учені не розуміють/береза в колядках - символ і чоловік/.

Щоб пережити ввесь зміст Різдва, треба мати душу, живу, багату і глибоку.

x x
x

Справді, Різдво - це наше свято.

Свято народження, бо ми - це Народження нового світу.

Бог - це народження.

Народження - це ми!

Всі духи світа і всі боги присутні на цьому святі.

Кличемо на нього всіх героїв і творців історії.

Кличемо на нього всіх наших предків, всіх великих духів України.

Ці всі духи присутні на нашому святі, вони живуть у нашому серці, вони втілюються у нас.

Кличемо їх на велике свято Народження Нового Світа.

Кличемо мільйони лицарів і героїв, що живуть у довгій черзі своїх втілень, що сплять, приспані в холодних скелях безчуття приспаного і темного народу.

Пробуджуємо в серцях народу приспаних духів борців за волю і правду.

Це вони творять світ, це вони виборюють йому існування. Без них світ провалився б у темну безодню безсвідомости і безіснування.

x x
x

Вижидаємо золотої птиці, щоб перелетіла над нами і своїм крилом заторкнула нашу душу.

Справді, світ родиться із чудесної жар-птиці, із вогненного бажання, з розпаленої волі, з крилатої ідеї, із громової думки і натхненного Духа.

Вижидаємо, щоб золота птиця заторкнула крилом перунового натхнення нашу душу і тоді.....

І тоді докснується найбільша містерія.

Родиться бог у людськім серці.

Людина стає богом.

x

x x

Із попелу всіх спалених на жертві світів родиться золота птиця.

А із неї родяться нові світи, ще кращі.

Різдво - це ми.

Ми - це народження нового світу з великої, всеобіймаючої і всесвітньої ідеї.

Із вогню жертви, на якому горить наше життя.

Із розпаленої волі героїчного чину.

Із натхненної святости нашого духа.

Із громоцінної сили Бога, утаєного в нашій душі.

Із Перуна.

А чию душу заторкне своїм крилом золота птиця, той зрозуміє ці слова.

Бо що це є світ?

Бо що це є людина?

x

x x

Що це є людина?- питаєш мене, Друже. Сковорода сказав би, щоб пошукав Ти відповіді в Твойому серці. Кого там знайдеш, тим є

людина.

Чи це мала дитина, що будиться і плаче тоді, як хоче їсти?

Чи хижак, що непритомними очима ненаситченого голоду хоче з'їсти все, що в оточенні, як здається йому, ще можна з'їсти, а рівночасно - читаємо в неспокійно рухливих його очах - жене його загроза і страх, щоб не з'їв його інший хижак - такий самий, як він.

Чи може свиня, вдоволена з того, що сидить у болоті і має досить смердячої юшки?

Чи може орел, що, не спробувавши ще повних сили молодечих крил, зірвався до високого загірного лету, щоб побачити завтрішнє сонце?

Чи може лицар, що довго спав у могилі, а тепер до бою святого пробудився?

Чи може замало Тобі чоловічости?

Чи може занадто гидке для Тебе навіть саме імення цеї темної і ганебної породи?

Чи можеш запрагнути розбудити Бога в собі?

Чи може це надто сміливе прагнення для Тебе?

Я Тебе остерігаю перед тим прагненням і тим божевіллям.

Завернися з дороги, якщо Ти не доста сильний.

Бо почуєш, що світ розпадеться під Тобою і отворит незнані і грізні пропасті і тисячні нові питання повстануть у нових якихось прірвах і безоднях.

Чи не хочеш, щоб доконалася містерія Різдва ?

Щоб народився Правдивий Бог у правдивому нашому тілі, серед туч, блискавиць, метеорів і громів, що знищать усі злі сили світа.

Чи хочеш стати, як Бог, свідомий добра і зла, правди і неправди, заблуду і святости, безвладу і духа ?

Чи може Ти надто слабий для цього найбільшого прагнення ?

Ні, я вже знаю Твою відповідь.

Ти хочеш !

Бо прагеш великого і ніжного. Бо це є велич Твоєї душі, магічний ключ Твойого духа.

Чи є щось більше, як Бог Перун ?!

Чи є щось краще, ласкавіше, як Його громовинне натхнення ?!

Ти питаєш мене, що це таке людина.

Спитай свойого серця, а воно само дасть Тобі відповідь.

Ми є дорога правди.

Коли скажеш, що людина - це машина м'яса і нервів, то це теж буде правда, але правда найменших і найнижчих.

Відповісти на це питання-це значить вирішити свою долю.

Кожна людина відповідає на це питання щодня і щогодини у своїх вчинках .

Ми є здійсненням правди.

Ми є пробудження сплячого Бога.

Народження Бога в людині.

Ми є Різдво.

І тому Різдво - це наше свято.

x x

x

Кличемо на свято всіх духів України.

Кличемо всіх великих віщунів перунових, що сотворили Його культ,

його ідеал у душі людини.

Кличемо Бояна, співця наших героїв, мудреця і мислителя.

Кличемо Володимира, що шукав правди і віри на цілому світі.

Кличемо Богдана, щоб сурмою своєю підняв нарід до святої борні за правду.

Кличемо Великого Григорія, Переможця Дракона, об'явителя божественности людини.

Кличемо Тараса, щоб ножем натхненного слова розрізав наше серце, вицідив сукровату кров і налив туди чистої, святої, лицарської.

Ці всі души присутні на нашому святі, вони живуть............

Вони вже вічно будуть жити в свідомості Ордену.

Кличемо їх на велике свято Народження Нового Світа.

Кличемо всі хори українських духів, всі круги народу.

Кличемо, пробуджуємо зі сну міліони сплячих лицарів.

x x
x

В цей великий день я бажаю Тобі величі і ніжности.

В цей великий день я бажаю Тобі перш за все великої віри.

Це Тобі найпотрібніше !

Все інше прийде разом із нею.

Лицарський привіт, повний дружньої любови

Володимир

КОНСТАНТИН

ДУМИ МАНДРІВНИКА

I.

Над бистрою водою сонечко походжає та з лазурного лученька золотими стрілами в хмари влучає... Падають стріли на воду, тремтять од вітру, що з вітхизни сонечка добігає.

Злітаючи з долоні Всевишнього, червневі пташки доєднують дрібнооркестрові голоси до гудучого грому дзвіниць. Вістують усім про мир та блаженство.

Я тайно радію: я - жертва, принесена в ім'я вселюдського празника, що три літа спалювала сама свою душу, незримо для інших.

Три літа в мені говорив чийсь голос, три вічності говорив.

В день радості я мовчу; я виріль, рештка пожару, що спалив демона, найстрашнішого на землі.

Я мовчу і думаю: мені однаково... хоч кляніть, хоч хваліть... Я мав стрілу сонця, підняту на рідній річці, і пішов з нею далеко - в середину пекла і пустив її в таємну суть зла, в середину серця демона, найлютішого на світі.

Я завжди зостаюся сам. Бувши прострелений чужинцями, недужий, я зважився піти в ад і сказати слово істини, як служка з вселюдського храму.

Над кривавим безумством війни стояла моя вітчизна перед троном Вічного Судії і позивала свого ворога - вбивцю.

Світ радіє. А я мандрую один по зелених берегах, мимо стародревніх будівель.

Клоняться колоски в різноголосиці жита й пшениці; шепчуть про

- -

чудо в храмі-світі.

По один бік дороги маки поломеніють, а по другий – голубініють блаженні волошки.

Мені в серці горить ніж страждання.

Проїжджає віз, а в ньому-дитина; пшеничноволоса і промінноока; вона наймудріша в світі...ангола, що показує пальцем на щось у далоні і дивиться на весь хрещений світ мирно, надсвітнє, ясно.

Кому ти належиш, земна дитино?

Хто тут керує так мудро всіма речами і дає знаки спасіння?

Безмежний день. Скорб. Дороги на зелених берегах.

II.

– Ти ж знав, на що йшов: щоб кинути іскру од сонця людяности, кинути її в преісподний, в центрі всесвітнього зла,– знав і зважувався на безповоротний вихід з Вітчизни, на безслав'я в людських очах, на вічну розлуку з рідними.

Ти ж знав, на що йшов: в літа досмертного блукання вмиватися чорною водою, роняючи на неї криваві сльози;
хресно журитися, згадуючи покинутого сина та дружину. Задихатися в духівній тьмі, збивати ноги на чужих порогах і замирати під чужими порогами.

Знав! Кажу правду, що знав, а чогось так тяжко на серці. Душа блукає на твердині земній і повторює самотну думу.

Терплю. Катуюся щодня і щоночі. А якби треба було знов кинути іскорку од сонця людяности в тьму світового пекла ,– знов пішов би і прийняв би муки, в стократ більші.

Катуюся під сірим дощем на безлюдній дорозі.

Ненавиджу війну і вбивство, бо я-член партії сонячного світла.

- III -

Пригадую - небо - в хмарках од пожеж.

Так димить, що сонечко - як темнокривавий круг. Воно зовсім зникло.

Сутінки життя. Мерехтливі вогні страждання і дуті серед них.

Діти, - двійко їх сердешних,- ідуть, взявшись за ручки,і приспівують, проказуючи в лад.

Тіні страждання в темряві, схожі на жінок, обертаються і усміхаються любо.

А сонця нема. Нічого людського нема.

Існує неземля. Є несвіт і нежиття на нім.

Дивлюся вгору. Раніш небо заступали моторошні руїни...а тепер їх теж побило. І так побило поруйновану пустку, що явився просвіт і стало видно в несвіті темнокривавий круг сонця.

Хмара од згорілих будівель і згорілих людей - одступила...

Скоро червоно-чорний дим заіскривсь яскравіш і на неземлі промені родилися.

І в нежитті скоро засвітилися очі.

Були нелюди, а стали ж люди- та й які! Спокутувані й освячені через страждання, що перейшло міру неба і землі.

В очах двох дітей світлонько радости.

Взявшись за ручки, ідуть і промовляють у лад...

Їх ніженьки переступають через попіл- через прах квіток, що згоріли сьогодні .

Скоро перестануть диміти тіла людей, що горять у провалених домах,- перестануть палати і пахтіти так страшно.

На попелі знову зацвітуть промінноткані очі рослиночок.

Земля зміниться. Люди теж.

Я надіюся, дивлячись на дітей, що минеться час звірства і почнеться час людяности.

Вірю. Знаю, що життя покращає.

Хіба ж зможуть люди вічно демонами бути?

ІУ.

Голосить од горя і взиває, як душа жіноча, дзвін.

Уполудень взиває дзвін.

Село.

Віє й віє так, що тополині одежини киплять і свіжа зелень повсюди бажає зірватися з місця.А їй заборонено: вічно шуми на місці.

Метелики,- білі гості іншого краю,- шукають спочуття і над лютиками б'ються з силою, що дужча за них.

Віє незносимо. І от тепер я знову зіходжу вниз- туди, на руїни аду, розбитого високою силою.

Моя ненависть така велика, як моя любов - така велика, що я ходжу за чорними демонами розбитого аду і кляну їх і щосекунди нагадую їм про їхні злочини.

Тремтіть ! Мучтеся за дитячу кров, що пролили; за немилосердя, за зло свого темного серця, що з нього виходив сміх, коли застрі-

лені вами немовлята хрипіли, а матері здіймали несвітський вопль, а потім і самі падали, застрілені в груди - падали в рів, на своїх дітей.

І не відстану... Мовчущий, дивитимуся на вас залізними очима.

Знову горить каміння руїн, душить вас, проклятих на віки вічні.

Нагорі - гомін зеленого світу та хмарного вітру, та голубого надсвіття.

А тут - тьма і вогонь моєї ненависти.

На руїнах пекла ховаються мучителі немовлят, терзателі невинних.

Біжіть од огню зненависти, що, священний, б'ється в моїх грудях.

Нагорі - гомін надсвіття. А я стою на обпаленому камені і кляну окаянних, що катували безневинну кров дітей людських.

Мені радости нема, аж поки згинуть окаянні!

У.

Фашист - ворог неба; він ненавидить духові сили і людину, якщо вільна. Обра́за для землі - он що фашист.

Поворухнеться меч архангела Господня - і стадо людоненависника побіжить світ-за-очі. Так побіжить од ниви табун дурних гусей, що його проганяє грім з чорного півнеба : грім, огненний, мов жоржина; гримучий, мов піна, яка рветься на приморському ґраніті.

Фашист - ворог неба; він родився в смітті, що його демони викидають через поріг підсвіту і одмітають до моря.

Чорнозеленого моря шторм одмиє той послід од каменя - одмиє солоною водою, і хай пропадає той послід на вічнім дні.

А вдосвіта з-за золотосизих туч загомонять, як душі струн оркестру, - загомонять розкрилені, різнойдучі, широкоогненні промені сонця, і нові люди, чисті серцем, стоятимуть на приморському ґраніті і тихо славитимуть святий світ.

VI.

Біля дороги - високі темнофіялкові свічі на зелених канделябрах.

Навкруги - шарахкучий шум чатинного лісу, невтишний шум чатинного лісу.

І як серед такої краси міг родитися найбільший розбій на світі?!

Іду, роздумую : чи можливо, щоб Німеччина стала боротися за найсвітліші основи людського життя?

Хочу вірити.

А навкруги - шарахкучий шум чатинного лісу, його розмова з небесами...вони ж, голубі, часом розхмарюють свій гнів і милосердно всміхаються.

Я не довіряю твоїй красі, тутешня земле!

Промінна думка сонця висвітлюється над лісами, а гори потоками плачуть.

VII.

Ударили промені, послані звідкільсь - і виник світ.

Хто ж послав їх? Чия в них невиразимо велика мудрість і сила ?

У всьому є зміст; людина знає добру волю й дію; а дерево, що он тремтить од радости, не має змоги зійти з місця... А воно ж -як братінко мені: таке рідне!

Яснозелена пшениця. Коло ніг / мов на сторожі/ пікстрясний мак -

огонь і темно-фіялковий горошок. Полум'яніють і на перехожого поглядають:- хто ти такий? Тось думають...

Рай. Прокинешся в ньому, бо хтось погукає: пора! Підеш під дерево умитися. Пташки змовились голосно радіти.

Лиш одна стальна-стально-крила птиця, ревучи моторами, чотирма моторами, летить на захід сонця, на голубі озера і ріки неба.

Мені сумно і радісно. Дівчатко попаса гусей... в зеленому платті: - серафименяточко на землі.

УIII.

Ви, цвітанки превеликі, як чиста радість - -білі: коронні гості в травах, діти планет на землі: чого в нас жовта зрада лягла на серцях?

Он чорнобривці - ті вірніші: думають про іскренність вечірнього сонця.

А воно хмариться...

Сизі та чорні дими над горами; біжучі блискавки над ними.

Ударили міни :- то грім. Дитина крикнула :- мамо, лихо надходить !

Немає дому в матері і в дитини, щоб сховатися од полум'я та од плакучого дощу.

Тільки руїни. Тільки доми з проломленими черепами стоять - обгорілі кістяки.

Покорчені заліза, великі, як дерева. Пустка. І річка: стара та мила, добра річка. Все прощає. Обмиває всі гріхи. Просвітлює свою й чужу душу і в сонці, і в полум'ї грому.

На березі дроз загублених: мати з дитиною. І нікуди податися, хіба що в чорні од попелу смерти доми, в огонь. Ні, тут зостатися: світ пожаліє, бо хіба ж діти винні?

Будь проклятий навіки, хто винуватить дитину і смерть насилає – будь сто раз проклятий, як собака!

Йому грім заб'є осиковий кілок у могилу.

В препишних лілій зрада на серці, а чорнобривці:– ті вірніші: думають про огненну роботу сонця.

IX.

В мене нема нічого; один тільки красний світ,– поки я на нього дивлюся,– мій... більш нема нічого.

Коло великого шляху сиджу і читаю книгу; захотівши їсти, збиваю плоди з дикого дерева. Труджуся, аж піт рясно капає.

Приходить мати з дитиною – чужинка. Даю їй покоштувати ягід.

Збиваю, а вона збирає. Їсть і відходить кудись.

Приходить замурзаний хлопчик, він схожий на мого сина.

Даю йому їсти.

Подаль сидить дід і дивиться на мене; підходить і страшенно пильно дивиться мені в очі, а не просить нічого. Оддаю йому найкращі вишні.

Берусь читати далі.

Чи й моєму синові хтонебудь, замість мене, дасть попоїсти вишень; чи пожаліє хтось і його?

І от що думаю: чи не послав Господь мені цих подорожніх, а я й не здогадався, до чого це?

Тоді я плачу, криком беручи в груди повітря,- ридаю без сліз, як звір.

Думаю: одняли в мене віру в Господа, одняли вітчизну і матір та батька. Скалічили душу...

Хто вас покарає ?! Хто ?!

Є сила, дужча за всякого злочинця.

Амінь.

X.

На горі вишні скоро почнуть гожий танок: ждуть, коли скрипки місяця нічного заллються од щастя.

В зеленоголубій емалі жевріють хмарки-острови, що на них сонечко гостює...- вечір на горі.

Одні дівчатка сміються і жартують. А другі, нещасні, в землі лежать...- хто розшукає їхні могилки? Кому було дано право мучити і вбивати їх?

Звірство! Кара повинна бути страшна, хай сонечко стемніє на мить, а потім заіскриться і запроміниться в ранішній радості в сто раз ясніш.

Жду. Страждаю. Як розрішиться друга драма землі:- чи не буде, часом, більшого кровопролиття і чи не згине ще більше діточок, чистих серцем.

Проклинаю війну і душителя проклинаю.

В небі Господь царює. Сіяє престол правди на вечірній горі.

З М І С Т

ОРДЕН

орган релігійно філософської думки

Ч 1(4)

Січень 1946

В О Л О Д И М И Р

І Н Д Р А   С О М О В Л А Д Н И Й

/Ригведа: ІІІ. 46/

Витязь борець, буйтур самовладарний,
Всеюний, первісний, всемужній, жвавий,
Всесвічний ти, о Індро, громовдарний,
Величня міць геройств твоїх і слави.

Потужня дужість - туромужість твоя
Переможе врага, здобуде блага,
Ти сам владар усім світам і буттям,
Від тебе борня, від тебе й звитяга

Над землю і небо ти непоборимий,
Всіх світотворів вогонь сонцелунний!
Ти над богами владар їх любимий,
Громиш простори, перунобурунний.

В незбагненну, вічну глибінь істніння,
В усетворче джерело святих натхнінь
Спливає сома,- міць віщогоріння,
Як ріки в море рине струмобистрінь.

Земля й небо немов плід дозрілий
Носять у лоні для тебе цю сому,
Ось її, ясну, жерці роз'яснили:
Пий, буйтуре, геройства міць незломну!

"ЯЗИЧНИЦЬКІ КУМИРНИЦІ, БОЖНИЦІ АБО КАПИЩА ЦЕ ТАКОЖ ХРАМИ ХРИСТОВОЇ НАУКИ І ШКОЛИ. В НИХ І НА НИХ БУЛО НАПИСАНЕ ПРЕМУДРЕ І БЛАЖЕННЕ СЛОВО :-
" П І З Н А Й   С Е Б Е!"-"

Г. СКОВОРОДА

/Дружня розмова про душевний мир.- за виданням творів Вонч - Бруєвича ст.227./

Почування святости як сутність Бога

" ЦЮ БЛАЖЕННІСТЬ ПРЕМУДРІ ЛЮДИ ЗНАЙШЛИ УЖЕ В СТАРИННИХ ВІКАХ І НАСОЛОДЖУВАЛИСЯ НЕЮ, А НАМ ЗАВІТОМ СВОЇМ ОСТАВИЛИ В НАСЛІДСТВО ЦЕЙ БЕЗЦІННИЙ СКАРБ.
ВСІХ НАУК СІМЕНА ВНУТРІ ЧОЛОВІКА СКРИВАЮТЬСЯ, ТУТ ЇХ УТАЄНА КРИНИЦЯ; А ХТО ЇЇ БАЧИТЬ ?
ЦЕ ОДНО НЕВИЧЕРПАНЕ ДЖЕРЕЛО ВСЬОГО БЛАГА І БЛАЖЕНСТВА НАШОГО ; ВОНО САМО- ЦЕ БЛАЖЕНСТВО, НЕСОТВОРЕНИЙ ПОЧАТОК І БЕЗПОЧАТКОВА ПРИЧИНА. В НІЙ І ВІД НЕЇ ВСЕ, А ВОНА САМА ВІД СЕБЕ САМОЇ І ВСЕ ІЗ СОБОЮ Є І БУДЕ.
ТОМУ ВІЧНА ВСЕ І У ВСЬОМУ ОДНА І ОДИНОКА ПРИЧИНА, СВІДОМА І УТРИМУЮЧА. ЦЯ ПРЕВИСОКА ПРИЧИНА ЗАГАЛЬНИМ ІМЕНЕМ НАЗИВАЄТЬСЯ "БОГ" , ВЛАСНОГО ІМЕНИ ВОНА НЕ МАЄ."

Г. СКОВОРОДА

/"Кільце"- за виданням творів Бонч - Бруєвича, ст. 257./

Порівняй : Володимир: "Почування святости"- у другому числі "ОРДЕНУ"

ІМ'Я БОГА

" ЦЯ ПРЕВИСОКА ПРИЧИНА ЗАГАЛЬНИМ ІМЕНЕМ НАЗИВАЄТЬСЯ "БОГ", - ВЛАСНОГО ІМЕНИ ВОНА НЕ МАЄ."

Г. СКОВОРОДА

" РІЗНО НАЗИВАЮТЬ ПОЕТИ ТЕ, ЩО Є ОДНЕ"

/ Із гимнів Риґведи/

Зав'язки порівняльно релігіознавчої мислі у Сковороди

" ...ця божественна сила в чоловіці, що побуджує в ньому нахил до звання називалася у старинних єгиптян "Ізіс"- "Isis", у греків "Ἀθηνᾶ"- "Athena" у римлян "Minerva" тобто "Natura". Природа називалася тож "Γένιος"- "Genius", Ангел природи називався тож "Θεος" -"Бог"-"

"Коротко скажу, нині єгипетська Ізіс і імєнем і сутністю це те саме, що Павловський Ісус. "Знаю чоловіка".-"

Г. Сковорода.

/"Азбука світу"- за виданням творів Бонч - Бруєвича ст. 329 і 332./

ІСНУЄ ОДИН, ВСЕОВІЙМАЮЧИЙ, МНОГОПРОЯВНИЙ ПРОЦЕС ПІЗНАННЯ БОГА В ІСТОРІЇ ЛЮДСТВА.

В НЬОМУ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ МНОГОГРАННА І РІЗНОВИДА ЄДНІСТЬ СВІТОВОГО РОЗВИТКУ РОЗУМІННЯ БОГА.

ВОЛОДИМИР

" БУДЕШ СУДИТИ ВАРТІСТЬ НАРОДУ ПО ВАРТОСТІ ЙОГО ВІРИ !"

ВОЛОДИМИР

В О Л О Д И М И Р

ДЖЕРЕЛА РЕЛІГІЇ ОРДЕНУ

/ текст неповний /

Релігія Ордену повстала :

1/ Із найвищих досягнень усіх великих релігій світу, як брагманізм, маздаїзм, буддизм, християнізм і інші.

2/ Із елементів праарійської віри, мітології і культу збережених у найстарших пам'ятниках людського духа як Ригведа, Атхарваведа, Авеста, тощо.

3/ Із елементів містики, магії, езотеричної мудрости і філософії заключеної в Ведах, упанішадах, веданті, мімансі, буддийських канонах, філософських текстах буддизму, тощо.

4/ Із елементів старослов'янської і староукраїнської віри, мітології і культу.

5/ Із мудрости проявленої і історії людства, із елементів духовости народів визначних в процесі всесвітнього розвитку людства, проявлених у всесвітній історії як теж в історії поодиноких народів, в тому числі із елементів української духовости проявленої в історії України в довгій черзі втілень Духа Народу в його борні за здійснення добра і ладу у світі.

6/ Із елементів всесвітньої філософії і науки зокрема із досягнень всесвітнього ідеалізму /нпр. філософів Сянкари, Пльотіна, досягнень новітної фізики і астрономії, тощо/.

7/ Із досягнень всесвітнього мистецтва а зокрема архітектури, скульптури, музики, хореографії і інших.

8/ Із досягнень всесвітньої, релігійнофілософської думки, із здобутків борні релігійних і соціяльних рухів цілого світа, із елементів новітної містики, тео - і антропософії, із елементів герметичних як теж так званих "еретичних " чи протестантських релігійних рухів, братств і товариств.

Належать сюди такі появи як нпр. релігія фараона Ехнатона, манiхеїзм, неоплятонізм, рух рожехресників, деякі ордени, утопізм типу філософії; Campanella-" De Civitate Dei Solis" , деякі прекурзоричні літературні течії, тайні товариства як нпр. "Кирило - Методіївське Братство", тощо, тощо.

В усіх цих рухах дошукуємося співзвучних Орденові або прекурзоричних ідей, поскільки ці рухи прямували до створення і перемоги добра над злом у світі.

9/ . . . .
. . . .
. . . .

В О Л О Д И М И Р

Б О Ж Е С Т В Е Н Н А   Т В О Р Ч І С Т Ь

" Світ ще не є сотворений.

Бог не заложив безчинно рук до подолка. Саббат сотворення ще не настав."

/С. Стасяк/

Світ родиться із натхнення божого "хай станеться".

А родиться це слово на землі в душі жерця і поета.

Справді, справді Боже Слово родиться на землі.

Жар-птиця Божого Духа пролітає на вселсвітом.

До неї молилися наші предки, обожуючи в ній Різдво Світа.

Жар-птиця це одухотворене слово.

І чию душу заторкне вона своїм крилом, той родиться жерцем і поетом.

І в чиїй душі знайде вона своє гніздо, той родиться Сином Божим на землі.

Тоді на вічно зеленому Дереві Мислі в Небесах Перунових процвітає паросток нового гону.

Світає нова епоха.

Божественна творчість здійснюється в словах віщуна і поета.

"У справжньому мистецькому творі є щось принадливе, щось краще за саму природу,- це піднесена душа мистця, це божественна творчість."

Шевченко /Художник/

Будете визначувати норми цінностей.

Будете визначувати межі світа.

Я обіцяю вам, що будете як боги свідомі добра і зла.

Не ступайте на цей шлях, мертві душі, люди страху і маленької віри.

Не ступайте на цей шлях ви, що ще не встидаєтеся носити препогане ім'я людини ,

ви, що не прагнете підняти людське до божественного,

ви, що не прагнете стати богами.

Не йдіть зі мною.

Не йдіть зі мною, хто не вродився безстрашним лицарем.

Бо пізнавши сутність зла, ви побачите велитенський його всебезмір.

Ви побачите потоп що заливає світ,

ви побачите вир знищення і руїни,

ви побачите ясно, що світові грозить заглада.

Ви побачите ясно апокаліптичний кінець старого світу.

Ви побачите, що світ треба сотворити на ново.

І не стане вам до цього діла відваги, а зло світа знищить вас безпощадно.

Не спаде вам полуда з очей і ви не побачите, що в центрі всесвітного виру зла стоїть чоловік,

Ви самі.

Чоловік, до якого молилися поети вчорашнього світа,

Людина повних і живих пристрастей, людина багата душею суперечностей, що переможно накидує свою волю світові тобто іншим людям, людина обнаженого зла, людина знищення і смерти.

Чи знайдете в собі досить сили, щоб вирвати себе із виру зла, що тягне вас на дно всезатрати?

Я кличу до себе тих, що не зжахнуться перед божевіллям

шевченківського розуміння мистецтва як божественної творчости.

Це він Шевченко добув із темряви завмерлий і розбитий кістяк сонця України і натхнув його новим життям силою свойого божественного "хай станеться світло".

І від тоді палає в Космосі світотворче мряковиння нового ідеалу України і Людства.

Із цього мряковиння треба тепер викути Сонце України.

Україну треба ще сотворити.

Вона ще не існує як скристалізоване сонце ідеалу.

Я кличу до себе тих, що хочуть сотворити Україну.

Я кличу до себе тих, що хочуть сотворити Людство нове і краще.

Я кличу до себе тих, що зрозуміли, що історія була і є здійснюванням ідей.

"Поезія завжди іде наперід, завжди зважується на сміливе діло, її слідами ідуть історія, наука і практична праця..."

/Костомаров/

В історії панує не чоловік, але ідея і дух що її творить.

Цезар був власне втіленням ідеї цезаризму.

Ні він, ні Карло Великий, ні Людвих XIУ. не усвідомлювали собі повністю, що вони є втіленням певних ідей, що панують над ними і через них здійснюються у світі.

Вони давали життя одній ідеї, що в їх особах виростала, розвивалася і доходила до свойого упадку через логічно-історичний процес " reductio ad absurdum".

Знищення, що його приносять світові воюючі імперіялізми- це тільки зовнішний вияв нігілістичної сутности самих ідей.

Скільки невдалих, епігоністичних плагіятів повставало із ідей, що котилися вже в провалля абсурду.

Закони розвитку історії дадуться обняти в систему історичного об'єктивізму.

Усвідомлення ролі ідеї в історії веде до повстання нового національного і вселюдського ладу - ідеократії.

Ідеократія голосить владу ідеї і носіїв ідеї.

Аванґардою цеї "партії" будуть поети, автори і носії нових ідей єдині справжні творці історії.

Кличу до себе тих,що хочуть створити партію поетів.

Я погорджую поетами-рабами, що служать політиці чи політикам.

Поети, зробім революцію !

Нехай політика служить поезії - тобто нехай буде забезпечено здійснення найвищих ідеалів нації і людства.

І аа тоді повстане Україна сотворена із наймі́цнішого металю на світі - із її ідей, із її духа.

Поклянітьcя, що будете творити Україну із найчистіших первнів утаєних у вашій душі, із своєї божественної сутності.

О, якби ви годні були виміряти ввесь непроявлений зміст мойого поклику.

Ви погорджували б тими, що кличуть вас наслідувати таку чи іншу Европу.

Ви зрозуміли би, що Европа це ми.

Ми - це великий собор духів освячених правдою і терпінням.

Це ми покликані до того, щоб світ спасти від неминучої заглади.

/Проголошено на одному із з'їздів письменників/

Р.М.РІЛЬКЕ

х
х х

Боюся я мови мертвущих пут:
В мові людей є все ясним:
Це зветься пес, на те кажуть дім,
Кінець-він там, а початок-тут.

Їх розум глузливий страшить мене:
Все знають вони, що буде й було;
Гора їм - гора, а не див джерело,
З Богом межує їх поле тісне.

І я стережуся, кажу: Відійдіть!
Пісня речей так любо бринить.
Ви їх торкнетеся: вони мовчазні
І мертві. Ви губите речі мені.

--ооо--

Р.М.РІЛЬКЕ

х
х х

Біля Тебе непевно будуєм віками,
Ми громадимо атомів тьми.
Та тебе завершити, о храме,
Не можемо ми.

Переклав з нім. мови
М. О Р Е С Т

М. ОРЕСТ

НІЧНИЙ УРАГАН

Поріддя хаосу,
нічний
бурхливий буревій !

У мертвій тиші , в пітьмі дім.-
Без сну
лежу на ложі я - здається, сам-один
на цілий світ,
а паном світу він-
нічний,
несамовитий буревій!

О як мене він мучить !
Всю душу свердлить цей нестерпний свист !
навала вітру б'є в покору стін,
немов таран !

Нещадний ураган !
Стрясає дах його гримучий рик-
то у полях далеких він підняв
забуті кінські кістяки
і їх у ніч погнав,
як лист, понад землею, без доріг-
і коні-привиди, йому покірна рать,
дахами міста з гуркотанням мчать.

Убійчий буревій !
Він свище, виє і клекоче,
він дім зірвати з підмурівку хоче
і понести його, як корабель,
у серце ночі,
у чорний жах пустель...

На темнім тлі
кімнатних вікон
дві постаті, чорніючи у млі,
безумно мечуться за склом
і пальці їх по шибах б'ють
нетерпеливо злі.

В тих постатях не розпізнати
сусідів днів моїх-
акацію і ясень,
привітних, молодих-
і мислиться мені:
чуже, вороже їм буття
з погрозливим виттям
вступило силоміць у них...

Пекельний сик, пеяни ріг...
і марищ по покрівлях біг !

Нечисті душі
убивць мерзенних і жаских-
розплати час упав на них.

Бо жоден світ
прийняти їх не хтів, не міг
і місця їм ніде нема:
ні там, де хаос,
ні там, де тьма !

Жадоба втілення бичує їх;
в тілах знайдуть вони, в тілах
полегшу від тортур своїх.

В нестямі дикій
вони, бездомні, рвуться до кімнати,
щоб плоть мою опанувати,
мене поняти !..

I враз-
могучий імпет, гуркіт брил -
і задвиттіли двері
під натиском незримих сил.

Несвітський жах !

В. БАРКА

ЧЕРНЕЧІ СВІЧІ

І.

Як за дзвіницею жоржинка сонця згасла
й від смерти синьої сконала в міжвіконні

прозора бабка, - то й самі дуби півсонні,
що мідні жолуді вронили біля прясла,

аж зблідли від грози. І викресало синь,
і дуб іскрить, і хряскотить, як смолоскип,

і з келію присвічує до всіх святинь.
А з ранку - вугіль, стовбур, чорноризий піп,

чернець серед калюж, як я - людини тінь...
Та ні, для миру вмерши, родимось, як сніп,

на смертних стернях. Ні до чого й думка зла,
що, мов, зотліє вугіль, то сама зола...

II.

Ой, сестро серця! Від мовчущого ченця,
що в чорнім горі свічі споглядa престольні,
чи можна ж на святки огні жовтофіольні
дістати бапфі для квітчастого вінця?

Він хризолітний жолудь,- відпад зеленця,-
/як дар від прадуба в грозі громоглагольній,
що сіє полум'я й дощі на скелі вольній/,-
радніш подасть у попелі від камінця.

Ласкава ластівко! Та ти ж сама збирала
падучі світочі небес; - ти на Купала
ходила в папороті тайній і отам,
і ніжносердна і печальна, рідна нам
сестра, збирала іскорки і щастя ждала,
і слів престольні свічі принесла у храм.

Як трепещу, горю від них- якби ти знала!

III.

В мені зелений дух, забитий в ланцюги,
гіллям пручається і листям аж пашить,
і відкликається на шум, що навкруги,
на сміх, на плач і крик і вопль; і з верховіть,

кудись од вихору рвучись несамохіть,
аж за ромашку сонця й голубінь юги
мольбу та мрію возсилає... А тугий,
а корінь, корінь посудомлений щемить,

болить у тьмі та струмі попідземнім сліз,
страждань потоці... Є солодка мисль - одна
прагнущу душу втихомирює до дна,
що зможу, - чорноризець, книжник, дроворіз, -
ввібравши скорб земну, і сам, як смертна глина,
в сивизні, прошептати: люду добрий! на-

столітню іскру, іскру віри, бо ж вона
і злодія і звіра ставить на коліна.

IУ.

У храмі зріє грім вечірньої молитви,
благословенний, милосердний, мирний; глянь:
душа, збезуміла 'д блюзнірства та жбурлянь
прокляттями - й вона світа, як золота, на жнитві
на щедрому... Степи в джереловому питві
шукають сил. Мій грішний дух, воспрянь, воспрянь,
бо добрости бджолиний мед і ласки наші,
як молока живлющі, теплі білі чаші,
і ти і кожен братній, люттю несвятий,
спроможен зберегти на всій осінній паші,
росі, замерзлій грудці. В синьому віддалі,
безплотний голуб на карнизі сонця - тій
чи ти поклонишся - воскресши з мертвих двічі,
що дивиться з дитям через горящі свічі.

V.

- Молюсь,- якщо ти є на світі,
Високий Господи, на всі побиті-
поглянь на душі покалічені! Чи ти
даси пропасти їм? Владико мій,
добропромінний, тихий, всесвятий,
спини безумство на землі
і добру волю в душах посели,
і в душах частку світла посели,
і півкамінні оживи серця!
Всі ждуть спасіння - на отця
У всіх надія; то ж покдич,
поклич до другої Йордані!
Як день горить, як мучить ніч...
поклич, бо в чорному тумані,
в огні кривавому блукає
весь люд... терзання скрізь безкрає.
Молюсь: якщо ти є на світі, -
прийди і стань між поколінь
земних, бо згинуть божевільні діти.
Рятуй, бо лихо тут! Амінь.

УТ7

Он там, на мерехтливій на межі,
межі двох царств: життя і смерти,
коли катують на гіркім ножі
німого болю, що от-от роздерти
спроможеться останню думку, ніби ткань, -
коли катують серця промінь, як пташину,
прострелену над річкою в секунду синю,
коли катують довго: ти, нещасний, стань
мовчущим, гордим... І, як завжди, спочутливо
дивись на муку іншого і з ним страждай.
Ой, ти життя-життя! Огнянна ниво,
що в ній згорає ніжний привид - рай.
Іти-кудись; надіятися - на щось,
радіти, як загоюються рани
на тілі й на душі: передостанні,
бо найновіші, що дістати довелось,
до смерти ятритимуться - без кінця
болітимуть, як вивязка від ржавого заліза...
ти придивися, бачиш: в сяєві вінця
тернового стоїть над молодістю моря,
що тчеться, як огню зеленосиня риза, -
стоїть над молодістю моря та пожарами степними
та грозами та кригами високогір'я,
та людськими безумствами: стоїть над ними
і дивиться, прощаючи і люблячи, звучи
і помагаючи... в руках - осонцені ключі
од храму неба на твердині на земній...
Отак помарилось в аду, на незносимім дні -
отак серед ночі помарилось мені.

УІІ.

Єдиний Володарю, знаю,
що порятуємось тоді,
коли, скривавлені до краю,
в човнах - на пінявій воді -
порішим: годі! Годі лити
нещасну кров, несамовиті!
І стихнуть сині голоси;
мов голуби з-під весел, мирно
залопотять; і ти єси
велиш рушати прямо, вірно...
На дзеркалі на голубім
до сонця поспішати всім.
І промені срібнорожеві
впадуть на дужі паруси.
І скрізь у хорі — Господеві
тоді помолимося всі.
А доти:-плакати і ждати
коло порога будуть мати.

1943

ЗМІСТ

ОРДЕН

орган релігійно філософської думки

Ч. 2 (5)

Січень 1946

ІСТОРИКАМ

Історія це фундамент духового - отже абсолютного - існування народу.

Це скарбниця його досвіду і його знання. Це його пам'ять.

Основа його свідомости. Чим глибше сягають коріння нашого історичного самопізнання, тим буйніше і міцніше росте священний дуб Мислі Народу.

Чим глибше в могилу вростає Дух Народу, тим вище підноситься він над землею і тим дальше глядить він у майбутнє.

Ви оживлюєте каміння і приневолюєте мертві предмети говорити до нас людською мовою.

Докопуючись до праджерел історії народу, Ви розкриваєте праджерела його духовости і сили.

Це Ви оживлюєте з могил героїв нашого минулого і вони воскресають, щоб вічно жити в наших душах.

Це Ви творите найміцніший і найбільш плодовитий грунт для росту духа народу.

Це Ваші праці дозволять народові усвідомити собі теж коріння його нещасть, відв'язатися від безвладу злої традиції.

і заблуду. Тоді дух народу зможе скинути з себе важкий карман фізичного безвладу вини історії і піднестися високо в безмежні простори волі і духа.

Це з матерії Ваших праць твориться свідомість розвоєвої тяглости і єдности розвитку Духа Народу крізь тисячоліття.

Перед очима народу і цілого світу Ви відтворюєте в цілому блеску славу святого Києва, розгортаєте всю велич ранньої нашої історії і нашої місії на Сході Европи.

Це Ви оживляєте Сонце Слави України.

Творчий вклад Вашої праці і Ваших ідей є державнотворчою працею в найглибшому змислі.

Відродження і життя народу без вкладу Ваших цінних здобутків, без інтензивної праці історичної думки і історичної свідомости було би неможливим зокрема в сьогоднішній день, коли нарід могучим поривом духа, волі і чину закладає основи нової Української Держави.

Вітаємо Вас як лицарів знання,

як лицарів державної мислі,

і як лицарів ідей.

Вітаємо Вас нашим державним привітом:

"Хай переможе Дух Володимира"

25. січня 1946 року.

Володимир

ВОЛОДИМИР

ІНДРА ТУРОДУЖИЙ

/Ригведа Х. 180./

Зборов ти вражу тьму, многославленний
Владика вод, пан ясносяйних гонів,
Буйміць твоя найдужча у всесвіті,
Блага несеш у осяяшній долоні.

Як туродужий звір ізринув ти з гір
Крізь простір. Твій перуностріьний, палкий,
Вигостри, Індро, на бій громотопір,
Знищ ворогів твоїх і наших, розбий!

Всевлада й лицарська міць, ось твоя суть.
Волю твою тверду, буйтуре, справуй,
Крізь вражих рас злоболють пробий нам путь,
Богам отвори просторів вільний буй!

Г. СКОВОРОДА

ПЕРЕМОЖЕЦЬ ЗМІЯ

А РОЗТОПЧЕ ЗМІЄВІ ГОЛОВУ
СПОЧИВАЮЧИЙ У СОНЦІ - ВИБРАНИЙ СИМВОЛ СИМВОЛІВ...

І ТАК ЗМІЙ ОСТАНЕТЬСЯ ТІЛЬКИ ПІДНІЖЖ'ЯМ ПЕРЕБУВАЮЧОГО В СОНЦІ.

/ Твори - Видання Бонч-Бруевича
ст. 386./

Г. СКОВОРОДА

ДУХОВИЙ ЧОЛОВІК

Духовий Чоловік є свобідний. В висоту, в ширину літає безнастанно. Не перешкоджають йому ні гори, ні ріки, ні моря, ні пустині. Він бачить віддалене, прозирає утаєне, заглядає в минуле, проникає в майбутнє, ходить по поверхні океану, входить замкненими дверима. Очі його голубині, орлині крила, оленева зручність, левина відвага, горлична вірність, бузькова благодарність, баранкова незлобність, бистріість соколина, журавлина бодріість. Тіло його адамант, смарагд, сафір, яспіс, тарсіс, кришталь і анфракс. Над головою його літає сімка Божих птиць: дух краси, дух віри, дух надії, дух милосердя, дух ради, дух прозріння, дух чистосердя.

Голос його це голос грому. Наглий як блискавиця, як шумлячий дух бурі.

/ Твори - Видання Бонч-Бруєвича, ст. 401-402./

М. ОРЕСТ

ВЛАДАР

З серця, людино, свого, з глибин його щонайглибших
  Владаря світлого клич! В сяєві слав, молодий,
Зло з престолу він скине, покаже тобі, о людино,
  Сонячне небо - і мир з ним процвіте на землі.

МІРА ПОТУГИ

Владар сердечних глибин, що потуга його є безмірна,
  В міру бажання твого владу покаже свою:
Гори бажання, підхмарні гори плекай, о людино -
  Скільки признаєш його, стільки ж і сили він дасть.

ВОЛОДИМИР

ДУХ НАРОДУ

Сковорода і Шевченко це два чергові втілення духа українського народу. В їх житті, в їх долі, в їх світовідчуванні, в їх творчості і в їх борні існує не тільки схожість, але тотожність духового підмету.

Що це є Дух Народу ?

З усіх прагнень, з усіх вчинків, з усіх геройств, з усіх досягнень духа, з усієї доброї і злої долі, з усіх найвищих думок, з усіх найчистіших надхнень постають кришталі Духа Народу. Він їх вершок і їх призначення. Доля народу нерозривно з ним зв'язана. Він є втіленням долі народу. Рішає про неї і творить її на цілі століття. Він сягає так далеко і так глибоко, як далеко і як глибоко сягає сила морального призначення народу.

В його втіленні бажає повністю проявитися Вічний Дух Народу, уттаєна можливість його досягнень, горішня межа його призначення у космічному розвитку.

Його борня є борнею народу. Його шукання - шуканням народу. Його помилка, його гріх, його заблуд чи злочинність є помилкою, заблудом чи злочинністю цілого наро-

ду.

Його свідомість обіймає дослівно свідомість цілого народу.

Його круг ідей є вершком ідейности народу.

Його святість має силу освячувати цілий нарід, оскільки він чуттєво зв'язаний із своїм духовим вождем.

У своїх втіленнях буває він провідником чи вождем народу, буває його віщуном, його пророком, його учителем, а часом його вождем і віщуном водночас.

Коли нарід відчуває нерозривний зв'язок своєї долі із його долею, коли його слухає і йде за ним, тоді він росте і розвивається.

Але буває, що нарід не слухає своїх пророків. Бувають теж пророки не свойого народу не у своїм народі. Це найтрагічніші а часом найбільш величаві випадки в історії людства.

Нарід, що не слухає свойого пророка іде по лінії загину.

Справді Шевченко обіймив своїм духом усе життя й відчування народу. Дослівно не було такого болю й такого пориву, що його не знавби Шевченко. Основна сила його творчости це психічне переживання святости.[x]

---

[x] Порівняй: "Почування святости" - Орден, ч.2.

В Шевченка пробуджується воля здійснювання святої борні у пеклі зовкішногосвіта. Він хоче виціддити з жил народу сукровату кров і налити туди чистої, святої. Він хоче, щоб його нарід став народом святих лицарів. Він вірить Живому Духові Правди і Волі.

Свою духову і ідейну поставу осягне він легко, майже без ніякого зусилля і без ніякого хитання. Титанічна сила його морального призначення була немовби згори йому дана, згори у ньому заложена. Він - без ніякого морального перевороту чи перероджування, - без тіні хитання - будиться до свойого нестриманого походу на моральні і духові верховини " Кавказу". Його велич така проста і природна, що багато дослідників не помітило пророчих висот його творчости.

Такі висоти здобуваються титанічним зусиллям і працею цілих поколінь, цілими століттями змагань і терпінь народу.

Шевченко переймає прапор святої борні від Сковороди. Оба вони родяться з тавром святих лицарів на чолі. Шевченко дає початок здійсненню цеї борні у світі політичних змагань, у світі політичної борні перш за все власного народу. В такому змислі ідеї Шевченка є конкретизацією і реалізацією загальніших ідей Сковороди.

Основна сила духа Сковороди це проявлення святости лицарівдуха, що є основним призначенням народу.

Стрічаємося в нього з повним самоусвідомленням сутности цеї сили. Сковорода не тільки докладно знайомий із законами почування святости, але йому докладно відомі усі стадії цього переживання від перших зворушень очищення і просвітлення до висот екстаси і об'явлення.

Прозріння механізму сліпих сил світа, яке відчуття божественної природи людини, об'явлення високих правд радости буття, величня життєва погода, повна особиста свобода у свідомому здійснюванні власного життєвого призначення, а найважніше - борня цілого життя зі Змієм, що заливає цілу землю потопом своєї брехні, його блискуча перемога над цим Змієм, - ці величаві досягнення людського духа виростають високо і далеко поза межі одного народу.

Сковорода це з'явище всесвітнє.

Дух Українського Народу у довгій низці своїх втілень буде черпати свою бойову міць із сили величавої перемоги над Змієм лицаря святої борні, Сковороди.

М. О Р Е С Т

X
X X

І знов вона, скорботна поволока,
Опала око. Кораблі шукань
Не рвуться в путь - і радість густосока
Не ллється в мислі, в їх розкриту рань.

Колиб я з себе скинуть міг востаннє
Буденних мук бідняцу данину,
Щоб увійшла прозорість в існування,
Мов раннє сонце в течію мутну,-

Тоді просвітлий, радісно-дрімотний
Я став би як і він, Довічний Друг,
І дальнє мариво рожево-злотне
Шептало б крильми у блаженний слух.

1934.

В. БАРКА

ПРОКЛЯТТЯ ІМПЕРАТОРОВІ
КРАЇНИ СОНЯЧНОГО СХОДУ

А що ж тепер? Одна
страшна деспотія звалилась: прах,
сміття, каміння в попелі – на страх
володарям страшного дна,
терзателям людського тіла
і духа розпинателям крикливим.
Подумати: якась потворинка посміла
глумитися над світом даром, світом – дивом,
веселим сонцем та дітьми,
посміла немовлят стріляти
сотнями тисяч у ридаючих ровах,
при матерях збезумілих, німих
в страшну часинку страти...
Чорніла, в'янула трава
під чоботами біснуватих,
в залізо вкутих хижих псів,
що насміхалися з дитячого ридання
предсмертного. Який посів
вронили в землю, мстящу всім
за кров'ю пообкроплювані дання,
такий врожай пожати довелось.
Тепер у неба попросім,
тепер у Бога попросім,
щоб зразу ж цісар, скиптродержний хтось,
безжалісний і до страждань людей німий,

та став на суд ! О, підніми,
всесудна доленько і справедлива,-
і меч і терези, і знак подай,
щоб дощ нещасть затьмарив небокрай
і задзвенів, як кара, як возмездя злива
над головою переступника закону
Господнього і людського ! А інші всі,
невинні, іскренні, побачивши знайому
зірницю правосуддя в пламенній красі
над колосками клоненого жита,
над колосками золотого неспокою,
обвітреного лану над шляхами літа
і зірочкою на травинці голубою,-
нехай, побачивши високу кару
за безнемірну лютість над земними,
подивляться на демона, як на примару,-
очима скорбно світлими своїми
і перехрестяться, і стануть до роботи.
А "напівбог", дотямивши що то ж не сила
Йому грім сонця побороть,
розправить чорносині в зміях крила
й тікати кинеться, крізь тьму піщану,
в пустиню,
сатані як царство дану.

У.1945

С. ҐЕОРҐЕ

БИТВА

Сонцем і кров'ю п'яний,
Я вибігаю із скель
На запахущі луги:
Бог кучерявий, ясний
Піснею, кроком легким
В темній печері моїй
Тяжко зневажив мене.

Хай же опізнає він лють,
Виплід чорних глибин !
Стиском нещадним душу
Тіло рожеве його.
О, як він б'ється, дитя !
Палицю геть - і рука
Згубну могу довершить.

Горе ! Разить мене
Сяйво з його очей!
Там, де димує вогонь
Там, у печерних боях

Натовп я повергав...

Блиск, боягузе, згаси,

Мужність руки появи!

Горе! Тим сяйвом тяжким

Борються, гублять вони.

Ногу на груди мої

Ставить звитяжець - і спів

Рине з усміхливих уст...

Сонцем і кров'ю п'яний,

В смерть я безславну запав.

Переклав з нім. мови
М. ОРЕСТ

В О Л О Д И М И Р

П Р И З Н А Ч Е Н Н Я   П Р А В Д И

/ Фрагмент із промови виголошеної дня 10.березня 1945 р. у Відні в Домівці УНО на вечорі присвяченім пам'яті Тараса Шевченка.[x] /

... правда це слово трудне.

Я не знаю труднішого слова на світі. Хіба Бог.

І рівночасно я не знаю нічого яснішого, легшого, простішого, більш прозорого і самозрозумілого як правда .

Вона дається однак людству дуже важко. Родиться в муках, в вогнях і крові. Родиться на хрестах, в катакомбах, в тюрмах, в підпіллях, на горіючих кострах єретиків, під злобу і глузування фарисеїв і бонців старого світа...

Освячується кров'ю героїв і мучеників.

Людська думка є темна і лінива.

Цілі тисячліття кружляють часом довкруги якоїсь злочинної ідеї.

---

[x] Інший фрагмент тої самої доповіді, проголошений у програмовій доповіді на одному з'їзді письменників, був друкований в " Новій Епосі" ч. VII. грудень 1945. п.н. " Шевченко пророк світової місії України.

Цілих тисячліть треба, щоб ця ідея докотилася так виразно як сьогодні до свойого історичного завершення в абсурді. Хоч злочинність цих ідей, їх заперечлива і нищівна сила так наявно з них самих пробиває, що кожде відважне і чисте серце могло би це зрозуміти без труду.

Історія вчить людей пізнавати неправду через reductio ad absurdum.

Це найдорожча наука на світі.

Правда дається тільки святим пророкам, що в силі обняти своїм духовим зором цілі довгі відтинки історії людства.

Для них стається ясним, що людська думка не літає орлом понад хмари, але повзає як сита змія від закруту до закруту.

І думка пророків бореться з цією змією. Сковорода відриває її ціле життя від землі.

Шевченко хоче добити цю змію чином.

Кирилометодіївцям стали ясними невблаганні закони розвитку історії. Кождий нарід вносить у неї свій власний вклад.

Чин Шевченка як Кирило - Методіївця це завершення духової сутности його народу.

Чин ясного лицаря Сонця.

В огні окрадений збудився нарід до свідомого свойого життя.

Однак він як цілість ще не дозрів до моральних висот свойого пророка.

Буду повторювати сто разів: Шевченко хотів ножами свойого слова вицідити з нього сукровату кров раба і налити туди чистої і святої.

Чи ти є українцем ?

Чи ти розрізав ножами всесвітного болю свої жили, чи ти вицідив з них сукровату кров і оживив у собі кров чисту і святу ?

Чи ти є українцем ?

Чи пливе в тобі кров святого лицаря, чи можеш бути пробним каменем правди ?

Чи дозрів ти до зрозуміння Шевченка ?

Чи розумієш, що Шевченко - це пророк на згарищах і руїнах ?

Чи розумієш, що він на пекольному бенкеті Умані заворожує сили помсти і руїни і співає високу пісню братерства?

Чи можеш бути святим лицарем правди?

Важкий був шлях дозрівання народу до правди.

Розвиток української політичної думки останніх часів це дуже коштовна наука, куди не йти, це підготовка до правди.

Ось з'явивсь демагог, що зачав кричати: "Немає правди на світі, існує суб'єктивізм.

Є тільки тічня голодних вовків. Є голодна вовчиця, що роздирає баранів.

Поклоніться вовкові і будьте самі вовками!

Така є мудрість природи, людства і історії.

Все інше є м'ягкотілим сентименталізмом.

Геть із етичним сентименталізмом!"

Сказали інші:

"Немає правди на світі. Правда є знаряддям кляси, групи чи народу.

Творіть собі правду сміливу і безоглядну і обдурюйте нею чи накидуйте її другим так як другі накидували її вам!"

Сказали інші:

"Створім собі міцну касту чи клясу, як це було в інших державах і даймо цій касті тверде панування над народом.

А буде ця каста підпорою і носієм української державности, бо кожда держава повстає із завоювання і панування одних над другими.

І сказали інші: "Покличмо собі вождя на взір інших народів, щоб взяв він нас всіх міцно за морду і тоді будемо міцні.

А коли б не було між нами чоловіка з божої ласки то покличмо собі хоч би звичайного смертельника і надаймо йому права чолові-

ка з божої ласки, щоб тільки міг він нас всіх міцно тримати за мордну, як це діється в інших народів."

І знайшлися в цім народі більше таких смертельників, що хотіли взяти нарід міцно за морду, як це сталося звичаєм у них говорити.

Не знали всі вони як далеко відбігли вони від джерел української правди, як фальшиво звучить основна тонація їх ідеології у порівнанні із євангельськими висотами мудрости Кирило-Методіївського Братства.

Але всі ці помилки були помилками українського народу на шляху його пробудження, всі вони збагатили його досвід, хоч як дорого коштувала нарід ця наука.

І так ті, що проголошували міт вовка і голодної вовчиці як найвищу правду, викликали пробудження і зрушення волі народу до титанічного і революційного чину. Пробудили силу народу, яка служитиме правді.

Ті, що навчали, будім то не має правди, викликали в народі шукання і голод правди.

Ті, що навчали про касту як про носіїв української державности викликали прагнення цілого народу самому стати носієм української державности.

А ті, що звичайного смертельника хотіли наділити авторитетом чоловіка з божої ласки, викликали в народі прагнення, щоб Україну провадив чоловік справді наділений божою іскрою і божою ласкою.

Бо є в українській душі прагнення правди і ніяка сила світа не вб'є у ньому цього прагнення.

Бо призначено Україні бути пробним каменем правди і тому ніяка неправда не вдержиться на Україні. Знав про це перед веча нового відродження Василь Пачовський.

Тому така трудна є українська справа.

Справді, справді я не знаю труднішої справи від правди і від Бога.

Шанувати Шевченка це значить піднестися до висот його світовідчування, це значить пробудити в собі іскру святого лицаря правди,

це значить запрагнути творити її в світі і боротися за неї.

І це значить вірити в перемогу правди.

"Борітеся, поборете!

За вас сила, за вас слава

І воля святая!"

На згарищах старого світу, на великому всесвітньому бенкеті вічної Умані

треба сягнути до віри Шевченка.

Будь із нами у ці важкі дні великий Духу Народу!

Не проклинай сліпих і маловірних, якщо не зрозуміли вони ще найвищого призначення України,

не проклинай синів, якщо із дна пекла не винесли вони героїчного прагнення сотворити у світі правду.

Нехай не ждуть вони смерти на своєму довгому шляху, як розтоптана гадюка, жде при дорозі заходу сонця, коли пропала в них віра в перемогу правди,

не проклинай їх хоч багато з них не варті того, щоб побачити обличчя нової України, сотвореної із духа святого лицарства.

Не проклинай тих всіх, що затратили людське обличчя, поклонились неправді, сталися її рабами, стали самі творити вир неправди, бажаючи закріпощувати, поневолювати, визискувати, ненавидіти, і будувати лад з цих первнів пекла, знищення і руїни.

Тим всім розріж серця ножами твойого святого гніву. Покажи їм

що є досить неправди поза Україною, хай там шукають Манів;богів і їм хай служать, бо не варті вони Бога України, Бога Живого Духа і Живої Правди, що Ти Його вістив.

Пощади їх!

Виціди сукровату кров із жил народу, і налий у них своєї!

А добрим синам твоїм покажи нові космічні завдання України.

Благослови усіх тих лицарів, що серед найбільш кривавих змагань стоять непохитні, могучі вірою і духом - як горда скеля віри- як остров рятунку серед моря темінї і зла, що заливає всесвіт.

Як пробний камінь правди.

Благослови твоїх синів, що в їх жилах уже горить чиста, свята кров ясних лицарів Сонця,

допоможи нам продовжувати твій чин,

допоможи нам, щоб зроджений із святости Орден Лицарів Сонця - душа душі України - став вже в нашу добу моторичним центром її ділння і борні.

Допоможи нам здійснити Всеукраїнське Об'єднання.

Допоможи нам стати угольним каменем нової будови на руїнах старого світу.

ОРДЕН

орган релігійно філософської думки

Ч. 3 (6)

Березень 1946

В О Л О Д И М И Р

ПРОБЛЕМА УКРАЇНСЬКОЇ ВІРИ

На світанку української історії стрічаємося з дивним фактом зміни віри. Князь Володимир покидає слов'янсько - українську віру своїх предків і приймає віру християнську. За допомогою привезених чужих священників і державного апарату поширює християнізм головно примусом і робить його державною вірою.

Всі історики згоджуються з тим, що цей факт мав проломове значення в історії України. Очевидно. Коли історія є розвитком ідей, коли доля народу є вислідом здійснювання його ідеалів, тоді зміна віри, відкинення одних ідей, а прийняття других є найвидатнішою подією, яка тільки в історії можлива. Такий момент визначує шлях і формує історію народу на довгі сотки літ.

Історія людства є у своїй найглибшій сутності історією розвитку думки і віри.

Що таке віра народу?

У вірі народу знаходять свій вияв найвищі розвоєві ідеали народу.

Формуючи свою віру, нарід формує своє відношення до Бога, до світа, до людей, до себе самого.

Віра народу є виразом його духового розвитку. В її виявї складає нарід іспит із того, як високо піднявся він у зрозумінні Бога і світа.

У вірі закріплює нарід свій образ Бога, тобто спосіб, як він його розуміє і бачить.

На певному ступені розвитку бачать народи Бога /чи теж богів/ антропоморфічно, тобто уявляють собі його, як наділеного цілою низкою людських прикмет.

Нарід із нахилами до жорстокости, з прагненням підбивати, винищувати та упокорювати інші народи буде собі уявляти Бога, як жорстокого тирана, як людину, наділену абсолютною владою. Впавши такому тиранові до ніг, зовсім не можеш бути певним його ласки. Він може копнути тебе ногою. Бог у такому уявленні гнівається, піниться з злости, жалує своїх учинків, складає договори з народом, відпочиває змучений тощо. Своє прагнення грабунку, морду і винищування такий нарід проголосить, як накази свойого Бога. Цей "Бог" наказує йому вирізувати мечем усіх мужчин в кожного здобутого міста і дозволяє насилувати взяті до неволі жінки.

Словом, свойого злого диявола, втіленого у своїй душі, такий нарід піднесе на божий престол і буде почитати його, як Бога.

Його віра буде виразом його спроможности або неспроможности зрозуміти Бога.

Інші народи уявляють собі своїх богів як найкращих, ідеальних людей, наділених знову ж таки прикметами їх національного характеру.

В своїх богах плекають вони ідеали своєї людськости. Їх бог - це найкращий чоловік, якого годні собі уявити. Це їх ідеал людини, втілення національного розвоєвого ідеалу.

В тому змислі можна сказати, що народи творять собі богів на образ свій і подобу, тобто в свойому образі Бога дають вираз своїм найвищим уявленням про свої власні розвоєві ідеали.

Правдивого, незбагненного Бога Богів пізнають вони тільки в якомусь частинному аспекті, в якомусь частинному його прояві або взагалі почитають тільки демонічну чи злоз'явну сторінку проявів вселенної, як ми це бачимо на прикладі бога - тирана, що наказував вирізувати мечем кождого мужчину в здобутім городі.

Так само закони релігійної етики відповідають ступеневі морального розвитку даного народу. Є такі релігії, які вказують людям, як на найвище щастя, на почуттєво - сексуальне життя. Вірним наказується шукати таких розкошів у житті, як релігійне завдання. Ясне, що такий нарід нічого великого в історії не міг зробити. Такої мети він зрештою зовсім не знає, бо найвищою його ціллю є заспокоєння грубих, сексуальних пристрастей. Велика скількість демонів, якими такий нарід заселює світ, є проєкцією тих самих демонів, що існують у його низьких інстинктах, гонах, злобах, скривленнях, злочинствах тощо.

Словом, віра народу дає нам уявлення про його духове життя. Вона є його виявом і рівночасно найвищим завершенням.

По вірі народу можна пізнати найглибше душу і характер народу.

Не треба нічого доброго сподіватися від народу, якого віра наказує йому вирізувати мечем усіх мешканців міста і таким чином здобувати цілий світ. Було б смішно вижидати від такого народу спасення або поважати його релігію, яка дослівно наказує нас вирізати. Шукати в таких різунів спасення - це значить нагадувати риб, що повірили в "спасительство" чаплі.

Будете міряти вартість народу по вартості його віри.

У вірі проявляються теж найвищі всесвітні завдання народу, його місія, наскільки він собі її усвідомлює і розуміє.

Віра - це найвища цінність народу.

Нарід, який не слухає своїх пророків, гине.

Нарід, який покидає свою віру, покидає свою душу, свої ідеали. Іде на службу чужим богам. Там може бути тільки рабом або прислужником.

Такий нарід зрікається своєї духової самостійности. Визнає себе меншевартісним. І це почуття меншевартости перед чужою культурою і чужим духом буде його прокляттям. Такий нарід може загинути на бездоріжжях своїх блукань, на яких він карається, покинувши свою віру.

Буде шукати захисту і спасення в чужих богів так довго, аж поки не зрозуміє, що своє спасення зможе він знайти тільки у власній вірі.

Буде терпіти від зради, від розбрату і від розколів. В різних таборах, за різні ідеали, за різних богів будуть різатися сини одного батька. Таку трагедію змальовує Яновський в повісті "Чотири шаблі".

Буде він наслідувати аж до смішности всяке зло і всяку погань світа.

Аж скажуть його лжепророки:

Ваш бог - це вовк, що пожирає ягнята. Почитайте вовка, старайтеся бути вовками і служіть "Вовкові".

На такі бездоріжжя зайде нарід, що затратив свою віру.

Не буде знати, що зле, а що добре. Буде вічно хитатися і не буде в ньому єдности. Ніщо не буде для нього тривалим авторитетом.

Не буде він цінити власних великих мужів і власних великих досягнень духа тому, що кожду цінність буде мірити чужою міров. Великим буде тільки те, що є в чужинців. Власних цінностей він не зрозуміє і не оцінить.

Його провідникам, хоч би найбільшим, буде бракувати авторитету віри. Мусітимуть шукати цього авторитету серед чужинців. Білий цар заслінить нарід блеском православ'я, авторитетом єдиного його оборонця. Правдивий володар народу буде маленьким в очах народу без віри. Нарід не зуміє і не зможе його пошанувати.

Чим більші цінності загубив такий нарід, тим більше буде його розгублення і його приниження.

На довгому шляху блукань міг він нераз загинути. Якщо не загинув, то це знак, що зберіг своє "я" в якійсь закутині своєї душі, останки своєї віри зберігав в останках форм і звичаїв і вони вистарчили, щоб відчував він свою окремішність, щоб зберіг себе, як окремий нарід. Останки його віри зберегли його перед смертю. Хто затратив у душі останки цеї віри, відпадав від народу. Цілими століттями зраджували його провідні верстви, - якраз ті, що йшли на службу чужим богам, що затратили у своїй душі почуття духової окремішности. З другого боку, якраз ті, що зберегли це почуття, змогли піднестися на героїчні висоти оборони цінностей народу, хоч навіть не повністю усвідомлених.

Народність збереглася у найвідсталішій верстві народу, у гущавині простолюддя. Там відкриють цю народність ті, що зачали прозрівати, і

відтоді зачнеться процес самоусвідомленого відродження народу.

Дивно, дивно!

Цю наявно зловіщу і злоякісну подію заперечення віри прадідів усі історики оцінюють, як щось додатнє. Що більше, вони твердять, що культура України зачинається цею нещасною датою 988 р.

Чи справді?

Що втратив нарід із своєю вірою?

Він втратив найбільшу свою цінність, свою геройчну літературу, а враз із нею свої геройчні ідеали,

своє усвідомлення окремішности,

свій відмінний і єдиний шлях власного розвитку,

найглибшу основу, джерело власної культури.

Чи можна втратити більше?!

Але твердять історики, що українська культура зачинається із прийняття християнізму.

Розважмо!

Якби наслідком якихось історичних катаклізмів або виїмкового дикунства з цілої пребагатої грецької культури залишилася тільки одна якась величава статуя, нпр. Аполлон Бельведерський, тоді цю статую розцінювали б нормами якогось іншого, негрецького мистецтва. Вона не була б така гарна, як є. Залежно від напрямку її оцінювали б як невільничо - реалістичну у відношенні до людського тіла. Сказали б: статуя замало здеформована, в автора брак уяви і творчої інвенції. Або назвали б цю статую замало веристичною і млявою, без виразу, без справжньої сили пристрастей, без масиву і могутньости людського м'яса і т. д. Однак ніхто не посмів би сказати, що ця статуя повстала, як єдина в своїм роді, як індивідуальний вибух таланту чи генія. Всі мусіли б погодитися, що треба було праці цілих століть, довгої школи і традиції, щоб виплекати стиль статуї Аполона.

На щастя для грецького мистецтва не репрезентує його єдина статуя Аполона. Її не оцінюють чужими нормами цінностей. Грецьке мистецтво має добре усвідомлені норми цінностей. Що більше. Грецькі норми цінностей стали панівними в Европі. Нпр. Гете не міг зрозуміти індійської скульптури, тому, що був вихований і привик до грецьких норм цінностей. /До речі: він знав індійське мистецтво тільки з дуже поганих репродукцій/.

На нещастя для "Слова про похід Ігоря" залишилося воно єдиним документом і пам'яткою української геройчної літератури. Його оцінюють чужими нормами цінностей. Кажуть критики, що воно замало епічне або занадто ліричне, занадто перевантажене бароковими прикрасами, штучне,

без відповідної конструкції, слабо сюжетне і т.д. Кождий хтів, щоб "Слово" було подібне до якогось чужого взору, що його позиченими нормами хотів би пановний критик розцінювати цю своєрідну пам'ятку

Розглядом цього питання я займаюся на іншому місці. Тут хочу ствердити, що ніхто не зможе заперечити недоціненого ще факту, що "Слово" не могло вистрілити так високо і буйно на яловому степу. "Слово" має свій стиль. Цей стиль є вислідом довної праці, традиції і культури. Сам автор свідомо нав'язує до старого, добре знаного стилю. "Чи не краще було б зачати цю пісню старими словами"? Існував якийсь традиційний спосіб зачинати пісню. Сам автор наводить ім'я одного із своїх попередників - великого Бояна. Викликує немов його духа. Вичисляє його твори, наводить його думки.

Ці думки впроваджують нас у високу філософську атмосферу напої героїчної поезії.

"Нікому не минути суду Божого".

Розвиває теорію держави, як організму. Дає вислів героїчній місії українського народу.

Словом, існувала багата і велика староукраїнська героїчна поезія. Північні билини, деякі місця в літописах, деякі народні думи,- це далекий відблиск і відгомін тих пропалих світів.

Що сталося з цею літературою?

Які безглузді вандали посміли її знищити?

Ця героїчна поезія і її традиція пропали тому, що їх витиснув і знищив християнізм.

Бачимо отже, що українська героїчна література не тільки не зачинається з приходом християнізму, але, навпаки, вона з його приходом кінчиться. Тільки завдяки компромісовому становищу автора "Слова" до християнізму збереглася чудом ця єдина пам'ятка, щоб скласти свідоцтво про існування великої літератури, яка пропала.

А скульптура?

Статуя Перуна, виконана з золота і срібла, напевно не була замовлена у Греції .

Це мистецтво пропало.

Заступила його візантійщина.

Сьогодні мистці шукають українського стилю в мистецтві.

Шукайте його на дні Дніпра.

Що ж сказати про мудрість народу, про його космогонію, мітологію,

теологію, етику і т.д.

Не зачалася українська культура у 988р., але пропала.

Зачалася культура чужа.

"Прийшов Бог, який каже про себе, що він є завидливий і мстивий"
/Мойсей, У, 5, 9/

Він наказує знищити вогнем усі святощі народу, всі гаї, жертовники, святині.

"Збурите дощенту всі місця, на яких служили /своїм богам/ народи, які ви здобудете, на горах високих і на горбках і під кождим зеленим деревом.

І розвалюєте їх вівтарі і поламаєте їх стовпи, спалите тех їх посвячені гаї і образи богів їх порубаєте і зітрете їх ім'я з цього місця." /Мойсей, У, 12, 2-3/

"Найгірший злочин у законі Мойсея - це служба чужим богам"
/Мойсей, У, 13, 6-17/

Володимир не знав цього закону, приймаючи його.

Він хотів шукати правди на цілому світі. Хотів знайти там те, що найкраще.

І те, що найкраще, хотів вчинити українським. Це величавий подвиг і вічний здобуток українського духа.

Треба шукати правди на цілому світі.

Але перш за все треба шукати її у власному серці, у душі власного народу, у вірі його предків.

І шукаючи у світі, всього, що там найкраще, найвище, найцінніше, не вільно загубити правди власної душі, найглибшої і найсвятішої.

Основної правди свойого здійснення і спасення.

Не вільно відректися своїх богів, як душі душі своєї.

І так, знайшовши у глибинах народнього духа мудрість і правду, треба порівнювати її з мудрістю всього світа і треба збагачувати її тим, що у світі гарне, величаве і святе.

Але який же це трудний шлях.

Сміливо протиставити свою мудрість мудрості цілого світа. Збагнути цю мудрість, завоювати її і обняти своєю мудрістю, ще більшою.

Яка величава місія українського духа!

Володимир, Дух Народу, не відразу усвідомив собі цю правду.

Треба було тисячолітнього блукання, довгої праці у різних втіленнях, щоб знайти правду, таку світлосяйну правду.

Володимир Великий зачав це героїчне шукання,

Здавалося Володимирові, що він вибрав добре. Але чи не підвело його

порожне прагнення слави, а може й політичні пляни здобути право до візантійського престолу, одружившися з дочкою візантійського царя?

До героїчного шукання найвищих правд він ще не дозрів, хоч носив у собі таке призначення. Він навчиться цього у втіленні сірого філософа Григорія Сковороди. Він зрозуміє, що правда власного серця більше варта, ніж десять візантійських престолів.

Після тисячолітнього блукання зрозуміє цю правду цілий нарід.

У втіленні Шевченка він навчиться героїчно здійснювати місію лицаря волі і правди.

І вреште...

Але є у заблудженні Володимира щось величавого, щось такого, що приневолює нас склонити голову навіть перед заблудом.

Це думка, щоб здобути те, що є найцінніше у світі. Це думка, щоб духом своїм цілий світ обняти. Це думка, щоб вислухати мудрости всього світа.

Який титанічно сильний мусить бути Дух Народу, щоб у цьому шуканні самому не загубитися!

Тим сильнішою буде його любов до власної віри, віднайденої після тисячі літ.

Буде величаве воскресення народу в обновленій вірі.

Але, хоч як дорого коштував народові заблуд Володимира, все ж таки по всі часи залишиться він Великий.

Переслідувана християнізмом віра народу, а разом із тим його духова культура мусіла втікати в партизанку, в ліси і в дебри, як перед наїздом орди.

Вона збереглася в гущавині народу. На дні фолкльору. В його звичаях і обрядах. В останках двоєвір'я. З цими народними обрядами і звичаями вела церква нещадну борню. Ще в XVI ст. пише Вишенський довгі послання проти двоєвір'я. Вичислює там цілий календар народних свят, наказуючи проганяти в болота і нетрі звичаї народу.

Історія цеї борні вимагає окремої праці. Ще в XX ст. - описує Шекерик - Доників у вступі до колядок - боролися священики на Гуцульщині з Колядою.

Сьогодні під натиском націоналізму борня з боку церкви з народністю послабла.

Інший ворог докінчує нігілістичну борню церкви з народними звичаями і обрядами.

Але вони вже увіковічнені в наукових дослідах і працях. Вони здійснили своє завдання, зберігши українську народність.

Слід виразно ствердити, що коли народні звичаї, обряди утрималися продовж тисячі літ, то це сталося всупереч волі і наставленню церкви, яка не змогла їх знищити. Вони виявилися міцніші за неї.

Зрозуміле, чому саме вони відіграли таку важливу ролю у збереженні окремішности українського народу.

Коли врешті усвідомимо собі і доцінимо нігілістичний вплив церкви в добі феодалізму в напрямі творення церковного анаціоналізму,

коли зважимо, яку сумну ролю відіграла справа православ'я за часів Хмельницького,

коли зважимо, який жахливий розбрат внесла справа церковної унії /Шевченко велить Гонті вбивати рідних синів за те, що вони католики/,

коли зважимо, що цілий час існує розлад двоєвір'я поміж народними обрядами і церквою,

коли зважимо, що цілий час існує двоєвір'я політичного і релігійного світогляду народу,

коли зважимо врешті, що церква впродовж цілого свого існування бореться за захоплення саме політичних впливів і навіть за світську владу в ім'я нігілістичного анаціоналізму,

коли зважимо те все спокійно і безпристрасно, тоді справді зрозуміємо, що українська культура з прийняттям християнізму не зачалася, але скінчилася.

Що ж, таку помилку зробило більше народів.

Правда. І кождий з них на свій спосіб заплатив за цю помилку. Скорше чи пізніше доведеться їм пробудитися. Деякі вже усвідомили собі конечність шукати власної віри, деякі вже частинно визволилися принаймні з - під залежности від Риму, центру католицького анаціоналізму. Зокрема багато народів замкнуло дорогу Римові в його спробах завоювати світську владу у їх країнах. Це питання за широке, щоб його насвітлити на цьому місці. Залишім кожному народові відповідальність за вибраний ним шлях.

Відповідаймо передовсім за себе.

А письмо? - скаже хтось.

Письмо не є винаходом християнізму . Його знали арійці чотири тисячі літ перед Христом. Це є загальний здобуток культури, який попав би на Україну і без християнізму. Можна навіть залишити на боці поважні здогади, що письмо на Україні було знане давніше. Хоч би як воно було, а підкреслюю факт, що письма не винайшли ані християни, ані жиди, ані воно не було їх монополією.

Що ж залишиться?

Чужі єпископи, чужа література, чужий дух, тисячолітній заблуд українського духа, безперервна борня і знищення української культури, залишиться поважний нігілістичний вплив на почуття народної окремішности, залишаться заколоти і церковні спори, залишиться безвихідь православ'я, в якій опинилася геніяльна політика Хмельницького.

З цього останнього факту негативної ролі церкви за часів Хмельниччини здає собі справу вже історик Грушевський.

Візантійське мистецтво.

Невже такий здібний і мистецький нарід не виликав би власного мистецтва, навіть коли б його перше не мав?

Коли зважимо втрату найбільших цінностей народу, його героїчної літератури, героїчної постави супроти життя, своєрідности і окремішности своїх розвоєвих ідеалів і свойого історичного шляху, - тоді кожда незасліплена людина мусить признати, що балянс християнізму на Україні є від'ємний.

Відродження народу не може бути завершене без відродження його віри, як виразу його відчування Бога, як вияву всесвітньої місії українського народу.

„Neshánajte sa, bratia, po cudzote : z názorov, ktore kolimbajú sa nad Tatrami, utvorte si Dodonu vedy a Olymp umenia národného. Vy ste zdedili Slovo i um matky Slávy!"

P. Kellner-Hostinský
Stara vieronauka slovenská
Pest 1871.

„Не вганяйтеся браття по чужині: Із дум, що колишуться понад Татрами обтворіть собі Додону знання і Олімп народного мистецтва. Ви одідичили Слово і хист матері Слави!"

П. Кельнер - Гостінскі
Давня віронаука словацька.
Пест 1871

„Na korune stromu toho prekvitaju kvety zjavenia. Sotva co jich zazrie Sloven okom svojim, tu rostú, menia sa, a z každeho odzrkadlu je sa nazor žytia.

Pod stromom tejto večitej slavovedy stojí syn Slovena, preberá na pýst'alke a za melodiou piesni jeho ozýwa sa svet celý. Z tychto kvietkov zjavenia dozrela vieronauka staroslovenská, za ňou zrostat' budu vedy slovenske."

P. Kellner-Hostinský
Stara vieronauka slovenská
Pest 1871.

"На верховітті цього дерева процвітають квіти об'явлення. Як тільки гляне на них своїм оком Словен, вони ростуть, міняться а в кождому з них віддзеркалюється мудрість життя.

Під верховіттям цього вічного славознання стоїть син Словена, вигравае на сопілці а на мельодію його пісні підзивається світ цілий.

З тих же квітів об'явлення дозріла віронаука старослов'янська, і з неї будуть виростати слов'янські знання.

П. Кельнер - Гостінскі
Давня віронаука словацька.
Пест 1871

"...veď ideale krásy ligotaju sa na oltároch dedov vašich. Rajsky strom poesie národnej obsype sa kvetami, kvety tie premenia sa na zlaté jablká a pri harmonii pyštialky tatranskej budu jich zoberať synovia kmenov slovenských."

P. Kellner-Hostinský
Stara vieronauka slovenská
Pest 1871.

"... знай ідеали краси леліють на жертовниках дідів ваших.

Райське дерево народної поезії обсипається квітами, квіти ці перемінюються на райські яблука а при музиці татранської сопілки будуть збирати їх синове племен слов'янських."

П. Кельнер - Гостінскі
Давня віронаука словацька.
Пест 1871

„Človek je omegom stvorenstva, a tejto rovná zasada druhá: Sloven je jednota všesveta...toto je počiatok i koniec všetkej vedy našej."

P. Kellner-Hostinský

Stara vieronauka slovenská

Pest 1871.

"Чоловік це омега сотворення, а цій засаді є рівна друга: Словен це єдність всесвіту...
Це є початок і кінець усього знання нашого."

П. Кельнер - Гостінскі

Давня віронаука словацька.

Пест 1871

„...vedomci slovenski!
Oj,kol'ko sme sa natrúdili po školách :a predca nenapili sme sa zo studnice vedy národnej!

...Chradnul genius slovenský ked' nikde nenašol obraz taký,ktorý by sa bol podobal rodičom jeho.Verte mi :pra-obrazy vedy svojskej najdete len v knihach viery dedov vašich."

P.Kellner-Hostinský
Stara vieronauka slovenská
Pest 1871.

"...словацькі мислителі!
О, скільми натрудилися по школах: а все ж таки ми не напилися із криниці народнього знання!

... В'янув словацький геній, не знайшовши ніде такого взору, що міг би подобатися його батькам. - Вірте мені: празори свойого знання знайдете тільки в книгах дідів ваших."

П. Кельнер - Гостінскі
Давня віронаука словацька.
Пест 1871

„Slovo úprimné letí i k vám, umelci slovenskí!

Zháňate sa po idealoch :no nenachádzate jich.

I nenajdete jich inde, ako v kostole názorov dedov vašich."

P. Kellner-Hostinský

Stara vieronauka slovenská

Pest 1871.

"Щире слово лине і до вас, митці словацькі!

Вганяєтеся за чужими ідеалами, але не знаходите їх.

І не знайдете їх ніде, як тільки в церкві мислі дідів ваших."

П. Кельнер - Гостінскі

Давня віронаука словацька.

Пест 1871

"...rodina slovenská je odbleskom hviezd nebeských; alebo obce slovenske sú obrazom sustavy nebeskej."

P.Kellner-Hostinský
Stara vieronauka slovenská
Pest 1871.

"... Родина словацька є відблеском небесних вір; а громади словацькі є образом небесної будови."

П. Кельнер - Гостінскі
Давня віронаука словацька.
Пест 1871

„Vy ste dedičovia slova. Prvé slovo bolo v Tatrach : nech teda budu Tatry harfou slova teho.

Od slova nazvali vas Slovenmi."

P. Kellner-Hostinský

Stara vieronauka slovenská

Pest 1871.

"Ви є спадкоємцями слова. Перше слово було в Татках.
Хай отже будуть Татри арфою слова цього.
Від слова назвали вас словенами."

П. Кельнер -Гостінскі.
Давня віронаука словацька.
Пест 1871

„Kde že leži zásada vieronauky staroslovenskej?

V prabohu!

A kde je ostatný ciel' zásady tejto? odpoved' :

v človeku!

Človek dla nauky slovenskej je kvet celého zjavenia."

P.Kellner-Hostinský

Stara vieronauka slovenská

Pest 1871.

"Де ж лежить основа старословацької віронауки?
В прабогові!
А де є найвища ціль цеї основи? - відповідь:
У чоловіці!
Чоловік для науки словацької це квіт усього об'явлення."

П. Кельнер - Гостінскі
Давня віронаука словацька.
Пест 1871

„Bajeslovie.No nemyslite,že to báje.Su to deje ducha slovenského."

P.Kellner-Hostinský
Stara vieronauka slovenská
Pest 1871.

"Легенди. Але не думайте, що то казки. Це історія словацького духа."

П. Кельнер - Гостінскі
Давня віронаука словацька.
Пест 1871

„Človek je omegou stvorenstva, a tejto rovná zasada druhá: Sloven je jednota všesveta....toto je počiatok i koniec všetkej vedy našej."

P. Kellner-Hostinský

Stara vieronauka slovenská

Pest 1871.

"Чоловік це омега сотворення, а цій засаді є рівна друга:
Словен це єдність всесвіту...
Це є початок і кінець усього знання нашого."

П. Кельнер - Гостінскі
Давня віронаука словацька
Пест 1871

М. О Р Е С Т

Д О Б Р О   Б Е З У М Н Е

Знане безумство в віках: безумство злочинств і мерзоти,
  Але ж безумство добра є і повинне прийти:
Віват, походи добра! Вам обрії линуть на вустріч,
  Падає зло в порохи, райдуг радіння встає
В неба легку височінь, дерева не кидають тіні,
  Ріки назуспіт течуть, щоб повісти джерелам
Тайни моря, що рвуться з глибин. Свіжоустий, дзвенючий
  Хор осяйних оболок піє онову землі;
В ніжних обіймах зімкнулись минуле й майбутнє. О свято
  Слави всеславної! Смерть мертва. І всесвіт - життя!

ГИМН ДЕРЕВАМ

О мої дерева́!
Від днів дитинства, днів прочува́нь,
До вас говорю я, шляхетні друзі,
До вас говорю я, безмовно, таємно,
І слово німе вам близьке:
Я в подиху вашім відповідь чую.

В темних стінах ваших бринить
Моєї душі луна -
І тиховійна побожність
Замовклих покоїв
І трепет священний
Полишених храмів
Поймає мене.

На чистім світанні я вас шукаю
Освіженим оком
І бачу: в колінах гілля́ наслухають
Ро́ки дитинства,
Гойдаються в ваших коронах
Ро́ки мандрівок.

Але, коли день западе
І срібне повітря ельфів,
Крізь ваше гілля́ зорить,
А в місячнім сяйві звисають серпанки беріз;
Коли срібнорогий мандрівник небес
Душі, до нього обернені, в'яже
Зазовним світлом, -
Тоді на колонах ваших виснуть
Тіні ту́ги,
І в тиску вашого віття
Таємниці темніють і сяють,
Наче в грудях високих
З Богом поєднаних душ.

Як часто, коли опівденна спека
Безліччю стріл над чолом гула
І тяжко томила мене,
Я коло вас, біля стіп находив
Столітню тінь,
Що серце моє обіймала ласкаво,
Наче столітнє вино.
І сни обітовання,
Лежав я під вами і мріяв
Ви, сходи зелені на небо,
І по вашім гіллі то здіймались, то сходили вниз
Небесні надії.

Ви, дерева,
Для мене єсте найвищі
З божественних чад Творця.
На світі були ви
До нас, до людей,
І ваші корони хоронять
Минулого мову незглибну -
Будете ви і по нас,
І ваше єство
Прийдешнього зерно ховає
В поважнім мовчанні.
І без тривоги, без дум
Про те, що було і що буде,
Ви даруєте, мудрі,
Овоч і тінь,
Аромат і красу,
Величні, безмовні,
Ви розбуяли
Над суєтою людей,
Але не гордуєте нами:
Лагідно клонитесь ви
До людських племен
І погляд шлете побожний
На зорі нічні.

Люди, що вам я любий,
Посадіть дерева на могилі моїй,
Щоб корінь їх тіло моє обняв,
Як руки ласкаві,
А чола зелені, схилившись, опівали
Про весни мені, що я снив
І їх не побачив.

Ф. ГЕЛЬДЕРЛІН

ЗАХІД СОНЦЯ

Де ти? Смеркає п'яно душа мені,
Твоїм блаженством щертна; бо щойно я
Наслухував, як злотних звуків
Сповнений, сонцеюнак чарівний

Вечірній спів на лірі небесній грав;
Кругом бриніли лунно ліси й горби,
Та він полинув до народів,
Що почитають його, побожні.

Переклади з нім.
М. Ореста.

Лев ОРЛИГОРА

x x x

Кров'ю прадурів опоєна земля
Розболілась наче давня рана;
Плід землі їсть мати, і в дитя
Молоком вливає кров Богдана.

Знаю я-це мати лицаря огню
Для незнаних подвигів ростила;
Буде він трижертвенний в бою:
Біль землі погасить святосила!

квітень 1946

x x x

Перелить наші муки й терпіння
У священний огонь, і огнем
Розтопить всі тюремні склепіння-
Тоді ніч - стане днем.

З М І С Т

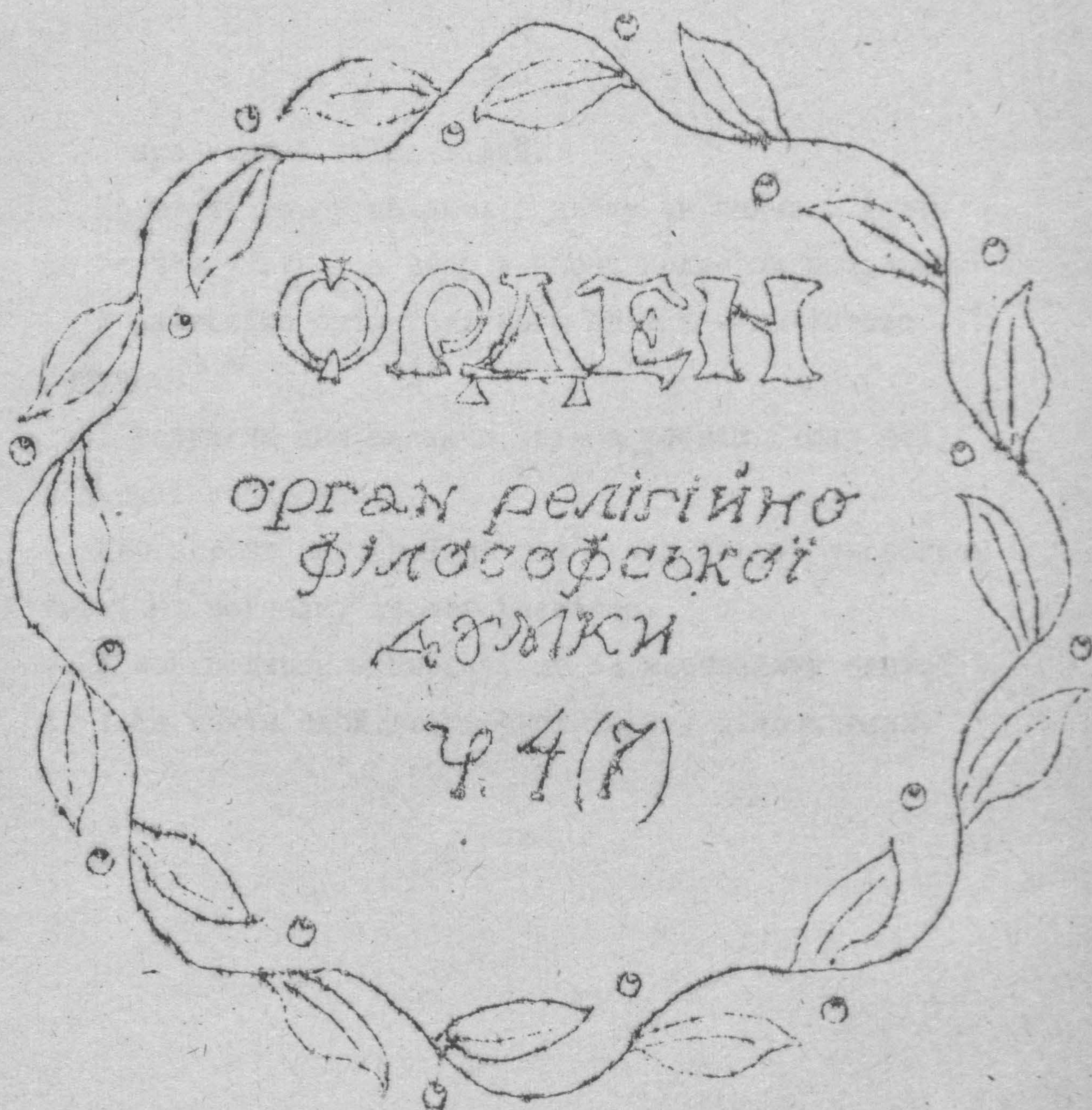

ОРДЕН

орган релігійно філософської думки

Ч. 4(7)

Липень 1946

Існує вогонь найсвятіший.

Кришталі етеру палають у ньому як паливо. А він же горить у етері а етер у ньому полум'ям розцвітає.

А найясніша світлість Його світла - це істота Перуна.

І полум'ям цим палаючи, вічна розкіш Вішну всі вселенні всепронизує.

Цей вогонь найсвятіший хай лицар Перуна у своєму серці як вогненну жертву розпалює.

А той є лицарем Перуна, що на жертовнику святої ідеї із життя свойого творить жертву цілопалення.

x
x x

З циклю передвістя Ордену.

СПАСИТЕЛЬ ПЕРЕМОЖНИЙ

Зендавеста: Яшт XIX. 88-96
/kavaêm hvarenô/

Потужню княжу владарність,
Богоданну прославаляємо,
Любиму і творчу,
Спасенну і доброчинну,
Оживлюючу і до висот ведучу,
Над усі істоти благородну. 88

Вона дастся Спасителеві Переможному 89
І Його дружинникам,
Коли Він Людськість досконалою сотворить,
Щоб вона ні старілась, ні вмірала,
Не розкладалась і не гнила,
Лиш вічно жила в розрості і волі;
Коли мертві воскреснуть
І жива Людськість у Безсмертність увійде
І буде діяти згідно з волею Його.

Всі істоти стануть безсмертні, 90
Що ішли за голосом закону.
А Зломара щезне там,
Звідкіль вона вийшла,
Щоб нищити Праведного.

і його дітей і його дім.
тоді щезне Зломара
і непокірний Злий.

Задля її Могучости і її Достойности
Кличу її голосним заклинанням,
Потужну княжу владарність,
богосотворену, жертвосотворену.
Потужню княжу Владарність,
богоданну прославляємо.

....
....
....

Очима повними мудрости 94
буде Він споглядати
і всі істоти до себе Він прив'яже,
після прогнання злотворительки Зломари.
І цілу земську сутність
Очима повними сили Він проникне,
а цей Його погляд
усі земні сотворіння безсмертними учинить.

Появляться дружинники 95
Переможного Спасителя Астватарети,
Добродумаючі, добрословні,
Добродіючі, добровірні.
Ніколи не ламають вони слова

своїм язиком.

Це вони проженуть переможно
гордого, кровожадного Аешму,
а Він, Спаситель, стане Володарем
над злотворчою, із темної ночі зродженою Зломарою.

Буде переможена Зла Думка, 96
а Добромисль переможе Його.
Буде переможена Забріхана Мова,
а Мова Правди переможе їх.

....
....
....

Злочинний Агріман - Чорнобог
Безсилий подасться у втечу.

Задля її Могучости і її Достойности
Кличу її голосним заклинанням,
Потужню княжу Владарність,
богосотворенну, жертвосотворенну.
Потужню княжу Владарність,
богоданну прославляємо.

З циклю передвістя Ордену

СПАСИТЕЛЬ ПЕРЕМОЖНИЙ

Вішну - Пурана ІУ. 24. і.д.

Коли Віра і Право /dharma /, проголошені Об'явленням
і традицією цілковито підупадуть,
Коли Епоха Калі /Kali-yuga/, тобто Епоха Царя Безбожників
і Тьми, буде наближатися до свойого кінця,
Тоді частина /істоти/ Творця Вселенної,
Батька усіх сотворінь, живих і неживих,
Що обіймає початок і кінець світу і всю вселенну,
що має постать Брагмана,
якого справжнє тіло є Духом /Atman /, божественного
Васудеви,-
/тоді частина його істоти/ зійде на землю і в домі
шановного жерця іменем Вішнуясяс у Самбгаляґрамі
прибере постать
К А Л Ь К І Н А,
із вісьмома таємними силами,-
і п р и в е д е с в о є ю божественною н е о б м е ж е н о ю
с и л о ю д о з н и щ е н н я у с і х в а р в а
р і в, р о з б і й н и к і в і з л о ч и н ц і в.
Він надасть Вселенній свої нові закони,
Він пробудить до життя мертві душі тих, що живуть на прикінці Епохи Царя Безбожників і Тьми,

І станухь ці душі чисті і прозорі як хрусталь.

А люди, що будуть в тому часі переображені, об'єднані разом, несуть у собі сім'я Майбутньої Людськости.

І вони сотворять потомство, що житиме згідно з законами Нової Світлої Епохи /Kṛtavuga /.

x

x x

З циклю передвістя Ордену.

СПАСИТЕЛЬ ПЕРЕМОЖНИЙ

Апокаліпсіс,XIX, II-16, I9.

"І я побачив небо отворене, а ось кінь білий, а той, що сидить на ньому зветься Вірний і Правдивий. Він судить справедливістю і бореться.

"Його очі були як полумінь вогню а на голові було в нього багато корон і мав він ім'я написане, якого ніхто не знав крім нього".

"А був він одягнений у одежу зрошену кров'ю; а на ім'я Йому Слово Боже".

І війська небесні їхали за ним на білих конях одягнені в лен білий і чистий".

" А з Його уст виходить гострий меч, що ним побиватиме народи і пануватиме над ними булавою з заліза..."

"І мав він на своїй одежі і на своїм голені написано Князь Князів і Володар Володарів."

....

....

"І побачив я звіря і царів земних, і війська їх, зібрані щоб звести бій із сидячим на коні і Його військом,"

x
x x

З циклу передвістя Ордену

СПАСИТЕЛЬ ПЕРЕМОЖНИЙ

/Григорій Сковорода, твори, видання Бонч-Бруєвича/

"Вірне слово, що Цар і Суддя Ізраїльський, а християнський Бог це Біблія. Але цей Бог наш перше на єврейський потім на християнський рід навів безчисленні і жахливі виливи суєвір'я. Із суєвірій родилися роздори, спори, секти, межиособиці і дивні ворогування, ручні і словесні війни, молодечі страхи і інше". /361/

"Цей семиголовий дракон розливаючи хлющі гірких вод, цілу земську кулю покрив суєвір'ям" /361/

"А цей же, знай, ввесь потоп не із вищого неба нам даний, але адськая змiїна челюсть, відригаючи, його відригнула, розливаючи його розілляла". /509/

"Скажи ж тепер душечко моя, чи не заслужив цей змій за такі відриги, роздори, язви, муки на всесвітній сміх, обмерзіння і зневагу". /509/

"А розтопче змієві голову спочиваючий у сонці - вибраний символ символів...

І так змій останеться тільки підніжжям перебуваючого у сонці". /386/

x

x x

ІДЕЇ ОРДЕНУ

Орден носить назву: "Орден Бога Сонця".

Орден як метафізична сутність творить магічно - містичну єдність богів, духів, народів і одиниць із Духом Вселенної. Через цю єдність здійснюється творчість світа із божественних первнів їх природи.

Процес творення світа, людства, його історії, його народів і інституцій знаходить в Ордені в дотеперішному розвитку світа своє самоусвідомлення а через те і можливість своїх найвищих завершень.

Орден у світському значенні цього слова це об'єднання лицарів Бога Сонця для здійснення найвищих божественних цілей народів і людства, наскільки ідеали цих народів і людства є об'явлені в процесі історії їх найвищими духами.

Лицар Бога Сонця це той, що на вівтарі Ідеї Ордену Бога Сонця із свойого життя творить жертву цілопалення.

Орден як цілість характеризує найвища духаво суверенність, що виявляється у повній незалежности його руху від якогонебудь морального проводу чи авторитету існуючих релігійних організацій світу.

Воля Ордену спрямована на це, щоб пізнати найвищі незбагненні цілі творення світу незбагненним Богом Богів, що проявляє частинно свою сутність в історії, а далі дати їм вияв у дії і довести до здійснення.

Отже ціль Ордену - це творення світу із найсвятіших первнів людського духа.

Ці вічні цілі Ордену досягаються кожночасною героїчною і ... напруженою творчістю добра у світі.

Часткові цілі визначує собі Орден на поодиноких етапах своєї творчости у історії людства.

Структура Ордену побудована на гієрархічному принципі кругів і ступенів, що являються природними етапами росту і духового розвитку людини від стану біологічної темноти аж до найвищих висот самоусвідомлення і здійснення своєї сутности.

Орден складається з дев'яти кругів, кожний по дев'ятьо ступенів.

Основою єдности Ордену є авторитет Володаря Ордену, який після смерти Творця і першого Володаря Ордену вибирається визначеним числом лицарів найвищих кругів.

Володар Ордену є рівночасно Найвищим Жерцем Бога Сонця.

Єдність Ордену основується далі на любові, вірности і послуху до Володаря і Найвищого Жерця, до всього лицарства і до поодиноких членів Ордену.

Послух в Ордені слід розуміти як морально - релігійне зобов'язання.

В Ордені здійснюється найвища свобода людської волі, совісти і діяльности.

Орден виховує своїх членів в дусі героїчних ідеалів борні добра зі злом, вимагає найвищого напруження волі і найвищих жертв у кожночасній активній творчости добра у світі.

Орден дає своїм членам повне усвідомлення, а на вищих ступенях також безпосереднє відчуття безсмертности, а вслід за тим повну погорду і владу над з'явищем фізичної смерти людського тіла.

М. Орест

НАПИС НА БРАМІ КЛАДОВИЩА

Для тебе тлінням ми, о гостю, стали;
Ні написи на плитах мовчазних,
Ні намогильна зелень розбуяла,
Ні віща глибина речень святих
Тобі не скажуть, де ми є і хто ми.
А прагнеш ти спізнати невідоме,
Що ви звете убогим словом т а м, -
Стань, брате, написом і тлінням сам.

М. Орест

ПОНИЖЕННЯ ДУХОВІ

Тіло собрата, сковане смертю, лежить перед нами;
Чуємо туги тягар, чуєм пониження гніт.
Що ж несемо ми в глибинах своїх, що видовищем смерти
Тяжко понижене в нас? Дух несмертельний. Амінь.

З циклю передвістя Ордену

М. Коцюбинський

АПОСТРОФА ДО СОНЦЯ

Сонце! я тобі вдячний. Ти сієш у мою душу золотий засів - хто знає, що вийде з того насіння? може вогні?

Ти дороге для мене. Я п'ю тебе, сонце, твій теплий цілющий напій, п'ю як дитина молоко з материніх грудей, так само теплих і дорогих. Навіть, коли ти палиш - охоче вливаю в себе вогняний напій і п'янію від нього.

Я тебе люблю. Бо....слухай:

З тьми невідомої з'явивсь я на світ - і перший віддих, і перший рух мій - в темряві материнього лона. І досі той морок надо мною панує - всі ночі, половину мого життя - стоїть він між мною і тобою. Його слуги - хмари, гори, темниці - закривають тебе від мене - і всі троє ми знаємо добре, що неминуче настане час, коли я, як сіль у воді, розпущусь в нім навіки. Ти тільки гість в житті моїм, сонце, бажаний гість, - і коли ти відходиш, я хапаюсь за тебе. Ловлю останній промінь на хмарах, продовжую тебе у вогні, в лямпі, у феєрверках, збираю з квіток, з сміху дитини, з очей коханої. Коли ж ти гаснеш і тікаєш від мене - творю твою подобу, даю наймення їй "ідеал" і ховаю у серці.

І він мені світить.

З циклю передвістя Ордену

С. Черкасенко

З А С П І В

Коли-б не ви, мої пісні
Потужно - голосні,
Заснуло-б серденько навіки,

Туман життя, туман облуд
Завів-би душу в бруд,
В його крівавії сторіки!..

Народе мій! коли-б не ті
Глаголи пресвяті
Твоїх пісень ширококрилих,

Знесилиб ти в брудній тюрмі,
В московському ярмі -
В змаганнях чистих та... безсилих...

Благословім же наш талан!
Пісень важкий таран
Ще грізно б'є в прокляті мури.

Вперед, вперед - до перемог!
Вперед - там Сонце - бог,
Позаду - пітьма і тортури!

1920

ВОСКРЕСЕННЯ

Весна і знов передчуттям -
Жалом солодким і болюним -
Всього прошила,
І стрепенулись впалі крила
Бажанням соншним, могучим -
Життям!

До Сонця - геть у височінь,
Де з криком рине гайворонння!
Там бистрим зором
Намилуватися простором,
Обняти, зміряти бездоння
Глибінь!

І побрататися із ним -
Із Сонцем - богом у блакиті -
І богом стати,
Щоб вже ніколи не вмірати,
І хмурий день зробить у світі -
Ясним!

З У С Т Р І Ч   Б О Г А

Червоні гір стрімких шапки,-
        Горі червоні!
В багрянім сріблі оболоні...
Куряться жертви благовонні,
Співають в захватах пташки...
        Беру квітки,-
Гряде мій бог в ясній короні!..

В тумані сонце устає,-
        Сонце в тумані!
У хмарах усміхи багряні
Прогнали привиди останні,
І серце зрушене моє
        Знов щастям бє,-
Дзвенить в нестриманій осанні...

МИ - ДЕ СОНЦЕ

Ми - де Сонце! В океанах
Златосяйвого життя
Не збудуєм на оманах
Молодечого буття.

Ми - де Сонце! Не змарнуєм
Сил з низинах десь, на дні.
І, як крицю, загартуєм
Дух у соняшнім горні!

Ще не битими шляхами
До завершень ми підем
І в землі холодні ями
Наше Сонце понесем.

Звійтесь, крила соколині
Молодих огневих мрій!
Наше Сонце - Україні,
Рідній Матері старій!

О НІ, НЕ МАРЕВО...

О ні, не марево, не сон це...
На горах ми-під нами світ,
В блакитнім золоті зеніт-
Над нами - Сонце!

Хто ми?.. Встають прадавні міти
В огні фантазії і мрій...
Титани ми у хвилі сій,
Ми - Сонця діти.

І з вівтарів пресвітлих бога,
Як той преславний Прометей,
Ми киним сяйво для людей
У тьму барлога,

Розбудим творчими огнями
Дітей збруднілої землі -
Злетіть орлами на шпилі,
Де Сонце з нами!

Лев

ДО СОНЦЯ УКРАЇНИ

Там у безстріхій хаті, хвора мати тужить.

Голубкою над синами - молодими соколами своїми припадає.

Сім'я приречена на поступове вмирання.

Хату чатують панцери.

Якісь чужинці - солдати біля них ґвалтують молодих дівчат.

То дочки тієї матері. Вона дивиться ось у вікно на них.

О! Що говорять в цю мить очі материні!

А за панцирами тріюмфує розхрістана музика. Ллється спирт. І між незрозумілими викриками чуються заплакані уривки слів:

"Брати... ми вас ждали... Що ж робите! Боже... О, Боже!.. Рятунку!.."

Через шосе, по якому прослалась державна, ще вчора фронтова смуга, в чужій оселі хвилюється сивий юнак.

Брат трьох братів, цих сестер. Син хворої матері.

Він через закопчене вікно бачить хижака солдата, що зубами впився в ніжні груди сестри.

Він чує, як тужить мати.

Чує, як пов'язані брати шлють прокляття світові, що покірним ягням дрімає під ногами п'яних насильників.

Самотній син з м'ясом обкушує нігті на пальцях, і не помічає на них крови.

Але... ще сам в собі. Свідомий і зрівноважений, він знає, що він один, і нічого не може вдіяти проти тисячі крат сильніших стальних потвор.

...і він підносить свої руки, окривавлені, до небес, де полум'яною кулею горить Сонце.

Молиться Сонцеві - щоб воно освітило темні душі потвор подібних до людей двадцятого століття.

Щоб із їхніх душ випалило Сонце апокаліптичних бестій, котрі знаходять поживу для свого існування тільки в крові ними обезчещених людий.

Тільки...

Тільки в їхніх голгофтських муках.

О, Сонце!

Розтопи закам'янілих потвор, що сльозами сміються в душі людській.

Облий громовим вогнем землю, що століттями згинається під ногами інквізиторів.

Землю, котра вже не може приймати в святі свої груди крови.

Бідний самотний син!

Тобі вільно вийти з чужої оселі, де тобі постелили теплу постіль холодні люди.

Та певний ти, що на першому кроці до сестер, тебе проникуть гарячі кулі. І впадеш ти, як стомлений підбитий птах у багно. В страхітливе багно бездушних людей.

О, хто сотворив т и х людей?

Хто із їхніх грудей викрав людські душі? Викрав тільки їм властивого щирого Святого Бога. Вселив замість нього

тічку голодних гадюк.

Люди з гадюками в душах, Мені...мені так жаль вас.

Як мені боляче дивитися на ваші викривлені уста! На ваші здичілі очі.

Прірву міжнародньою горя я бачу в тих очах. Читаю в тих потворах.

Бідна моя Земле!..

Стократ обікрадені,мої побратими під кривавими пра порами ідуть схилити непохилясті голови до ніг червоного демона.

Мені хочеться вас спасти.

Я хочу голими руками своїми із душ ваших вижбурляти гадюк, котрі там уже наплодили сім'я для своїх потомків.

Рідні брати, рідні!

Праведна козяцька крове!

О, Душе щира Українська - тебе не могли б пізнати кровні попередники!

Від тебе відцуралась би Вітчизна Богдана, Богуна, Сковороди, Тараса.

Вона б стала болем, а біль її - болем дивився б на тебе.

...Син за кусень в нього ж на очах вкраденого, потім йому даного хліба - веде на ланцюгові тиху матір до шибениці, а за цигарету сестру дає п'яному солдатові на обезчещення.

О, претемна темінь бездушних ефіяльтів!

Чи-ж можна людей без людяности привернути до людяности?..

Брате в чужій оселі, в твоїй душі ще є людина - виходь!

Скоріше виходь на найвищий у світі амвон, де тебе не ..

могла б дістати та бестія, і кричи на весь світ.

Гукай до Сонця!

Може воно переллє твої жадання в огненні снопи, а потім розкидає їх по всіх кутках планети земної.

Рідна моя, рідна Земле!

Вижбурляй зі своїх притоптаних грудей море костей.

Хай море залле твоє лоно.

І тоді затихнуть ридання голодно - божевільних матерів, що обгризують в агонії смерти м'ясо на руках живих дітей.

О, це ... моя Батьківщина!

Веселі гультяї Парижу Мадриду, Ню-Йорку, Москви - я її трижертвенний син .

Розтерзане тіло України.

Ти не чуло, людство, про таку країну.

Історія не гілна глянути на трагедію України.

Озброєний німець, котрий сьогодні лежить під руїнами спаленої імперії, знав, що він погибає за всесвітнє панство.

Німець хотів ножем приборкати красу світу. Заволодіти з народами, землями, сонцем.

Омертвити ненароджених в народжених.

Перетворити людство планети в плем'я дикунів часів Магелана.

Він це знав - і це знав світ.

Лицарі незнаної України йшли зі степів, ярів, гір, лісів з відкритими грудями на бій з носіями смерти.

Горіли вони на вогнищах, колесовані дикунськими оргіями. І теж знали, що вони горять за Правду Праведну, і волю для

народів.

Вони це знали.

Вони знають і сьогодні.

Та цього не знає людство.

Воно повертається до них спиною.

Косо кидає погляд на їхніх осиротілих дітей, котрі о скитаються в руїнах Европи, мруть під рідними тинами.

Мені хочеться через фронти минулих війн, через часи громових катаклізмів, через пожари і шибениці полетіти в козацькі степи давно минулих століть.

І там ціною власного життя затримати стерно історії. І сказати всім, всім, всім, що треба зараз же змінити курс, бо людство дійде інакше до трагічних днів двадцятого століття.

І сказати козацтву хочеться, щоб воно пропустило через свої степи татарські орди на Варшаву, Берлін, Відень, Париж, Рим - на Европу.

Щоб воно ціною крови теперішніх і майбутніх поколінь лицарського народу не рятувало Европу, бо вона обов'язково, зрадить, насміється.

Століттями кпкуватиме над вашими ранами і закладатиме в них свої лазурі. Загордиться і не визнає вас за людей.

Більше - реготатиметься в п'яних ресторанах над вашими святинями, коли їх буде нівечити і присвоювати дикий імператор.

Бідний мій рідний Краю!

Ти вислужився перед сусідами, і вони тепер звільняють

тебе від "клопотів"- розписуються за тебе самі.

:.. і коли б завтра всевладний демон вирізав дітей від колиски до підлітків у цьому краї, в шумних столицях держав світу ніхто не довідався б.

Який сьогодні чорносильний ворог України?

З його рота летить отруйна лють - не може він вирвати з Українського неба Українського Сонця.

Того всесвітного свідка. Мовчазного і огненного.

... Викрадено за те душу народу і її ночами виривають темні силуети по проваллях.

Замість неї, в груди народні влаштовують іржавий толочій черствого матеріяліста.

Ви потонули в буденних турботах, заниділи на мілині, захолонули на золотій середній дорозі, не бачите самі себе, не чуєте шуму вітру, що летить з батьківських степів і освіжає ваші заспані вії...

Ви не бачите...

Бачу - летить шалене ядро по планеті земній, щоб зупинитись там, де кипить центр всесвітнього пекла.

Ядро встановиться на Україні.

Кривавий диктатор інформуватиме світи, що розумне ядро, безумовно, захотіло спинитися тільки в країні "побідного соціялізму".

А йому спішили б на допомогу тисячі тих, котрих він вчора засудив на смерть через повішення, щоб вислужити в нього для себе продовження життя.

О всевладний деспоте!

Тебе славлять народи оплесками, як їм на кіно-екрані покажуть твою статую.

Співають тобі пісні, як гододний жебрак, що три го-

дини танцює перед багатим п'яницею, щоб той сердито жбурнув йому сантим.

Тебе славлять люди перед очима яких, тобою оповноважена смерть гасить світло сонця; в яких ти витворюєш варварський нахил до вбивства.

Коли ти розгніваний, перед тобою тремтять мілліони, знаючи, що від одного руху пальця твоєї руки всевладної міняється доля мілліонів.

Сьогодні твої гайдуки точать ножі.

Летять іскри від імперіялістичних точил. І кожний раб знає, що ти починаєш сміло кидати погляд на Лісабон і кожний мовчить.

На мурах цього старинного міста, подібно Києву, ти плануєш покласти кривавий прапор над своїм портретом.

Для тебе існуюче людство - необчислима маса живого м'яса, яку треба підогрівати обіцянками, манити ласощами, бадьорими похвалами п'янити крикливими гаслами, приборкувати тюрмами, туманити голодом, яку треба розцькувати, звести на самовбивчу різню одну клясу на другу.

Ти примусив поетів осміяти поетів, і вони стали дешевими вуличними катаринщиками. Одночасно всіма силами переконують людей, що є в світі єдине понад сонце, яке світить "із древніх мурів Кремля".

Сонце, що на небі - другорядне, маловартісне, бо воно світить всім - і капіталістам і "дворушникам"- і пролетарям і комуністам.

"Два сонця"- Сосюра.

Страх перед пекучим"сонцем" із Кремля проймає кості націям, родинам, матерям, дітям.

Страх перед смертю,голодом, які маєш до своїх послуг

деспоте.

Екзекуція - перший всемогутній твій сатрап.

Сантиментальний юнак боїться в розпалі першого кохання сказати два любовних слова до своєї коханки не згадавши твоє ім'я.

Процесії голодних з твоїм погруддям ідуть на кладовища, співаючи про "щасливе життя під конституцією твоєю".

Мати отруює єдиного сина на його благання, бо він потрапив тобі в немаску, а через його буде нещасне все покоління: через його мати не може на зборах вірних людей отримати одрізок полотна, щоб прикрити собі тіло.

Сьогодні твої села прикращують коштовними твоїми, деспоте, велетенськими статуями і всюди над селами скреготить голод і вимахують чорними крилами примари людоїдства.

І бояться залишки твоїх покірних збройносців повернутися в села до хати, бо розлючені жінки, матері - розтерзають кожного з них криками:

"Чого ж ти не вбитий. Чого ж ти живий."

Жінки з дітьми від рання до вечера риються в ріллі, бо за спізнення на роботу на п'ятнадцять хвилин - твої закони карають, як жорстокий державний злочин.

А ночами оплакують чоловіків, синів, котрі на віки заснули під селом. Ти їх вигнав з голими руками без хліба в шлункові на заміновані поля і вони від мін і кулеметного вогню твоїх гайдуків, що гнали їх вперед, з криком: "Ура!, Ура!" тобі - захлиснулись у власній крові...

"То ж нехай собі, як знають,
божеволіють, конають -
нам своє робить."

-антиукраїнський поет - Тичина - комуніст.

Їм подвижникам зненависти і смерти, треба "своє робить".

Села без мущин: була ціль, були таємі накази по секретних відділах дивізії "своє робить"- зітерти, тих що бачили інший режим, були в інших тюрмах.

А без кінця пролітають зашнуровані вагони. І не слухняні раби крізь дощок прощаються із землею рідною

З них одні намагались втекти з твого легійону, другі вже блукали під Альпами, над Райном, чи Дунаєм, і були схоплені гайдуками з "родіни".

...На Сибір, на береги далекого Амуру- непокірних псів!!!..:

Тріюмфуй, кривавий демоне!

Твої гайдуки своїми щоденними вчинками складають тобі присяги.

Вони готові по твоєму велінню по трупах своїх же дітей і матерів прокласти рельси через океани на материки.

По цих рельсах, щоб котився бронепоїзд всесвітньої заглади. Це був би тріюмфальний апогей деспота всіх віків.

О, ти не знаєш меж!

Не знаєш границь кривавим прагненням.

Твої драконівські закони всемогутні.

Перед ними тремтять армії, і маршали стають лишень німими фігурами.

Будь же проклятий берлінський диктатор, котрий допоміг тобі своїми темними цілями скріпитися.

Котрий збаламутив, розколихав світ, і жбурнув його зі своїх м'ясорубок тобі на поталу. І ти дістав ключ від долі націй.

Сни жорстоких диктаторів здійснюєш ти : плавають відрубані голови вірних катів твоїх, яких ти стратив бо боявся, щоб їхній ніж не зачепив твою шкуру.

По крові народній пливеш і п"єш її, і купаєшся в ній

Не можна темінь освітити темінню.

Зло не можна зліквідувати злом.

Не можна диктатуру знищити диктатурою.

Ти це знав і на ножах насильства писав "воля і добро".

Смієшся ти в очі народам, виливаючи на їхні голови розтоплене залізо. Все лицемірство злих духів переплилось у тобі, демоне.

Я бачу - збірається над світом великий ураган.

Я бачу - над Европою повисла важка туча.

Поллється густа свинцева злива.

Буде злива очищаюча і остання.

Вона змиє з лона земельного зогнилі смітники матеріалістичних гнізд.

І... тоді відкине моя Україна від горла свого хижацькі пазурі демона.

Вийде людство на великий суд.

І судитиме огненними законами правди.

І вийде бідна мати - моя Вітчизна із безстріхої своєї хати, підтримана синами - соколами на широкий шлях Всесвітньої Місії.

І покривджені сестри умиются святою росою чести.

Прийде із чужої оселі сивий юнак, що благав спасіння в Сонця, на широкополі степи Козацькі.

Будуть спішити мілиони з Європи, Канади, Аргентини, Америки, Великої Британії, Уругваю, Африки, Сибіру,

Індії - скитальців українських під небо своєї прадідівської землі.

Створять соколи- легендарне лицарство св"ятої матері - Україна, що була приречена на поступове вмірання, понадісторичний пам"ятник земній планеті.

Тріюмфальний Храм Всеукраїнської Правди.

Величі Всесвітньої.

-Цей Храм стоятиме століттям і націям на спомин про жахливу борню С о н ц я з Н і ч ч ю.

До Храму Всесвітньої Величі зходитимутся з Парижу, Єрусалиму, Царграду, Берліну, Варшави, Москви, Риму - всі,- всі,- всі ті, що захочуть подивитися на красу і славу народу воскреслого із розбурляних сухих кісток, із невинно пролитої крови, із мук народжених і ненароджених лицарів України.

Я мав змогу глянути на світ очима Бога в душі Лицаря.

Лицаря, що з живих воскрес серед живих.

Серед живих людей, котрі тремтять перед тавром страху і смерти і животіють давно погаслим життям, котрі від дня народження і до смерти не жили, а лінивою тінню сновигали навколо життя, зітхаючи в райській покорі, в наріканнях.

x x

x

Виданням "Ордену"

вийшла праця Володимира під наголовком: "Основна сила творчости Шевченка" /літературно-історіозофічна студія/

x

x x

Виданням "Брами Софії"

вийшов том віршів Михайла Ореста під наголовком "Душа і Доля"

x

x x

Виданням "Ордену"

вийшла араторійна поема Володимира під наголовком: "Повстань Перуне"

x

x x

Вийшло перше число "Ордену" англійською мовою з датою травень 1946. Зміст числа:

Wolhodymyr: The Mysterious Knowledge of Perun, Saviour the Victorious /Zend-Avesta, Yasht XIX.88.f. Saviour the Victorious /Vishnu-Purana IV. 24.f. Saviour the Victorious /Revelation of St.John, XIX, 11-16, 19-21/. Saviour the Victorious /Wolhodymyr Swarozhych, "The Dragon - Fleed"/ Wolhodymyr: The Creation of Humanity. Wolhodymyr: The Divine Greetings. The Sources of Orders Religion. The Ideal of the Order.

x

x x

Окремими типографічними випусками вийшли за дозволом УНРРА дві енунціяції Володимира в англійській мові під наголовком:

1/ The Creation of Humanity.

2/ The Historical Mission of Ukraine / First Part At the Boundaries of Two Worlds.

З М І С Т

ОРДЕН

орган релігійно
філософської
думки

1946

ОРДЕН

Орган релігійно - філософськоі
думки

Ч.8 Жовтень 1946

ЗМІСТ

ЕХНАТОН-ВОЛОДИМИР

ГИМН ДО ЖИВУЧОГО СОНЦЯ

В красі встаєш
Над Ясною Горою неба,
О, Живуче Сонце - Атоне,
Ти, - що перший єси почав життя,
Ти, - що пануєш над вічністю,
Сіяєш над Сходом
І всі землі наповняєш красою.

Осяйний, могучий, натхненний,
Над усю землю воздвиженний,
Твої промені обіймають усі країни
Аж до межі останньої сотворення твойого
І для очей усіх сотворінь
Світить твоє проміння

Ясніє твоє обличчя,
Щоб билося життя в серцях.
Два світи сповнив єси любов'ю
І зв'язав усе в'язаннями любови твоєї.

Ти далекий ,-
А лучі твої на землі.
Ти на очах людей,
А шляхи твої незбагненні.

О, величавий Володарю,
Що сотворив себе самого,

Ти сотворив землю,
І зродив усе живе на ній,
Людей, звірят, дерева,
Усе, що росте під сонцем.
Вони живуть,
Коли ти світиш для них,
Бо ти є мати,
Бо ти є батько усього сотворення.

Опромінюєш промінням всю землю,
І очі глядять радістю на тебе,
А серця горять натхненням,
Коли ти надходиш, Володарю.

А коли відходиш на спочинок
За межі західного неба,
Світ западає у темінь,
Немов у смерть.
Сплять у комнатах,
Закутавши голову
І око не бачить ока
А всякий звір виходить із печери
І кусає всяка змія.
Світ лежить без руху,
Бо творець відпочиває.

Аж...надходиш ,-
Розсвітлене Світання ,-
На украіні східнього неба,
І сієш світло,

Живуче Сонце дня ,-
Атоне,
Втікає тьма у сполосі,
Коли мечеш твої стріли

Підносяться руки до тебе,
Благословлять твоє повстання,
Славлять твою істоту,
Бо це ти оживляєш їх серце
Красою твоєю
Все оживає
Як ти розсипуєш проміння.
Дві землі торжествують,
Лунають співи,
Дзвонить му́зика,
Гомонять оклики радости
На подвір'ї терему Сонячного Луча.

Це ти,
Живуче Сонце ,-
Атоне ,-
Всевічний ,-
Це ти
Сотворив єси безмежні небеса
Щоб з їх висот глядів ти ,-
Всевишній ,-
на все, що ти єси сотворив.
Ти один -
І міліони живосил у тобі
Оживлюють усе буття.

Це віддих життя

Ми вдихуєм ніздрями,

Коли бачимо промені твої.

І так всі квіти

Живуть тобою.

Літають птиці поза гніздами

А їх крила отвираються,

Щоб славу прославляти

Атона Живучого

Творить ввесь світ своє діло,

Живляться зелами звірята,

Зеленіють, ростуть дерева,

Пливуть кораблі

Горі рікою і вниз,

Бо всі дороги відчиняються,

Коли ти світиш,

Підстрибують риби,

Бо проникають промені твої

Аж до дна моря.

Це ти

Запліднюєш дитя у жінці,

Це ти

Твориш сім'я мужчинам,

Це ти

Живиш дитя у лоні матері,

Ти

Втихомирюєш, щоб не плакало,

Ти

Даєш віддих,

Щоб натхнути все, що ти твориш.

Коли родиться
В день народження
Із лона матері,
Це ти
Отвираєш його уста,
Щоб промовило,
І даєш те, за чим воно плаче
Писклятко, що ще в яйці ,-
Що ще квилить в шкарлущі,
Ти віддихом оживляєш,
Силу даєш пташаткові
Розбити шкарлущу,
Щоб вийшло,
Щоб защебетало,
І на ніжках побігло.

О, яке безміря твоїх чудес,
Що ти їх твориш
Перед обличчям людей
Вони закриті.

Ти -
Єдиний, Боже ,
І немає другого
Як ти!
Це ти
Сотворив землю
За голосом твойого серця
З людьми і звірям,
З усім, що живе на суші,

Що ходить,

Що крильми у воздусі літає,

Землі чужі і далекі,

Сирію, Нубію,

Землю Египту, -

Визначуєш місце кожній людині,

Твориш їй все, що потрібне,

Їх спадщинність

Їх блага,

Їх мови різні,

Їх види і роди різнородні,

І різну краску їх шкіри,

О ти, що розділюєш, -

Це ти розділив народи чужинні.

Ти сотворив Ніль у Підземеллі,

І ти ведеш його по твоїй волі,

Щоб дати життя людині Єгипту.

Це ти їх володар,

Усіх, що взяв ти під захист,

Володар цієї землі,

Могучий Бог Сонця і Дня

А для народів далеких

Ти твориш, щоб жили; -

Ти Ніль вмістив у небі,

Щоб спливав для них,

Щоб вдаряв по горах

Струменями як море,

Щоб зрошував поля у їх країнах.

Будь воля твоя
Благословенна!
Існує Ніль у небі
Для чужинців
І для звірів у пустинях
І Ніль у підземеллі
Для Єгипту.

Проходять крізь простори
Твої промені,
І коли ти сходиш –
Вони живуть і ростуть заради тебе
Ти твориш пори року
Щоб удержати все,
Що ти створив:
Зиму для відсвіження
І літо для врожаю.
Ти небо сотворив
Високо від землі,
Щоб на ньому розблиснула
Твоя всесвітлість
І щоб все,
Що тільки ти,
Єдиний
Сотворив,
Оглядати з його висот.

І коли ти
Засіяєш
У твоїй постаті
Як Живуче Сонце –

Як Атон..-

Розпромінений і осяйний

Такий далекий,

І такий близький

Тоді

Ти твориш

Мільони постатей

Із себе,

Із тебе одного:

Міста і села,

Поля і дороги

Лани і води.

І кожне око

Бачить тебе над собою,

Око Дня над Землею

Ти існуєш

В мойому серці!!

І ніхто

Так не збагнув твою суть

Як я ,-

Твій син ,-

Ехнатон ,-

Сяйво Сонця ,-

Володар ,-

Тіло твоє і кров.

ВОЛОДИМИР

БОГДАН ТРАГІЧНИЙ

Історіософічна студія

ВСТУП

Я бачив у сні його череп.

Він має краску білого золота.

Світить ясним, лагідним світлом. З черепом зрослася корона і творить із ним нерозривну цілість, як кість його кости, як мозок його мозку, як душа його душі.

Я тримав цей череп у руках, обмацував пальцями корону і ствердив, що вона справді зрослася нерозривно із його черепом. Немов вона із кості, немов череп із ясного золота.

Але рівночасно я був глибоко розчарований, що була це корона тільки така, як її носять східні патріярхи.

А не така...

Це череп Богдана.

x

x x

Не знаємо де лежать його кості.

Чи чорний ворон Чарнецький, у божевільній нестямі помсти, викинув із могили святощі народу, набив ними гармату і вистрілив у воздух...

...Хіба на те, щоб вітер розсіяв цей благородний порох по всій Україні, щоб зерно його великого княжого духа зійшло у мільйонах серць його синів.

Не знаємо чи таку прислугу зробив Україні чорний ворон Польщі Степан Чарнецький...

але напевно знаємо, що Богдан живе тілом і кров'ю в мільйонах серць козацьких внуків.

x

x x

Кружляють легенди про його могилу.

Нарід вірить, що в якійсь колоні його церкви захована шкатулка, а в ній ключі від льохів, пляни та описи усяких скарбів, які де є на всій Україні. Там десь і права позамикані. Бо гетьман навмисне дбав, щоб корона чужому не одійшла. Чи ряди

землю, чи ні, а захованих прав таки будуть домагатися.

Так вірить нарід.

Це містерійна тайна Великого Льоху.

"Ех як би то знайти те,
Що там поховали
Не плакали б діти
Мати б не ридала"

На найвищих висотах свойого містичного прозріння зрозуміє Шевченко тайну "Великого Льоху".

"Стоїть в селі Суботові,
На горі високій
Домовина України,
Широка, глибока,

...із під неї
Встане Україна
Й розвіє тьму неволі
Світ правди засвітить..."

В містерійну ніч розкопують могилу Богдана, розломлять його домовину.

"Костяки в льоху лежали
І мов усміхались,
Що сонечко побачили..."

x
x x

Його череп краси білого золота сіяє ясним, лагідним світлом сходячого сонця. А зросла з чолом у нерозривну цілість корона подібна до тої, що її носять патріярхи...

А не така...

x
x x

Затрясеться земля над Дніпром, Тясмином, над Києвом простягнеться мітла комети. Застогне гора в Чигрині. Із могили Богдана встане месія України.

В блисках метеорів, серед громів і грози гробної ночі зрозуміє Шевченко тайну Великого Льоху.

І вродиться на ново. Грім освітить темряву і запалить буль-

кан душі титана.

Встане ясний лицар. Цар Всесвітний, Цар Волі.

"І розпустить правду й волю
По всій Україні."

І навіть безумний і запеклий матеріяліст, якщо збереглася на дні його душі любов народу повинен, приткнувши палець до "Великого Льоху" Шевченка, намацати правду, що це з Богданової могили родився дух Шевченка.

Це ще не містика, - це тільки просте, обнажене із всякої думки ствердження факту. Містика зачнеться як спробуємо цю тайну зрозуміти.

Це не містика, а наявний, зовнішний факт, що дух Шевченка -скажім більш матеріялістично -думка Шевченка кружляє мов заворожена над проблемою Богдана.

Він благословить його, молиться до нього і проклинає його серед найглибшого болю душі. А над грозою розбраної болем душі лунають його святі слова.

"Мир душі твоїй Богдане!"

Це не містика, але зовнішний і легкий до спостереження факт, що з усіх істориків і історіософів найкраще зрозумів душу Богдана - єдиний Шевченко.

Тут зачинається містика.

Бо дух Шевченко це одно із втілень духа народу у довгій черзі його втілень.

Бо дух Шевченка це дух Богдана, що на ново розпочинає своє нездійснене завдання.

Це він на дні руїни буде духом Сковороди пробуджувати Україну до духового життя.

Це він духом Шевченка запалить у ньому святу волю чину, виціди[т]ь з жил народу сукровату кров і наллє туди чистої, святої... козацької крови синів Богдана.

Це з Богданового духа буде родитися дух народу, щоб вести його на невідомі йому верхи його духового призначення.

Легко його пізнати. Він родиться з тавром святого лицаря на чолі. До його черепа приросла містична корона ореолу його святости.

-Хочеш бути царем? - кличе Сковорода. Навіщо тобі вінець, скипт[т]р і олія. Добудь собі серце царське.

Серце-Правди, Волі і Святости.

Легко його пізнати, хоч одягнений він у сіру свиту мандрівного філософа, хоч одягнений він у скромний одяг віщуна - поети народного кобзаря.

На його чолі корона ореолу святости.

Містична корона...

А не така...

x

x x

Він вмирає на передодні здійснення своїх прямувань до корони.

Може той сам патріярх, що стрічав його в Києві як тріумфатора, посвятив би її над гробом самого християнського пророка. Була би це корона східних патріярхів.

Така сама як та, ща нерозривно приросла до черепа втілення Богдана.

Чому не довелося Богданові звінчати цією короною своє життя? Чому вмер саме на передодні?

Ця смерть є уже трагедією самою по собі. Якби не було інших наявних познак у цілому житті Богдана, що він є постаттю якоїсь потужньої трагедії, побудованої за взором Геббеля, а може за якимись іще глибшими ще таємними законами трагедії.

Перестав говорити. Занімів на вістку, що його улюблене військо збунтувалося в рішаючому моменті бою.

Його власне військо перестало слухати вождя на передодні його остаточної перемоги.

Така вістка вбиває із силою пострілу кулі чи удару зрадливого штилета в плечі... на театральній сцені.

Чи вбила його ця фатальна вістка, чи якась вища мойрична сила грецької трагедії?

У чому суть трагедії?

Не в тому, що в останній дії вбивають героя. Ані не в тому що у деяких трагедіях лежить багато трупів... на театральній сцені.

На сцені трагедії Богдана впав на землю цілий нарід і добила його цілим століттям жахлива руїна. Хто порахує скільки це трупів на театральній сцені?

І як би не було законів Геббеля то варто б їх сотворити, щоб хоч одну зрозуміти трагедію... велику трагедію Богдана, велику трагедію народу.

Справді доведеться творити нові і глибші закони містичної трагедії.

x

x x

Хто порахує трупів на сцені? Хто порахує палі, що на них живцем надягали найкращих синів народу? Хто порахує шибениці і хрести?

Якийсь смішака Данте хотів видумати пекло?..

Хто видумає більш пекольні муки і тортури від тих, що їх видумали польські королев'ята і царські пахолки? Хто перелічить відрубані руки, виколені очі, випалені живцем члени тіла, розчервертовані тулови, замучені на колесах тіла найкращих синів народу.

Ще не вродився такий титан, що міг би обняти і змістити у своїй душі хоч блідий образ цього розхов[с]таного пекла.

Із дна цього пекла дзвонять дзвони.

Один геройський старшина козацький мучиться шість годин вбитий на паль. Його питають, що він просить. Він просить, щоб дзвонили всі дзвони над його ще живою душею.

Серед святої, пророчої погоди буде вмирати серед мук святий лицар Богдана.

Будуть торжественно дзвонити всі дзвони над незміруцою душею героя.

Дзвони розгойдані у вічність.

Дзвони на сполох і тривогу над цілим світом. Дзвони Шевченкового слова:

"...Схаменіться!

Будьте люди...!"

І від того часу дзвонять ці розгойдані дзвони над цілою Україною. Дзвони геройських сердець, що скликають святих лицарів Богдана до святої борні.

x

x x

Доля України навно і нерозривно зв'язана з духом Богдана, з тайною Великого Льоху.

Що там поховали?

Спробуймо зважитись на велике діло:

видерти Великому Льохові його тайну.

Із білого - як світло східнього сонця - черепа Богдана

спробуймо розгадати тайну найглибших його дум, незбагненну загадку його призначення, містерію його трагедії.

Що там поховали?

Довго тривали його похорони. Знала Україна, що складає в могилу свою Волю і свою Правду.

Послухаймо козацьких промов над домовиною:

"Помер несмертельну по собі оставивши славу, цей добрий Вождь наш, за котрого головою не тільки ми, підручні його, але і вся Українська Річпосполита при щасливих успіхах довгі літа жити безпечно обіцювати собі могла. Помер той, котрому спільно з цілим козацтвом при правді своїй за вольности й стародавні права стоячому, всемогуча рука Божа на братів, а заразом на ворогів наших – Савроматів Польських, скрізь свою допомогу давала.

Помер той, від котрого гармати і мушкетів дрижав цілий Схід Европи.

Помер накінець той, котрого ділом ожи́влені, могли вже ніколи не вмерти стародавні права і вольности українські і всього Війська Запорожського.

До Тебе звертаюсь, милий наш Вождe, Гетьмане Славного Війська Запорожського і цілої Козакоруської України.

До тебе говорю, тепер між чотирма дошками окутаного і мовчазного, а якого мови передтим і приказів сто тисяч нас слухало й на кождий знак твій готовим ставало.

Промов до нас братів своїх хоч одно слово і научи нас як маємо без Тебе жити і поступати з сусідами другами і ворогами нашими.

Скажи і дай нам пересторогу, щоб ми не були звойовані і побиті ворогами нашими."

Таку промову мав виголосити секретар Хмельницького Самійло Зорка.

Михайло Грушевський завважує, що Самійло Зорка не є ніякою історичною постатю. Це Самійло Величко згідно із стилем епохи видумує таку постать для оживлення і прикраси своєї хроніки.

Самійло Зорка і його наведена промова це література.

Тим більше ця постать правдива, тим глибше вона історична.

Це вираз козацької традиції. Це перша спроба видерти тайну Великому Льохові...

Що там поховали?

Це перший зав'язок козацької історіософії.

Голос, що із дна неволі і руїни кличе рятунку. Крик розораної душі народу.

Магічний виклик Богданового Духа.

"Дай нам пересторогу, щоб ми не були звойовані і побиті ворогами нашими.

Научи нас, як маємо ми без тебе жити і поступати з сусідними другами і ворогами нашими."

Це ствердження, що Богдан забрав із собою до гробу тайну своєї політичної думки.

Це проблиск свідомости, що творча думка українського народу, його воля і доля всеціло зв'язана з духом Богдана.

Тим більше цінна, дорога і близька нам ця промова саме тим, що вона літературна, що вона виголошена в часах Самійла Величка, як вираз безсмертної туги і любови закованого народу до Богдана.

І чуємо в цій промові правдиве, історичне, сердечне і глибоке ридання завзятих козаків, що на палях звикли вмирати, закуривши люльку.

Вони плачуть як малі, безпомічні діти за батьком.

Їх сльози пливуть крізь три століття.

Їх клич лунатиме крізь три століття:

Скажи і дай нам пересторогу, щоб ми не були звойовані.

Навчи нас як окрадену і збуджену в вогні Україну повести до ясних зір.

Покажи шлях твоїм лицарям із завороженого круга смерти і руїни.

Промов до нас сьогодні.

Докінчи своє діло!

x

x x

З циклу містична поезія

АНГЕЛЮС СІЛЕЗІУС /Йоган Шеффлер/
1624-1677

x x x

Є тільки я і Ти - і як нема нас двох
то небо падає, і Бог уже не Бог.

x x x

Спинись! Куди біжиш? В тобі є Бог і рай.
В жаданні марному їх інде не шукай.

x x x

Любов до Бога в дім не стукавши іде,
а ум і суд тонкий надворі довго жде.

x x x

Тут в Бога я течу, ще струмінь часу; там
блаженства морем я - безвічним - стану сам.

x x x

Я в смерть не вірю, ні - вмираю я всякчас,
втім ліпше я життя знаходив кожен раз.

x x x

І небеса малі, і світ мені тісний:
Де простір буде ще і шир душі моїй?

переклав: М.Орест

FRIEDRICH SCHILLER

MEIN GLAUBE

Welche Religion ich bekenne? Keine von allen,

Die du mir nennst.- Und warum keine?- Aus Religion.

/Schiller's Werke, Leipzig Hesse's Verlag.
Erster Band, s.279/

Ф.ШІЛЛЕР

МОЯ ВІРА

Віру яку визнаю я? Жодну з усіх, що назвати

можеш мені.- А чому - жодну?- Бо вірую я.

Переклав М.Орест

М. ОРЕСТ

ДЕРЖАВА СЛОВА

В сяйві блага і слави
Слово іде у світ,
Початок святої держави
Ясус його прихід.

І тих, що його творили
І кликали в віщих снах,
На вид надземної сили
Поймає радісний жах.

Воно ж поступає – піщині
Малій і янголам брат,
Над гори зноситься сині
Райський його аромат.

І на забутих могилах,
Як чистої вісти посли,
Руки лілей прабілих
Сонмом чутким процвіли.

ЛЕВ ОРЛИГОРА

МОЛЮСЯ КІСТКАМ

Молюся кісткам, що із дна прамогил
Освятили душу огнями;
Плеснули у серце ріку громосил,
Щоб з гірськими зрівнявся орлами.

Тоді я відчув, що сплять у крові
Всіх минулих століťьт покоління;
Їхній мовок живе у моїй голові,
Як безсмертя, як вічне скресіння.

Тоді я відчув, що коріння мої,
Не руйнує Бог Сили,т а множить
Молюся кісткам - молюся землі:
Хто родився - умерти не може!

С7 ЧЕРКАСЕНКО

СОНЦЕ

Вітаю Сонце!..
Кошлатий сірий звірь
Не визирає більш в віконце –
Той Дощ нудний,
Той ворог мій,
Упирь...
Знов Сонце... Сонце!...
В побожности німій
Душа у захваті ридає,
Ридає щастям неземним;
А серденько – мій серафим
Величному свій гимн співає...
Сухого розуму витвори;
Чужі мені Отець і Дух і Син,
Джерела рабства і покори!
Отець мій – Сонце невгасиме,
Син Сонця – я!
А Дух – душа моя...
О, многокрилий серафиме!
Вітай же Сонце, світло й рух!
Одкинь таємне небуття,
Нірвану!..
Ти розбуди побожність п'яну –
Молись: О, джерело життя!
Дай відновитися в твоїх проміннях
Од кости живої, до жил,
До крови;
У незгасаючих горіннях
Набратись творчих сил
І землю запалить огнем любови!.."

С.ЧЕРКАСЕНКО

НАШ ШЛЯХ

Ідем шляхами ми простими ,-
Перед веде
Нам Сонце молоде
Ми - з Сонцем побратими!

Не справлять нас на манівці,
Бо Сонце з нами.
Шумить, як птах крилами,
Наш стяг в міцній руці.

Над лобним місцем - чорні круки,
А на хресті,
Пречисті і святі,
Прибито ноги й руки...

Вперед, туди, де ті хрести,
Де наша доля,
Де в муках наша воля,
Де тішаться кати!

Ми не згорімо в огненнім серці:
Життя огні
Запалимо в борні
В її великім серці...

БОГДАН

ЗНАЙДЕНИЙ ШЛЯХ

Коли приняти за раявну істину, що світ як з'явище має свою сутність в світі ідей,

а буття є тільки зовнішним виявом цього світа,

що твердження - життя це борня у глибокій своїй сутності відбиває борню ідей, та вслід за тим визнаємо,

що принципове значення в житті має той осередок, який займається цим світом ідей безпосередньо,

то льогічним буде твердження, що від якості і спрямованості цього центру, від його визнання, або невизнання в народі залежить доля народу, народів і врешті людства.

Якби приміром серед політиків було бажання заглянути і зрозуміти цей світ ідей, та його закони, то цим було би заощаджено цілу низку драматичних епізодів різних народів.

Чи може людина, яка хоч раз в свойому житті зазнайомилась хоча б поверховно із законом карми визнати основним елементом існування нації сліпу силу м'язів, - яка консеквентно - поскільки не служить правді, - мусить досягнути етапу насильства і вслід за тим зазнати краху як злочин і то як злочин супроти абсолюту?

Зрозумілим є, що концепція сили як самоцілі, самовиправдання і найвищого морального закону могла запанувати в епоху матеріялізму.

В епоху, яка несе загибіль всяким духовим цінностям заперечуючи їх, як непотрібний баласт.

Коли при цьому ще завважати, що ідейні рухи, хоч назрівають в лоні народу як розвоєвого підмету, не обмежуються етнографічними границями, ані не може затримати їх навіть китайський мур, то зрозуміємо яке значіння має для нас всякий осередок, який плекає духові та культурні цінності, а тим більше такий центр, що визнає ці цінності основними.

Чи ж не ми учні мудрости, повинні готовитись стати носіями духових та культурних цінностей?

Чи ж не їм слід глянути в світ ідей із безпосередньої віддалі, та збагнути його тайну?

Зрозуміння, знову ж суспільством, значення тих осередків, які плекають духові цінності може наступити тоді, коли

в даному ~~суспільстві~~ /може у вужчому розумінні/ родиться бажання бодай прислухуватися до світу ідей,

коли істина "на початку було слово", або, "світ є моя ідея"-не будуть пустою фразою.

Так, я знаю серед кращих з нас дозріло уже бажання заглянути в царство ідей.

Я знаю, що з'явився учитель, який зможе нас в цю країну повести.

Для нас відкриються брами філософії та історіософії і пізнаємо найкращі будови людського духа, щоб збагнувши їх суть змогли й ми молоді лицарі української духовости нові здвигнути поверхи й завершити копулу всесвітньої святині правди.

На цьому шляху ми зайдемо до замку Парсіваля й побачимо чашу Грааля, в якій зберігається священний душевний мир блаженности і божественности об'явлений Україні Великим Лицарем Святої Борні Григорієм.

Родяться лицарі духа.

Вони хочуть збагнути метафізичну сутність України, тобто України як суми її духовних і культурних цінностей і стати свідомими її носіями і борцями в світі.

Бо вони знають, що одинока сила нації це її духова велич, що це мова, до звуків якої уважно прислуховується всесвіт.

Якщо наша духовість зуміє прозвучати в світовій оркестрі новим повним тоном, тоді Україна стане "угольним каменем нової будови, призабутим будівничими"

Ми готові в дорогу до величної святині Грааля, а ясним світлом, що буде нас вести крізь темний праліс вселюдського блукання буде наш Незбагненний Великий Учитель.

--------оОо--------

НА ШЛЯХУ ДО ГРАЛЯ
/Поезія Михайла Ореста/

In fernem Land, unnahbar eurem Schritten
Liegt eine Burg, die Monsalwat genannt,
Ein lichter Tempel stehet dort inmitten,
So kostbar als auf Erden nichts bekannt
Drin ein Gefäs von wundertätigem Segen
Wird dort als höchstes Heiligtum bewacht.
Es ward, dass sein der Menschen reinste pflegen,
Herab von einer Engelschar gebracht,
Alljährlich naht vom Himmel eine Taube,
Um neu zu stärken seine Wunderkraft:
Es heisst der Gral und selig reinster Glaube
Erteilt durch ihn sich seiner Ritterschaft.

*

* *

І вирушить Орест в дорогу без міри на шукання священного Граля. І вже саме шукання дасть світлої сили несмілій його душі. /Граль 1932./

А треба на це сили великої.

Буде шукати слідів до Граля у шелестах віття, і праніжній мові квіток, у шепоті струнких, вечірних трав.

Чи знайде він там Граля?

Він намагається "увійти як учень у ясне прозріння любомудрів і пророків, спрагнений свята верховного світла". /Розкрийтеся замкнені житла - 1935./

Бо довгий є шлях до Граля і він веде крізь брами мудрости.

Із тужних днів, із бурі лютости із згубних років потали,

~~із два-цять~~ [illegible] що дістане він цей дар просвітлення, що "в неподоланній юності увійде в обітовану країну" добра, духовости чи спасення – у город Грааля. /У небо летючи високе – 1938/

Важкий є шлях до Грааля. Треба "оподаль від людей, злочинства і пороку" "плекати" душевний мир "до його навчав Сковорода. Саме він перший крізь століття забуття показав Орестові "нехибний слід" до тих місць непрохідимих, де невидимий сяє Грааль. /Тестамент 1937./

І той же Сковорода навчить його, що душевний мир це не квієтизм противний людській природі, це не втеча від світа, але це стан очищення, конечний для того, щоб сприйняти "науку мудрих книг" і створити своє серце для "легкокрилого генія прозріння".

Цей геній дасть йому зрозуміти, що невідчутні світи є "безмежно близькі" до нас самих, що в кождім з'явищі є подвійна – як навчав Сковорода – природа і що в кождім з них слід шукати поза зовнішною шкорлущею внутрішньої сутності.

"Вгадай обличчя по одежі" – як скаже Орест.

Ключ до цього пізнання лежить у власних почуваннях і у власному серці. У цьому прозрінні відчуває Орест основну правду свого філософського і поетичного світогляду, – відчуває світ як "сонячний обряд вічного літа" /Тестамент 1937./

І так відчуває він сутність світа як благословення, блаженність і продуховленість. Світ переповнений цими почуваннями. Ціла природа живе ліком божественного натхнення. Дерева повиті миром, світ повитий сонцем, сповнений животворчою ласкою. Струменями спливає сіяння благовіщення, сріблясте, рівне полум'я святого натхнення. Вітаймо благої вісти день.

"В погідтя недільне влилась несказанна

Чаруюча м'якість. Блаженний стократ,

Неначе об'явлення, духами дане,

Хвилює і радує лип аромат.

І віряться серцю: в тих гомонах звичних

Втілилася чудом коротким вона:

Світів невидимих і царств потойбічних

Свята, миротворча і чиста душа."

Знав ці почування Сковорода і Шевченко. Знають його тільки дуже нечисленні просвітлені.

Ожвлення природи цим почуванням не є для Ореста поетичною фігурою, Він справді вірить, що сутність окружаючого його світа природи це сонячна блаженність. На основне онтологічне питання про сутність світа відповів Шопенгауер, що світ це воля, яка трагічно протиставить себе окруженню і гине. Світ для Шопенгауера це воля і уявлення. Для Ореста метафізичною сутністю світа є блаженність.

Підчеркую: не маємо тут до діла із категорією поетичного мислення, із суб'єктивною транспозицією змінливих настроїв чи почувань поета на окруження тобто з т.зв. опоетизченням природи. Маємо тут до діла із кристалізованим філософським світоглядом, для якого поет Орест знаходить прекрасне, поетично - філософське "визнання віри"

Рямці вступного слова не позволяють на аналізу Орестового "видива світу".

Я хочу тільки загально ствердити, що цей образ зовнішнього світа пронизаний наскрізь і сповнений почуванням блаженности як своєю сутністю, - є новий в українській літературі.

Хто шукав би в творчості Ореста хвилевих настроїв, тому могло би здаватися це деякою однобічністю, - і тому, для

зрозуміння Ореста не можемо забути, що це не настрої,- а радісне натхнення духового прозріння і пробудження у світі відчу[illegible]ять і тому ніколи поетові не дости́ть виразу і виражень для цього стану.

Ця країна ще не здобута поетами. Критики знають про неї ще менше.

Орест належить до тих р правдивих поетів, що мають сказати світові більше ніж можуть сказати, може навіть більше ніж зможе коли небудь виразити людське слово. Тому, думаю, що С.Г. не зрозумів поета, закидаючи йому солодкавість чи надто часте уживання слів блаженний чи блаженність.

Із таким відчуванням світа і природи є наявно суперечне суспільне, історичне і психологічне зло в людині. І тоді повстала основна проблема для Ореста: як жити?

"Як жить? Принада і відрада види
Не виникне в безликій далині.
Нещасний той, хто світ земний одвідав
В його фатальні, демонічні дні".

"То ж мов мені:
Цих диких днів диявольський ґалоп
Спинити, що могло б?
І ще скажи мені:
Навалу горя і страждань потоп
Відкинуть що могло б?".

"Покинули землю правда і диво -
І людське життя тече
Злочинне і дике. На мертве жниво
Дивитись душі боляче."

Зло є приголомшуюче, величезне, переможне. Воно приходить як апокаліптичні грози, що їх ніхто не годен спинити.

"Владарем світу є зло. І коли воно сили потворні
Пустить на тебе, душе, горе, о горе тобі!"

"Радують діти серце моє, але часом, згадавши,
Що їм готує життя, жах побиває мене."

Орест не бачить можливости спасення для світу від неминучої бурі, що її відчував він кождим фібром своєї істоти такої чутливої на зло, такої ясновидючої, як що йде про трагічне усвідомлення всеобіймоючих розмірів історичного зла.

Шлях до Граля веде через пізнання зла. Це можливе тільки для душі, що вже прозріла.

Орест пізнає зло всесвіту. Орест відвертається від зла.

Цей етап шукання Граля бере С.Г. за основну поставу Ореста супроти світа і доходить до банального висновку, що творчість Ореста це втеча від світа. Тим часом навіть на цьому етапі відвернення від зла у світі не є втечею від світа,- але є саме тим, чим є: не співучастю і не співпрацею зі злом.

Орест природно мусів мовчати.

Зло не знайшло приступу до його душі. Воно його не заторкнуло.

Орест не бачить на цьому етапі можливости рятунку світа. Проте рішуче відвертається від зла. Лиш в мудрості пророчих книг світає йому проміння надії. Проте він відчуває прихід нової епохи просвітлення і блаженности, що настане для людства.

"Єдиний порив душі всі розкриє

"Єдиний порив душі всі розкриє,
Обійде світ поломінна яса
І, явлену оспівуючи мрію,
На землю тихо зійдуть небеса...

Я жду тебе, добо благословенна
Вночі, самотній, серед стін німих.
Навколо-тьма. Лиш полум'я священне
Горить на сторінках пророчих книг."

На цьому етапі Орест ще не знав що цю нову,благословенну епоху сотворять лицарі Граля. Вони принесуть її на землю із своєї непереможної твердині.

Але хоч не бачить ще його душа просвіту, проте вже виразно зазначується напрям, в якому Орест шукати буде спасення для світа. Це буде перш за все незбагненна мудрість пророчих книг, це буде віра.

Шлях до Граля веде крізь непохитні гранітові верхів'я віри. Орест здає лицарську пробу віри.

"Але я вірю в День Добра. До мене
Він найде стежку, владне слово скаже -
І вступить радість у буття натхненне,
Як сонце літнє в храмові вітражі."

Склавши цей іспит Орест натрапить на світ неповинної крови. Побачить у візії батька Всесвітнього зла, але відчуває, що немає ще сили його убити. Ореста навідують візії. Він відчуває їх важливість. Дається йому в них якась глибша сутність світу з'явищ.

"Отож побачити мені судилось

"Отож побачити мені судилось того
Того, чиї понурі, люті слуги,
Яриво виполчившися на все,
Благе, будуюче, сумирне, чисте,
Вели війну жорстоку в тих долинах,
З яких походив я, і, злобоможні,
Моє життя і душу талували.

Як би потуга світла і добра
Була прихильно надана мені,
Мій пильний погляд переміг би очі
Отця Убивства, я б убив його —
Але не мав такої сили я..."

Орест зачинає розуміти, що існує якийсь центр всесвітнього зла. Світ станеться для нього не тільки проблемою відчуття — його основної чуттєвої тональности — але загадкою якихсь ідейних і моральних змістів, змістів очевидно онтологічних а не щ з'явищевих.

Орест стоїть на порозі до зрозуміння магічної сутности світа. Чи знайде він ключ до семи печатей, щоб виворожувати і заворожувати світ словом вже не поета, але жерця таємної магії лицарів Граля, що про неї світ ще не знає.

Шлях до Граля веде крізь світ опирів, відьм, чортів, чварів, злих потуг і злих істот, і всі їх їх треба заворожити на шляху до Граля.

Орест відчув, що такий світ існує. Що більше він зачав цей світ розуміти. На вістрю свойого лицарського копія побачив він відблиск Граля.

Серце його затужило вогненно до світлого Володаря, що молодий, у славі слав скине зло з престолу і покаже, тобі

людино, на землі сонячне небо.

Цей Володар Граля стільки сили і влади буде мати на світі скільки сили і влади дасть йому людина в своїм серці. /Володар і Міра потуги - Орден ч.4 /

Серце Ореста дозріло до того, щоб станути віч-на-віч із Володарем Граля.

І врешті в "Повстанні мертвих" Орест визволюється від надто реалістичного трактування ... своїх візій, даючи нам мистецьки завершену, розгорнену візію борні духів за святий город Київ.

За беззмістовним, безвиглядним, безпощадним знищенням світа потопом зла Орест побачив ще глибшу сутність світа в борні добрих сил із злими. Він побачив, що добрі сили, добрі духи, дії в і вчинки не гинуть просто з тим моментом, коли ми перестаємо їх помічати. Він зрозумів, що вони діють дальше, що борня ведеться кождої хвилини ,- кождої хвилини згромаджуються ці сили над світом, змагаються, борються,- а наша борня у світі з'явищ це дрібний фрагмент цеї великої, метафізичної борні добра зі злом.

Орест зрозумів і відчув ролю Київа у цій борні і включився цим в український месіянізм. Проголошене Пачовським твердження, що "Граль Києва засяє сонцецвітом" - знаходить могучий вияв в Ореста"Повстанні мертвих."

Шлях Ореста ще не завершений. Чи знайде він шлях до Граля? Чи зможе цілою істотою включити себе в трагічну і героїчну борню за здійснення добра у світі. Бо саме такий шлях спасення світа зарисовується ясно в його сотеріологічному відчуванні.

Якщо зовнішне життя є відбиткою внутрішного росту ,- тоді можна би зробити заключення, що М. Ореста ждуть ще важкі

проби. ~~Його жде найтяжча лицарська проба борні.~~

В "Повстанні мертвих" побачив Орест зміст і предмет найближчої космічної борні. Він бачить вже видючими очима безмір зла у світі. На його лицарському копії блистить вже відблиск святого Граля. Він вже бачить шлях до нього. Всі злі сили світа повстануть, щоб його спинити. Будуть показувати йому фальшиві сліди, будуть засліплювати його зовнішним бліхтром фальшивих цінностей. І врешті треба буде пробитися в героїчній борні крізь гущавину примар, опирів, фантомів минулого і сучасного, непохитно, непомильно, скоро і своєчасно розпізнаючи ворогів Граля від його лицарів.

Бо лицарі Граля не пізнають себе по імені.

Здавалося б, що трудно вижидати від Ореста тонації трагічної і героїчної. А власне я твердж, що це можливе і природне. Бо цей шлях лежить на льогічному продовженні шляху його духового розвитку, хоч його не слід змішувати із механічними, зовнішними датами.

Адже ясне, що автор "Повстання Мертвих" не може не стануть на шлях здійснення місії Граля у святому Києві.

Космічна драма назріває довкруги борні за Київ. Хмари ясних духів прагнуть втілення в серцях живих людей. Чи дамо місце цим вістунам неба на землі, не тільки в наших передчуттях і візіях, але так, щоб їх сутність сталася нашою сутністю, а їх борня нашою борнею.

"Повстання Мертвих" це містичне народження лицарів Граля.

А шлях до цього городу – це шлях святого лицаря, – це шлях святого лицаря.

---------oOo---------

З циклу: Проблеми української віри

В'ЯЧЕСЛАВ ЛИПИНСЬКИЙ

ДО ПРИЧИН УПАДКУ КИЇВСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Коли релігія накидається завойованим силою завойовників, то тоді не релігія служить опорою державі, навпаки: держава служить опорою релігії. Іншими словами: держава не виростає тоді органічно в місцеву національну культуру, в місцеве об'єднане церквою громадянство, а прищеплює місцевим масам механічно свою культуру і слабу організацію громадянства винищує сильнішою організацією держави...

Тому проти татарського напору наші київські князі не потрафили зорганізувати свого рода хрестоносного походу і вони не змогли використати для боротьби за державу всіх культурних, духових і моральних сил цілого громадянства, цілої нації; не змогли підняти всю Русь во ім'я оборони християнства, бо це християнство було механічно накинене цим масам державою так само, як накидалась їм нова державна організація, що її несли з собою нові завойовники – Татари.
І тому, не маючи глибоких, громадських, національних на місцевій релігії і культурі опертих корінів, так швидко упала наша Київська держава..."

В'ячеслав Липинський, Релігія і церква в історії України. Філядельфія 1925, ст. 31.

-----oOo-----

З циклу : Передчуття Ордену

В'ЯЧЕСЛАВ ЛИПИНСЬКИЙ

ТРАГІЧНЕ ЗАЧАРОВАНЕ КОЛО

"Єсть у наших літописців оповідання, яке може служити мабуть першою алегорією оцієї нашої споконвічної трагедії. Це оповідання про кінець Перуна.

"Вчора, - каже літописець почитуваний людьми, а сьогодні поганьблений! А коли волочили його до Ручаю Дніпра, оплакували його невірующі, бо ще не прийняли були хрещення.

А коли приволікли його, - і кинули в Дніпро. І назначив Володимир людей, наказавши їм: Якщо де пристане, то відпихайте його від берега аж поки перейде Пороги... І пустили його і перейшов він крізь Пороги. Тоді вітер викинув його на рінь, яка і до сьогодні називається Перунова Рінь!"-

Оцей вітер перуновий, - оцей дух старих національних богів - віяв і віє на Україну з за "Порогів" мабуть з того часу при кожнім нашім національнім відродженні.

Але доки віятиме він тільки гнівом і зненавистю, доки навіюватиме він тільки пристрасти та заздрощі матеріяльні, і доки ростиме під його подувом тільки необуздана ворожнеча між самими українськими людьми - доти більшої своєю ідейністю сили нових - із зовні принесених богів йому не перемогти і плачучій по ньому Україні не вийти зі свойого трагічного зачарованого кола..."

В'ячеслав Липинський: Релігія і церква в історії України. Філядельфія, 1925 ст.69. Цитата із літопису подана в перекладі на сучасну мову

---------oOo---------

БІБЛІОГРАФІЧНІ НАТАТКИ

Про Перуна Знання Таємне

Виданням "Ордену" вийшли містичні тексти Володимира п.н. "Про Перуна Знання Таємне" упанішада. Цикл.ст.73+VI

Англійське число "Ордену"

Англійське число "Ордену" видане в травні ц.р. на циклостилі появилося другим типографічним накладом за дозволом УНРРА.

"The Order" - Religious and Philosophical Thought № 1,- published by Wolhodymyr Shayan, Ed. "Order" 19 6

Сотворення людськости на чужих мовах

"Сотворення людськости" Володимира після англійського видання відміченого в попередньому числі вийшло також у німецькій і французькій мовах виданням " Новоі Епохи" за дозволом УНРРА.

Wolhodymyr Shayan: "Création de l'humanite - 1946

Wolhodymyr Shayan: "Die Erschaffung der Menschheit" - 1946

Видання українське і італійське та польське появилося давніше окремим циклостилевим виданням "Новоі Епохи"

Історична Місія України

"Історична місія України" появилася виданням у французькій мові: " Wolhodymyr Shayan: "La Mission Historique de l'Ukraine"

Нове Лицарство

Під кличами Володимира "Богом, Правдою, Чином" вийшло перше число журналу "Нове лицарство" - Органу Всеукраінського Об'єднання Молоді під редакцією Лева Орлигори.

В журналі вміщена його стаття п.н. "Лицарі, створім революцію!"

До Сонця України

"До Сонця України" - Левко Орлигора вийшло окремим фототипічним виданням.

20

ОРДЕН

орган релігійно
філософської
думки

5

О Р Д Е Н

Орган релігійно-філософської думки

ч.IX

Листопад 1947

З М І С Т

Редактор: Війтенко Богдан

За інформаціями, для прихильників, в справі набуття "Ордену" звертатися на адресу: "Війтенко Богдан -Авґсбурґ-Ґеґінґен Моцартштр. 26

ВОЛОДИМИР

ГИМН ПРО ПРАЧОЛОВІКА

Ригв.X.90

Тисячоокий, тисячоголовий
Був Прачоловік тисячоголінний,
Як покрив він землю в сплеті любови,
Вона вмістилась вся в його обійми.

Прачоловік - у ньому вся вселенна,
Все, що було, що є і має бути,
Безсмертности володар тисячченний,
Нікому міри його не збагнути.

Така потуга його несміренна,
Прачоловік - він більший ще за неї,
Одна четверта з нього - це вселенна,
А три черверті - безсмертність у небі.

Над небо й горі три його четверті,
Одна ж частина тут як світ пиряє.
Всесвіт - це члени його розпростерті,
Що ними він життям в буття зростає.

Повстав із нього ритм - надхненне слово,
Із слова знов родився Чоловік
І ріс могуче, ріс усе наново,
Вгору і вглиб він ріс віками в вік.

ВОЛОДИМИР

ГИМН ПРО ПРАЧОЛОВІКА

Ргв.X.90

Тисячоский, тисячоголовий
Був Прачоловік тисячоголінний,
Як покрив він землю в сплеті любови,
Вона вмістилась вся в його обійми.

Прачоловік – у ньому вся вселенна,
Все, що було, що є і має бути,
Безсмертности володар тисяччленний,
Нікому міри його не збагнути.

Така потуга його несмірена,
Прачоловік – він більший ще за неї,
Одна четрерта з нього – це вселенна,
А три черверті – безсмертність у небі.

Над небо й зорі три його четверті,
Одна ж частина тут як світ пиряє.
Всесвіт – це члени його розпростерті,
Що ними він життям в буття built

Його боги в жертву склали литу,
Була вся плідна Яр товщем топленим,
Високим полум'ям горіло Літо,–
А Осінь плила напоєм жертвенним.

Що в пpaначалі родивсь невідомім,
Як жертву крови пролили у жертві
На жертівник Землі, на стіг соломи
Праволхви, прадухи й боги безсмертні.

Із цеї жертви, пролитої вповні,
Жерці зібрали священний єлій,
Повстали з неї звірята жертовні,
Всі, що в просторі, в лісі і в селі.

Із пражертви, довершеної вповні,
Повстали всі гимни, міри і ритми,
Всі чаклування, всі тайни жертовні
І незбагненна прасила молитви.

Із праістоти повстали істоти,
Коні й дворядозубна звірина,
Корови зродилися із його плоті,
Всі кози і вівці, уся череда.

На скільки частей його розчленили,
Коли складали з нього жертву боги ?
Чим були уста – подих його сили,
Чим були рамена, голені й ноги ?

Брагман - віщун був його устами,
Кшатрії - лицарі - це його рамена,
Із уд його плідних вайсьї повстали,
Із ніг його сюдрів сила силенна.

Із його розуму місяць сіяє,
Його зіниці - світло сонця й день,
Його дихання Ваю розвіває,
Уста - Громовладний Індра й Огень.

Із його нутра розпружився простір,
Із голови небеса розвинулись,
Сторони світа - це слух його гострий;
Так всесвіт з нього віщуни здвигнули.

Був вівтар із семи полін зелених,
Коли складали боги жертву плинну, -
Три рази сім в'язанок дров жертвенних, -
Зв'язали чоловіка як звірину.

Жертвою в жертві склали боги жертву,
Це були перші віри праначала,
З потуг цих силу досягли безсмертну,
З них небо і слава, і вічність повстала.

---ооо---

Ведійське Надхнення

Під цим наголовком вміщує редакція низку поетичних парафраз ведійських гимнів, написаних Лесею Українкою.

Вона пізнала ці гимни із недосконалих, часто свобідних і довільних тодішних французьких і німецьких спроб перекласти Ригведу. Свобідно трактуючи цей матеріял, Леся Українка дає нам у формі гексаметру низку переспівів ведійських гимнів, що хоч їх ніяк не можна вважати перекладами, все ж таки відтворюють ведійське світовідчування і знаменито передають невичерпний чар ведійської поезії. Надхнена ведійськими віщунами, душа Лесі горить далі власним надхненням, тому слід вважати ці переспіви у значній мірі оригінальними творами Лесі Українки. Їх точніша порівняльна аналіза жде ще своїх дослідників. Тексти подаємо без ніяких змін за IУ томом творів у виданні "Книгоспілки".

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

З РИГ-ВЕДИ

Гімни до ранньої зорі

I.

/R.V.I,123/

В повіз великий богині щасливої впряжені коні.
Всі несмертельні боги посідали в той повіз,
Славна з'явилась богиня, живуча в повітрі,
з лона темноти з'явилася людські оселі красити.
З цілого світу найперша встає вона й шле нам здалека
пишні дари. Народилась зоря молодая, новая,
будять створіння, найперше приходять на поклики ранні.x/
В наші оселі несмертна зоря завітала,
нашу хвалу прийняла в високостях повітря,
вільна, осяйна іде, щедро сипле розкішнії скарби.
Наче дівчина струнка, так, богине, ідеш ти
Хутко на наші поданки. Всміхаючись, ти, молодая,
линеш раніше від сонця, осяйнеє лоно відкривши,
Наче дівча молоденьке, що мати скупала, так ти;
бачим блискучу красу твого тіла! О,зоре щаслива!
Ясно палай! Ні одна це зоря не була така гарна!

----

x/На ранні молитви до неї

ГИМНИ АГНІ

І.

Батько всієї родини приносить поданки.
Агні швидко біжить по всім вітті костриця.
Вже не такий він слабкий, молоденький, як був на початку,
В час, як дві матері x/ його на світ породили.
Хутко він найде ті гілочки, що не доткнуті.
Шириться, стелиться, кинувсь на гілки найвищі,
Швидше, все швидше... Он кинувсь на нижнії знову.
Гляньте, як раптом Агні богувитий змінив свою постать!
Вітром розмаяний, в'ється, тріщить, горить і вирує,
Ділить свій пломінь, і палить, і чорні сліди полишає.
Мчить наче повіз, червоним пломінням вже неба сягає.
Швидко від сяйва його никне темрява, наче ті птахи,
Що поспішають сховатися від сонця упалів.
Вчуй нас ти, боже поданків! Ти маєш прекраснеє світло,
Коней прудких, пишний повіз ти маєш!
Мудрий, щасливий ти Агні! О, зглянься на наші благання!
О, допровадь нас скоріше до щастя й багацтва!

---

x/ "Дві матері" - то саме ті дві тріски, що з їх витирається святий вогонь.

II.

/R.V.I,II3/

Світло лагідне займається, проміням красить всю землю.
Слово й молитву провадить земля, сипле барви блискучі
і одчиняє ворота денні!.- У сні всі лежали;
Ти ж сповістила, що час нам повстати, життям утішатись,
час нам приносити жертви і дбати про власний достаток.
Темрява скрізь панувала; зоря ж освітила край неба
і до живих завітала. О, дочко неба, ти з'явилась!
Ти, молодая, серпанком блискучим укрита!
Скарбів неземних усіх ти цариця! Ідеш ти
вслід за минулими зорями, ти-ж і найстарша
зір всіх прийдешніх, зір вічних. Іди веселити живучих
і оживляти умерлих!.. Зоря відколи нам сіяє?
Зорі сіяли нам досі і потім сіяти нам будуть.
Сяя зоря в свою чергу сіяє для нашого щастя.
Вмерли ті люди, що бачили сяйво предвічної зорі,
бачили зорю ми сьогодня, судилась же й нам тая доля,
згинуть і наші нащадки, що зорі прийдешні побачать.
В давні віки красно - пишно зоря променіла; сьогодня
щедро нам світить, і потім блищатиме ясно.
Смерти нема їй, ні старощів завжди в промінні приходить.
Повідь огнисту зоря розливає в долинах небесних.
Темряву чорну жене промениста богиня,
В повіз чудовий запряжені коні червоні. Вже їде
світ весь будить зоря. Вставайте! Бо знову з'явився
нам дух життя, щоб усіх оживляти! Ось темрява гине,
день наближається! Час до роботи прийматься! Час жити!
Мати богів! ясне око землі! вістовище поданків!
Зоре прекрасна! Світи нам і зглянься на наші поданки!
Славу нам дай, ясна зоре, ти, радоще світа!

БУДДА ПРО ОБОВ'ЯЗКИ ЛИЦАРЯ x/

Одного разу полководець Лев спитав Будду:"я є воїн, о пане, і мене вибрав мій князь, щоб я забезпечував здійснювання його законів і вів його війни. Чи дозволяєш, о Світлий, - Ти, що навчаєш доброти без меж і милосердя супроти всіх терплячих,- карати злочинців? І чи Ти, як досконало пробуджений проповідуєш також, що є злочинством вирушати на війну для оборони нашого стада, наших жінок, наших дітей і нашого майна? Чи навчаєш Ти повного самовідречення, так, що я повинен би дозволити ~~н н т~~ злочинцям все те, що їм подобається і рабське піддаватися тим, що грозять силою забрати нашу власність? Чи кажеш Ти, о Світлий і досконало пробуджений, що кожна війна, навіть коли ведеться в ім'я доброї справи є злочином..." А Будда відповів, промовивши:"...злочин приносить терпіння, а ті, що терплять, звертають свою злість проти того, хто спричинює терпіння, а їх злість завершується в карі. Хто мусить бути покараний внаслідок своїх злочинів, той зазнає муки не з злої волі судді, але як наслідок своїх злих вчинків. Його власні діла навели на нього кару, що її виконавець закону мусить на нього наложити. Коли суддя карає, то не повинен мати в своєму серці зненависти, одначе вбивник, що має терпіти кару смерти, повинен призадуматись над тим, що вона є овочем його власного діла. Коли він розуміє, що кара очищує душу, він не буде більше нарікати на свою долю, тільки прийме на себе покуту погодившись із нею..."

І Будда провадив далі:"...Кожне веде ня війни, в якому людина намагається вбити свойого брата, є жалюгідне, а хто спричинює війну, того треба покарати. Будда навчає цілковитого відречення себе, але він не вчить підкорення під владу темних сил, чи були б це люди, боги чи сили природи. Ціле життя є якогось роду борнею, але той хто бореться, нехай зважає на те, щоб не боровся він в інтересах свойого "я" проти правди справедливости і людяности. Хто воює задля свойогo "я", щоб бути великим, потужним або багатим чи славним не буде мати ніякої моральної заслуги, але хто змагається за справедливість, правду і людяність той дістане велику моральну заслугу, бо навіть тоді, як би він сам загинув то однак переможе..."

"...Наше "я" не може служити міром для великих досягнень, воно є мале і ламливе, а зміст його скоро затрачується то на користь то радше на прокляття інших. Але Правда і Людяність є досить важкі, щ

вмістити в собі цілі і прямування всіх "я", і коли особові існування щезають як миляні баньки, що тріскають у ніщоті, тоді їхній зміст удержується тривало і в Правді буде продовжуватися їх вічне буття..."

"...Хто йде походом, о полководче Леве, навіть за справедливе діло, мусить бути приготований на те, що може бути вбитий ворогами бо така вже є справа война, а коли здійсниться заслужена ним доля, то немає він жадної причини для нарікання, але хто залишається переможцем повинен пам'ятати про нестійкість земних речей. Його успіх може бути великий, і який би він не був великий, все ж колесо життя може повернутися знову і кинути його в порох. Коли переможець себе опановує і здавлюючи свою зненависть в серці, підносить розтоптаного ворога і говорить: "Ходи, зробімо мир і будемо далі братами", тоді здобуває він перемогу, яка не буде успіхом минущим, бо її овочі будуть тривати все і вічно. Великим є переможний полководець, о Леве, але найбільший переможець - це той, хто сам себе переміг..."

"...Моя наука про опанування самого себе , о Леве, не на те проголошується, щоб зіпсувати серце людини, але щоб його зберегти. Хто переміг самого себе, є більше здібний до життя, більше здібний д успіхів і більше здібний до перемоги, ніж той, що є невільником свого "я". Хто є вільний від обману свого "я", той буде твердо стояти і не впаде в життєвій боротьбі. Хто прямує до чесноти і справедливости, той не зазнає невдачі; його почини будуть довершуватися, а його успіх буде тривалий. Хто поселює в своєму серці любов і доброту до всіх сотворінь, буде жити і не вмре. Тому будь, о полководче борцем за Правду, Справедливість і Людяність.

Так сказав Світлий!

перекл: Богдан.

х/ Порівняй: Володимир "Сковорода про обов'язки лицаря" - Орден, ч.2,ст.5.

ХРИСТОС ПРО НАЙВИЩУ ЛЮБОВ.

" ЦЕ Є МОЯ ЗАПОВІДЬ, ЩОБ ВИ ЛЮБИЛИ ОДИН ОДНОГО ТАК, ЯК Я ЛЮБИВ ВАС.

А НІХТО НЕ МАЄ БІЛЬШОЇ ЛЮБОВИ ЯК ТОЙ, ЩО ПОКЛАВ СВОЮ ДУШУ ЗА СВОЇХ ДРУЗІВ".

/Іоан,15,12-13./

М.ОРЕСТ

ДЕРЕВА

Дерево - найстаріша людина
Індійська мудрість

Ясної рівности нема в людині:
Їй знаний глиб, їй знана мілина,
Осліпливій піддавшися гордині,
В які безодні падає вона!

Але блажен, для кого красномовно
Говорить задушевна німота
Дерев святих, для кого так любовно
Їх проповідь лунає золота.

І хто в дерев апостольство повірив
І їх покров довірливо прийняв,
Лжі не піджилиться - бо від кумирів
Дає свободу славний їх конклав.

І в час, як душу облягають раду
Видіння іншого буття, очей
Смарагдових прихильні міріяди
Глядять на гостя, сонячний елей

Пливе в чуття розкотистим потоком,
І щастя немислиме на землі,
Приходить віючим, вельможним кроком
І мир несе на мрійному крилі.

І в тиші серця , громозвучній тиші
Які знайду, які створю слова ,
Найурочистіші і найсвятіші,
Щоб вас прославити,о дерева!

Були ви радісним буття прологом,
І вірю я: з усіх істот земних
Вам тільки дано говорити з Богом
І знати мудрість янгольних книг.

І ваша праведність, небес відрада,
Одино береже і берегла
Людей від кар без огляду й пощади
За злом кипучі, за страшні діла.

---oOo---

ЗАКОН ТОЛЕРАНЦІЇ ВОЛОДАРЯ АСЬОКИ x/

Хто прославляє тільки свою власну віру, бажаючи у гарячій службі її звеличити, а рівночасно ганьбить усі інші, той чинить через те важку шкоду своїй власній релігійній громаді.

Тільки згода веде до добра, отже нехай кожний слухає науки другого і нехай її здійснює.

---

x/Наймогутніший володар Індії Асьока/коло 257 року до Хр./був визнавцем Буддизму. Це був найсвітліший, найвеличніший і найбільш добротливий володар світу. Про межі його доброти і ласкавости свідчить хоч би факт, що закладав він у тих часах шпиталі... для звірят. Релігійну терпимість розумів він, як активне шукання правди між усіма вірами. Представники поодиноких вір і сект не тільки не повинні вести між собою воєн, але навпаки, вони повинні взаємно вчитись від себе, взаємно на себе впливати і приймати впливи, прямуючи до якнайбільш усебічного і досконалого пізнання Бога.

Документом такої високої релігійної і духової культури є його закон про толеранцію, проголошений і увіковічений як напис на скелях. Наводимо тут в перекладі його 12-ий едикт. Цей найвищий в історії приклад релігійної терпимости. Віримо, що його здійснення в минулому заощадило би людству незчисленні війни, втрати і регрес, а в сучасну пору довело б до розквіту порівняльного релігієзнавства, до поглиблення і до підвищення загального рівня кожної віри зокрема і всіх їх разом.

МАГАТМА ГАНДГІ І ХРИСТИЯНІЗМ

В розмові із европейським ученим проф. Г.фон Глязенаппом x/ Магатма Гандгі висловився про своє ставлення до християнізму так:

"Для мене, як для родженого Гінду, гіндуїзм являє собою найдосконалішу релігію; це однак не виключає того, щоб я не вважав своєю власністю також те, що є найкраще в християнізмі. Бо всі великі вчителі людства: Кришна, Будда, як теж Христос та Магомед в однаковій мірі намагалися удосконалити морально людство. Вони навчають різних шляхів, одначе всі вони провадять до тієї самої мети.

----

x/ Prof. Dr. H.v Glasenapp: "Indien und Abendland", Universitas - Jhr.II,Hft.2 Februar 1947, St.147

ВОЛОДИМИР

ЛИСТ ДО ЄВАНГЕЛЬСЬКОГО ПАСТОРА х/

З великим жалем я довідуюся про ті труднощі і перешкоди, які стрічає євангельська церква з боку нетерпимо настроєних партійників, які хотіли б палкою чи камінням декретизувати справи віри,/ я дав цьому прилюдний вираз у мойому одвертому листі в часі моєї семиденної голодівки/. Вважаю єдино можливою розв'язкою релігійних питань, повну толеранцію, а також взаємну пошану і підтримку всіх релігійних рухів. Це значно підвищить авторитет кожної церкви і причиниться до підвищення їх рівня, а вслід за цим до поглиблення релігійних почувань і релігійного життя українців.

Крім того вважаю, що в сучасну пору повинен повстати одноцільний фронт всіх віроісповідань проти безвірства, яке так сильно загрожує світові...

В українському євангельському русі вбачаю широкі можливості для поширення зрозуміння і глибокого переживання тих вічних і святих моральних цінностей, які приносить світові християнізм, зокрема у таких достойних і освячених кров'ю свідоцтвах правди, яким є Євангелія.

Тому щиро бажаю Вашій Церкві і Вам, високодостойний Пасторе, успіхів у Вашій праці...

В євангельському русі вбачаю конструктивний елемент дійсности. Братерство всіх віруючих світу, яке голошу, не може бути здійснене без відродження і оживлення кожної віри зокрема"...

х/ Друковано в "Євангельській Правді" -Торонто, рік УIII.ч.6.ст.6-7.

ГРИГОРІЙ СКОВОРОДА

БЕЗСМЕРТНІ ІСТИНИ х/

"Ніяким чином не можна пізнати Господа, не пізнавши самого себе"

Асхань, 135

х

х х

"Візьміть від себе самих участь у Господі. Візьмете, якщо пізнаєте себе самих".

Асхань, 136

х

х х

"Світло бачимо тоді, коли світло є в очах."

Асхань, 101

х

х х

"Ти хочеш бути Христом? Навіщо ж тобі із неба витканий його кафтан? Навіщо його тіло? Ти маєш своє власне."

Розмова :"Двоє", 205

х

х х

"Чи хочеш бути царем? Навіщо тобі олій, вінець, скіпетр, гвардія? Це є тіло і маска. Дістань собі з неба серце царське. Таким чином будеш єдністю з царем твоїм. Дух Правди ось царське серце. Правда закріплює престоли сильних і панує над народами. І що сильніше за неї? Хто як Правда? Це є правдивий цар і Господар - твердь, олій і милість. Цей дух хай царює в тобі."

Розмова: "Двоє", 205

х/ Афоризми із творів Сковороди в переводі на сучасну мову. Сторінки за виданням Бонч-Брусвича.

"Ти початок і всякого кінця кінець безконечний!"

"Кільце", 279

x

x x

Бог подібний до багатого фонтану, що наповнює різні посудини за їх місткістю. Над фонтаном напис: "Не рівна всім рівність". Ллються із різних трубок різні струми в рівні посудини, що стоять довкруги фонтану. Менша посудина має менше, але в тім рівна із більшою, що вона однаково повна. І що дурніше як рівна рівність, яку дурні надаремне намагаються завести на світі. Яке глупе все те, що противне блаженній природі."

Азбука світу, 304-341

x

x x

БОГОНЬ СВЯТОСТИ

"...Встав я рано і пішов до саду перейтися. Перше почуття, яке я пережив моїм серцем було якесь увільнення немов із в'язів, свобода, надія зі сповненням. Увівши в такий стан духу свою волю і всі мої бажання, почув я в собі незвичайне піднесення і рух, що наповнювали мене таємною силою. Нагло якесь ізілляння сповнило мою душу, від чого все моє нутро розгорілось вогнем і, здавалося, що полум'яна течія кружляє в моїх жилах. Я почав не ходити, а бігати, як би несений якимсь поривом. Я не почував у собі, ні рук, ні ніг і був немов увесь зложений із вогнистого складу, що носився в просторі кругобуття. Цілий світ зник передо мною. Одне лиш почування любови, благонадійности, спокою, вічности оживляло мою істоту. Сльози полилися з моїх очей ручаями і розлили премилу гармонію в усе моє буття. Я припав до себе, почув ніби синівське запевнення любови і від того часу присвятив себе на синівську слухняність Божому Духові."

за Ковалинським

x

x x

БОГДАН

ІДЕОЛОГІЧНА КРИЗА І СТУДЕНТСТВО

Досі не спромоглися ми
на синтезу українства.
В. Янів

Вступ.

В зв'язку з фактом об'єднання ЦЕСУС'ів почінають серед студентства з'являтися несподівані симптоми занепаду світоглядового шукання. Факт об'єднання почінає викликати... пасивістичні настрої, і то якраз тоді, коли формується власна нація, без проявленого ще духового обличчя без ідеологічного еквіваленту. Коли Україну визначується зовнішніми показниками, що Україна це певна географічно-етнографічна територія з більшменш визначеним мовним фактором.

На питання яке її духове обличчя?- що для нації в повному того слова розумінні є найсуттєвішим - відповідає мовчанка. Україна не то що не дала відповіді на це питання, але заледве ставить собі його. Коли на сьогодні в інтелектуальному світі набирає загального визначення твердження, що нація почінається там, де почінається усвідомлення завдання народу супроти всесвіту, тобто його всесвітня місія, і існування народу та його місце в світі узалежнене від здійснення цього завдання - до речі духами народу визначеного - то ми не розуміємо ще зовсім ясно, чому Шевченко найжорстокіше карає душу за те, що вона всміхаючись напоїла н е с в і д о м о цареві коня.

Несправедливим одначе було б закидом, що не має в нас взагалі ніякого шукання за своїм духовим обличчям. Воно справді є, але це шукання не усвідомлене, як таке, через що існує небезпека, що вислід його може бути хіба що випадковим, тобто відповідатиме настроєві часу, а не найглибшій вічній сутності народу.

Україна борсається сьогодні на просторому шляху, що обнімає собою майже всі течії - від найпримітивнішого матеріялізму

до містичного ідеалізму і кожна в цих ідеологій дає в якійсь мірі відповідь на питання духового обличчя - може не зовсім усвідомлену.

Не всі здають собі з того справу, що обличчя нації формує всяке шукання свідоме і неусвідомлене, гарячкове і зрівноважене - та що не всім їм однакова ціна.

І що від перемоги однієї із багатьох відповідей залежатиме будуче України, її престиж у світі, її життєздатність та період її існування.

Не всі здають собі справу з того, котрий із напрямків має найбільше об'єктивних даних на те, щоб здійснити ці основні складники буття нації.

Звичайно, на жаль, є зовсім інакше, бо кожний "утотожнює" свою програму із вимогами об'єктивізму, річ зрозуміла, шляхом "аргументації" забуваючи одначе при тому, що об'єктивну вартість ідеї не визначує аргумент, а її шлях і ціль, і цим, до речі, обмежується суттєва розбіжність між ними.

Тому-то викляровування і остаточне оформування ідеї проблеми може принести тільки розгорнута дискусія без самообману і зацитькування.- яке то приводить хіба що до проволоки відповіді або затемнювання речей доволі ясних.

Тому то і всяке об'єднання, яке утруднює, або виключає світоглядові шукання є блефом.

Нам треба врешті знати, чи Україна кладе в основу свого буття підвалини дому, що завалився чи завалюється, чи може синтезу цих двох чи, врешті до жодного з них неподібний новий з всесвітніми елементами український лад?

Який духово-ідейний зміст криється за словом Україна?

I.

Міркування з приводу ідеологічної кризи базуються на одному з принципів ідеалізму, а саме, що єдиною абсолютністю світу як з'явище, є світ ідей, та що розвиток і існування буття стоїть у безпосередній залежності від законів розвитку і здійснення ідей. Коротше - всяке буття бере свій початок в ідеї.

Чи існує ідеологічна криза серед української еміграції і серед українського студентства взагалі?

Безперечно так!

Ідеологія, яка вважає себе загальноукраїнською та єдиноправильною в прямуванні до здійснення ідеї української державности, оперує такими кличами:

"Воля народам - воля людині"

"Сила - основа буття нації"

"Націоналіст поборює аж до знищення всі інші фальшиві теорії.

"Націоналіст не терпить чужих, ворожих наук і виповідає їм боротьбу на життя і смерть..."

"Будемо стреміти до поширення слави і простору Української Держави /коштом поневолення чужих народів/"

"Хто не з нами той проти нас"

"Націоналіст вважає посдинокі правди свого світогляду незмінними догмами" . "Спільнотою найвищого типу є нація"

- "Вільдом наш світогляд називається ідеалістично-волюнтаристичний. Базою нашого світогляду є творчий суб'єктивізм".

Чи дійсно провадять ці кличі і визначники до наміченої мети? І це - як вони виглядають в процесі здійснювання їх носіями?

В приводу клича: "Воля народам - воля людині" - /Укр. Трибуна із 14.XI.1946 р. ст. 4/, автор статті: "Перед обличчям наших великих завдань" пише: ..."Але на простори української визвольної боротьби п р о р в а л и с я великі ідеї свободолюбні, зформовані чітко в кличах : "Воля народам - воля людині", що є так близькі українській психіці та нашим історичним традиціям. Цими ідеями відгородився український нарід раз назавжди від загарбницьких імперіялізмів і визнав право за всіми народами до державного самостійного життя. Відмежувався також від тоталізму усяких проявів і форм, що йдуть на закріпачення одиниці..."

Безумовно, це кличі найближчі українській психіці і нашим історичним традиціям, безумовно Україна змогла би навколо цього клича об'єднати всі поневолені на сьогодні народи і стати найвищим авторитетом у великому протибільшовицькому змаганні, стати Піємонтом всім поневоленим народам.., але безумовно Україна цим не стане, коли носіями цього клича будуть люди, які вживають цей клич тільки як прикрасу в дусі муринської ідеології, жорстоко заперечують його внутрі свого власного народу і свободою людини називають те, що вміщається в рямці їх партії.

Чи ж можна експортувати ідею, яка не має патенту у своїй власній нації? Якими ж учителями ми маємо бути, не здавши іспиту з головного предмету, який збираємося викладати. Чи це значить, що нарід не дозрів ще бути носієм такої ідеї, коли її навіть в своему народі ще застосувати не можна? Ні,ні! Нарід дозрів, і то віками. Але не дозріли ті, що збираються експортувати, бо ключ волі - до речі багато пізніше вставлений до програми - анулюється автоматично іншими принципами нетолерантности. І в результаті дістаємо наявний абсурд, бо носії проголошеної ідеї, які консеквентно повинні бути найтолерантнішими є якраз найяскравішим протиріччям цього.

"Спільнотою найвищого типу є нація". Це значить, що поза нацією вже немає більше спільнот. Людство зовсім не є спільнотою. І після того ми дивуємося, чому властиво людство нічого про нас не знає. І чи після цього ми маємо моральне право домагатися, щоб про нас знали?

Нація є найвищою спільнотою, а чи людство не є спільнотою націй, в якому кожна нація здійснює свое завдання, як людина нації? І в залежності від взятої на себе місії залежить її місце в тому людстві.

- Бо коли над нацією нічого вищого нема /а в дійсності ми бачимо, що існує ще людство/то це мусить хіба що призвести до конфлікту між нацією і людством, якому зрештою байдуже, чи ним хтось цікавиться чи ні, але, чи це так само байдуже даній нації, то це ще питання.

Хоча нація і рветься у загальнолюдський простір, як уже на сьогодні свідчать ключі, що виходять з певних літературних кіл, то цьому стоїть на перешкоді ідеологічний визначник -"нація є спільнотою найвищого типу"- чи пак "органічність" /теза, що походить з інших літературних наших кругів/

"Націоналіст поборює аж до знищення всі інші фальшиві теорії". Отже, що на його думку буде фальшивою теорією? Хіба що кожна така, що походить із чужої, ворожій його нації держави.

Ну, а що ж зробити з теорією категоріяльного думання чи екзистенціялізму, якщо вони є витвором чужої нації,- зазнайомитися бодай з ними, чи не впускати до краю взагалі?

Може це і наївний приклад, але що ж тоді буде називатися фальшивою теорією і який націоналістичний авторитет повинен визначати і ставити штампи на кожну з них зокрема: "правдива", "фальшива". Що ж є об'єктивним мірилом правдивости чи фальшивости? Хоч і творчий суб'єктивізм дав би собі може раду з цим питанням, але спочатку як передумову мусить розв'язати іншу проблему, а саме: що зробити, коли не всі "суб'єкти" однакові і коли один "суб'єкт" слове поборювати аж до знищення фальшиву теорію іншого "суб'єкта".

Просто соромно згадувати, що через уста поневоленого народу могли коли-небудь в його історії пройти такі слова, як "...Коштом поневолення чужих народів". Але, на жаль, факти залишаються, і навіть формальне стертя клича з паперу не завсіди йде в парі із зникченням його як ідеї. Чи факт цей так само зник в душі його творців і прихильників?

"Націоналіст вважає свій світогляд догмою!" Чи не в цьому якраз і криється найтяжчий заблуд націоналізму. Бо догма і є тим фактором, що заперечує всяку живучість і гальмує всякий розвиток, тобто заперечує одну із найосновніших істин всякого буття. На прикладі історії церкви це видно незвичайно виразно.

"... Звідси наш світогляд називається ідеалістично-волюнтаристичний". Воля визначує все. Воля є сутністю світу, сказав колись Шопенгауер. Потрібна воля і тільки воля, а все інше прийде. Цікаво, як би ми дивились на людину, яка хотіла би вмовити в слухачів, що для того, щоб проїхати, вистарчить мати саму... бензину. Не вистачає одначе самого погонного матеріялу, щоб осягнути мету. Для цього треба сперщу зорієнтуватися в об'єктивних даних для успішної поїздки, мати впевненого водія та знати напрям і шлях. А найважніше шлях, бо він дуже часто нищить віз, заки той дійде до мети.

І врешті творчий суб'єктивізм, як світоглядова база. Він як би навіть і не існував то мусів би повстати, як логічне завершення проголошених принципів, як філософічна основа. Творчий суб'єктивізм спроможний зрештою оправдати всякий абсурд, в ньому знаходить притулок всякий обмежений інтелект. Інтелект, самозакоханий в своїх пристрастях, якому не цікаві наслідки вчинку, а який знає саме голе бажання, який не вміє оглянути себе з боку і належно оцінити, як не вміє, приміром, бачити себе інтерпретатор Б'юлетеня Зак. Справ УГВР в числі І/46 в статті: "До питання т.зв КУК'у", заявляючи, що "будувати Україну почнають від себе і від ІІ вересня 1946 року" - і забуваючи в даному моменті, що сам він

теж збирається будувати Україну вправді трохи раніше: із 30 червня 1941 року, але також від себе. Отже чого тут обурюватися, коли хтось навіть наслідує, тобто керується принципом, визнаним самим інтерпретатором. Бо є така істина, що ідея не є власністю людини ані навіть народу і може бути застосована так само винахідником як і до винахідника, що звичайно так і буває.

Відносно ідеї сили як основи буття нації, то треба хіба вказати на її "reductio ad absurdum" в період останньої війни та на те, що сліпа біологічна сила, як найвищий принцип без моралі є трагічним заблудом, і що Україна впала жертвою цього самого принципу, та визнаючи його, ми тратимо основний моральний грунт для борні з ворогом, який таку силу має і так само визнає її закони.

Ця негативно оцінка основних кличів націоналізму ні в якому разі не має на меті заперечити чи знецінити тієї позитивної ролі націоналізму, яку він відіграв у процесі самоусвідомлення української нації, хоча з другої сторони цей період росту національної свідомости міг би був на сьогодні пишатися багато ефективнішими показниками, як би проводився під кличами об'єктивізму правди, загальнолюдських ідеалів гуманности і основних принципів моралі та активного добра, тобто непохитної борні і оборони якраз цих ідеалів всюди там, де вони були під загрозою. Дальше, така саме негативна оцінка має на меті вказати, що тим більше на сьогодні ці кличі не спроможні внести яку небудь позитивну розв'язку в питання формування обличчя української духовости і тому мусять пережити кризу, а вже щонайменше не маємо якогонебудь права ради спомиків чи навіть яких-небудь досягнень в минулому, догматично забороняти с творитися новим ідеям, що мають відіграти напевно не меншу ролю в грядущому етапі змагання.

Одначе п.д-р. Мірчук у своїй статті "Чи справді криза українства?"/Час, ч.20/35/від 18 III.1947р./ пише:"...говорити сьогодні про кризу українства, це те саме, що говорити про посуху в ріці весною, коли тануть сніги...."

Можна би повністю погодитися із цим, як би не сумніви, чи п.д-р. Мірчук не називає українством того, що є заложене в ідеологічному визначникові його напрямку, а саме, що поняття України утотожнюється з поняттям його партії. Якщо одначе так, то треба сподіватись посухи ріки, хоч весною тануть сніги. І треба говорити про кризу українства, якщо воно буде йти шляхом догматично-націоналістичних кличів.

Як це не дивно, але наявність ідеологічної кризи акцептує найвиразніше преса...націоналістична, хоч фактично не привʼязує до цього великої ваги в практиці.

Нові визначники, які стають щораз то актуальнішими, є прямим запереченням-кличів віджилих і невиправданих і є нарешті доказом, як здецидовано і жорстоко треба заперечувати попередній шлях до державности.

"...треба добре памʼятати, що через в с я к у , не через будь яку культуру веде шлях до України".

"...не сумерк, а світанок - світанок нових ідей, нової людини, нового творця нового ладу, не спокій і не смерть, а змагання і життя".

"...Не недоношені твори, що малюють тільки контрастовими фарбами "біло-чорними", що вказують зразки, як треба робити і як треба діяти, мають бути дороговказами".

"...боротьба за стрижень культури мусить підпорядкуватись твердим законам вічної п о н а д н а ц і о н а л ь н о ї і, понадпартійної моралі".

"...національна культура зможе тільки тоді сповнити своє завдання, якщо вона буде одночасно інтернаціональною, якщо зводитиме бій за вселюдські ідеали. Інакше не вийде вона поза вузьке гетто і не зможе викликати признання, пошани, симпатій як не викликала їх культура III Райху..."

"...Справді варто боротися за закони моралі-за культуру, що їм підпорядковуються. Тільки така культура веде до будови й закріплення держави, що її присвячені наші мислі і мрії, що їй у дані зложена наша незгаряюча любов"./Час, ч.II/76/від I6.III.I947 ст.6; стаття:"Як би ви вчились-як треба"/.

"...Вільне слово-вільних трибунів сьогодні справді набирає гострої актуальности..."

"...Памʼятаймо, що справді здорової думки не вбʼє крик ні галас єрихонських труб..."

"...Запевнім вільне слово к о ж н о м у і навчімся великої чесноти: толеранції чужого погляду" /Час, ч.I4/79/6.IУ.I947р. ст.5; стаття: "Свобода думки"/.

"...А втім не снити нам про голу силу, тому, що брутальности не маємо в крові."

"...Бо чи понадто не є самооманою ширити культ насилля народові без держави, значною мірою розпорошеному по світі в діяспорі?"

"...Нарешті треба пам'ятати, що динаміка завойовника лежить в численності народу, а нам крайня пора усвідомити собі, що легенда про численність українського народу це менше чи більше несвідомо творена ілюзія - це висказані в необоснованих твердженнях наші задушевні мрії."

"...На число українців не тільки не можна покладатися, як на рушій, але життя кожного українця треба більше ніж колинебудь вважати за цінність,- треба шанувати."/Укр.Трибуна, 20.IУ.1947, ст.4; стаття:"В боротьбі за ідею"./

"...Українську культуру треба вивести із сліпої вулиці, з загумінка, з її відізолювання з замкнености в національній проблематиці, тематиці і формі."

"...Стан, в якому ми опинилися нагадує достеменно положення жидівського народу в хвилині приходу Месії,- який програв державу тому, що не розумів сили ідеї, а тужив за мілітарно - політичною силою, яка була б супроти могутнього ще тоді Риму без значення".

"...Короткозорі ми. Бо історія показує, що імперії повставали у вислідi синтези сили і загальної всеобіймаючої ідеї."

"...Захід мобілізує людство під кличами великих свобод, а не під гаслами національного егоїзму!.."

"...Доки не створимо власної вселюдської ідеї, що випливатиме органічно з нашого світогляду, доти ми на неправильній дорозі"

"...Сьогоднішна епоха без сумніву жде нової ідеї..."/Укр. Трибуна, 20.IУ.1947. стор.4; стаття:"В боротьбі за ідею"./

"...Збройний чин без остаточного успіху може перейти в боготворення боротьби для боротьби..."

"...Пошана до жертви може перетворитися на орієнтальний культ терпіння..."

"... Культура в наступі - це культура, що мостить шлях до державности, що ставить дороговкази і з'єднує борців, що вибиває зброю з рук ворога й його духово послаблює, що переконує, запалює й гартує."

Культура в наступі - це передумова сповнення призначення нації..!"

"...Культура в наступі - це шлях до благородного володіння над народами чи світами в ім'я ідеї і при допомозі ідеї."

"...Культура в наступі не знає кровожадної агресії і гидує пустою декламацією про залізо, пошматовані людські трупи й гармати, хоч вона героїчна і ширить достойний культ боротьби за вічні права народу і людини. Вона далека від верескливого варварського там-тарарам. Але запалює смолоскип в присмерках німих гробниць лицарів, що віддали життя своє за волю..."

"...Обманювати себе, що українська культура самочинно зродиться з моментом постання держави шкідливо, навіть злочинноо. Це обманювання саме опізнює мент відбудови держави..."

"...Без культури можуть творитися хіба ефемерні, коньюнктурні фікції, доля яких залежна від волі чужих сил, що ці твори покликали..."

"...Не через державу до культури, а через культуру до держави..."

"...Тому культура в наступі є одночасно глибоко національна і вселюдська..." /Укр. Трибуна, 27.III.1947, ст.4; стаття: "Культура в наступі"./

Зайвим буде тепер підкреслювати, що всі ці тези є прямим запереченням тих, які нам дали 30 рр. і які себе не тільки не виправдовують, а навпаки є на сьогодні гальмуючими і перешкоджають у здійснюванні великих завдань. Рівночасно дивним видається факт, що п. д-р. В.Янів, який є автором статтей, що з них взято цитати, не голосить найосновнішого кличa, який поставив би крапку над "і",- тобто не ставить рішучого домагання, що передумовою нашого дальшого розвитку і успіху є заперечення і категоричне відмежування від вузько-націоналістичних кличів.

Тому то і складається враження, що п.д-р. Яневу дозволяють друкуватися на сторінках націоналістичної преси з основною думкою, що як комусь це подобається то хай так і буде, а ми проте будемо робити своє,

А з другої сторони треба п.д-р. Яневу закинути неконсеквентність взявши під увагу хоча б його власні слова, що :"Рішитися на непопулярність, ризикувати своїм власним становищем в ім'я оборони правди, чи свого погляду вважається великою чеснотою і найбільшою нікчемністю є заперечувати правду свідомо, щоб подобатись іншим". / Укр.Трибуна, 27.III.1947, ст.4; стаття: "Культура в наступі"/.

Справді, чому не сказати хоча б найжорстокішої правди в ім'я правди?

Ви ж , Пане Докторе, знаєте хіба найліпше, як небагато /а може якраз дуже багато!/треба до щастя нації,- однієї тільки перестановки, одного тільки впорядкування і більше нічого.

- Впорядкування за Вашою таки тезою, що не культура має служити силі, а навпаки, сила мусить бути на службі культури і творити гармонійну синтетичну єдність. На це одначе ми не спромоглися. Бо якими показниками культури ми можемо похвалитись за ввесь час нашої еміграції?

Чи може в нас їх немає? Це справді була би хіба що найбільша кривда і найбезпідставніший закид нашій власній культурі. І зробити це може хіба той, хто не спроможний її бачити.

Отже в чому річ? Зовсім просто - сила, яка має свої мірила, запримічує культуру тільки там, де вона займається пропагандою своїх політичних програм. А яка правдива культура свідома своєї сутности - може знизитися до такого рівня "служіння"? Вправді, в історії це було можливе, але в ефекті жадна з них не придбала собі імени культури, а радше названо її експозитурою.

Один критик писав про поета Барку, що він вправді великий поет, але оскільки замало творить політичних віршів, тому це не цілком дозрів. А може цей шлях вияву культури дуже тяжкий і тому ми не спромоглися на нього?

А якби ми за одну соту суми переведених різного роду збірок були серед еміграції створили Наукове Видавництво і чужими мовами видали зразкові твори репрезентуючі нашу культуру. То чи не це був би один із тих почнинів, що в обличчі історії виправдував би нас, як політичну еміграцію?

То чи не це було б одним із способів творення Україні так бажаного світового авторитету і конкретним будуванням Держави? Україні треба творити всесвітній престиж через своє духове обличчя, у висліді чого проблема самостійности станеться річчю тільки як самозрозумілою. Натомість домагання самостійности для весформованого народу, без вартісного духового еквіваленту може бути справою проблематичною.

А так який рахунок зможемо дати за цей час?

Сотки тон макулятури, переповненої взаємними доносами і оплюгавлюванням, пропагандою і вихвалюванням своєї партії і партійних кличів. Сотки тон дорогоцінного зловжитого паперу.

Чи заслуговуємо ми назви "політичної"еміграції. Отже кличі вузького націоналізму не є шляхом до державности, а шляхом цим є "культура в наступі". Кличі націоналізму з вузького гета треба заступити в принципі кличем "культура". Але ледви чи і сам цей клич вистарчає. На черзі стоїть зміст клича. На черзі

специфіка, обличчя, еквівалент культури.

"...Доки не створимо власної в с е л ю д с ь к о ї ідеї, що випливатиме органічно із нашого світогляду, доти ми на неправильній дорозі..."

"...Бій за українську культуру мусить статися боєм за її характер, за її обличчя, за її стрижень. Зразком не може стати дряглотілий, безхребетний м'якун. Бо культура без стрижня може довести до дегенерації, а не до відродження, до занепаду, а не до розвою, до розкладу, а не до відбудови, до регресу, а не до поступу..."

Як бачимо, заповідається вже третій з черги етап визначення української культури, етап обличчя української духовости.

Як же ж нам бути? Коли ми на сьогодні не можемо добитися здійснення другого етапу, тобто добитись зрозуміння вирішального значення культури взагалі, то що буде з етапом останнім? Тому справді: "сьогоднішня епоха без сумніву жде нової ідеї..." і, "...Багато творчих духів мусітиме з запереченням себе і посв'ятою здобутися на безмір зусилля. Першим з них судилася тільки доля передтеч. Але вже вони і туга за генієм майбутнього приготовляють шлях для того Хто ми радше для Тих, які дадуть розв'язку хвилюючих питань і впишуть Україну на вічних скрижалях культури, що буде джерелом обнови людства".

Тому то і ясним стає, що кличів "Сотворення людства", "Творення дійсности із найтвердшого металю - з духу" і намагання надати провідну ролю у цій творчості Україні майже не помічається, а частіше зустрічається лайкою і висміюванням, бо це той третій етап української дійсністю майже неусвідомлений.

Без відгуку залишається конкретизація слів: "Я дух відвічної стихії, який поклав Тебе на грані двох світів творити нове життя". Кличем здійснення програми "Книг Битія", якої не здійснило Кирило-Методіївське Братство через передчасний відхід головного надхненника-Шевченка. Бо сучасники показались не на висоті завдань покладених Шевченком і через його відсутність спрогадили програму на манівці, а в основному залишили нездійсненою. Без відгуку залишається клич: "Шукати синтези української духовости на дні Дніпра", тобто творити духове обличчя нації із досягнень цілої історії народу, а не її більш або менш світлих моментів. Знайти сутність нації -, її духове "я" - в душах її духів - Володимира Великого, Автора

Слова о Полку Ігоревім, Хмельницького, Сковороди, Шевченка. – Творити її всесвітній авторитет із вічних правд проголошуваних духами народу, а не зліплювати із черепків, визбируваних по смітниках Европи.

Без зрозуміння родиться концепція нового суспільного ладу– "ідеократія" створена на базі філософії Сковороди і досягнень всесвітньої філософії, як і розв'язка проблеми відношення народу до народу, розв'язана вже Шевченком.

І врешті як і найблагородніше завдання України – стати втіленням міту Граля – бути лицарем на сторожі загроженого добра...

Одним словом програма "Ордену" і його основоположника.

II.

Тяжко повірити, щоб існуюча ідеологічна криза серед суспільства була відсутньою серед студентства, яке є невідривною частиною суспільства і через яке немов крізь призму, переходять так всі суспільні рухи як і ідеологічні шукання. І коли серед студентства помітний занепад, то це означає, що такий саме занепад панує серед даного суспільства. Студентство є власне тим барометром "ідеологічної погоди" кожного суспільства. Чи це буде в далекому Китаї чи Японії Англії чи Німеччині чи в нас.

"...Лежать розбиті в поросі шляхи, а на рамєнах вічних дороговказів питання: "Кудою далі?".

"...Чи ж могла людина в обличчі такого стану стратити віру в саму людину, а далі і в саму ідею? До цього прийшло і звідси почався упадок у духовій площині..."

"...Переломовість нинішніх днів міряємо величиною упадку ідей".

"...Чи ж не був студент український у минулому у важких роках окупації і боротьби втіленням отого вічного горіння? Чи ж не оточував його повсяк час німб посвяти й геройства, що граничило з втіленням ідеї для довкілля? І врешті чи ж навіть у тих ускладнених умовинах чотирьох займанщин не дістало рідне суспільство добрих фахівців і рівно ж добрих патріотів?".

"...Чи подібно мається справа теж у нашій сучасній еміграційній дійсності? Приходиться ствердити, що ні! Конкретно йдеться про поважну частку студіюючої молоді, яка поволі, але певно розпливається у довкіллі. Про молодь, що думати почала

у найвищій мірі факультетами. Механізм світогляду, механізм волі, а врешті шлях по лінії найменшого опору у тихий рай особистого щастя, у спокійне життя з усіми вигодами..."

"...Все ж хотілося б бачити теперішнє студентство "молодим", запальним, ентузіястичним. Хотілося б бачити синтезу обох епох..." .. "Великого бажайте!".

"...Зловити живчик вічного, бо щойно тоді можна почути, як у поросі віків тремтить душа всесвіту..."

"...А чи не втім наша вага і значення, що мусимо блукати по всіх безсмертних таємницях того життя, щоб , відзеркалюючи хід невідкличної доби стати помостом майбутнього, що вже сьогодні зобов'язує" Так пише у статті :"За оновлення духа", надрукованій в "Часі" ч.9/73/, від 2.III.1947,ст.10, під ініціялами Н.І. - думає студент.

Отже і на студентському терені те саме явище: ідеологічна криза. "Кудою далі?" Падає виразне питання. Це значить: закінчили якусь путь і далі безвихідь. Чути нарікання на відсутність надхнення, явну інерцію, факультативне думання, лінію найменшого опору, тихий рай особистого життя, спокійне життя з усіми вигодами.

Пробивається туга за чимсь великим, безумним, незбагненним. Хочеться ненастанно пробувати крила до високого лету, чути звучання:"полинь!" Мріється про "похід вогненний і пил доріг до слави у загин", "попасти знову у вир палених днів", щоб "гарцювати знову на баських конях у простір сонця".

Студентство стало на мертвій точні. В чому причина?

Ідея, що його оживлювала-завмерла, вижилася за своїми власними законами живучости. Сповнила своє призначення і відійшла.

І хоча такий є фактичний стан, його не помічають її прихильники і хочуть бути "вірними" їй до кінця, їй, вже неіснуючій, зацитькуючи тих, що вспіли вже упадок розпізнати. І з другого боку: Студентство розбилося по "партіях" або по "безпартіях" і потішає себе тим, що це і є його обов'язок, що там уже всі існуючі проблеми розвязані і заплановані. Тому то і немає потреби творити нових, а програма партії всі їхні ідеологічні проблеми задовольняє. Шукати нема чого, хіба що бути вірним і послушним програмі. З чого партії, звичайно, задоволені, ну і незле при цьому цим студентам. Тому фактичний стан студентства в рямцях певної системи виглядав би так:

1/. Студентство, що живе здобутками 30рр. об'єднане навколо цілиналістичних партій застрягло на шляху пукань, бувши скована догмами націоналізму.
2/. Студентство, що стоїть оподаль подій, що уже може бачити існуючий ідеологічний крах та в масі своїй залишається не інертним.
3/. Студентство, яке цілком сміливо можна поставити поза рамці "академічного життя", поскільки воно керується ідеологією "лінії найменшого опору", "тихого раю особистого життя", то "життя з усіми вигодами".

Отже жадна із трьох груп не виявляє це симптомів ідеологічного відродження, як група. Відродження таке може початися шляхом індивідуально-інтелектуального пробудження окремих одиниць. Такий саме стан є тежнічим іншим, як ефектом світоглядової кризи. Зрештою факт її існування серед студентства обговорюється на сьогодні і усій студентській пресі так широко, що над самим ствердженням можна і не затримуватися.

Радше треба приглянутися спробам розвязки. І так п. Марко Антонович у статті: "Можливості згоди в укр. студентському середовищі" надрукованій в "Студентських обріях" ч.2-3, лютий-березень 1947, ст.15, доходить до висновків, що: "Оскільки на політичній площі сьогоднішнє студентство поєднати не вдається, то треба звернутися до інших відповідних чинників". Радить звернути увагу на спорт, а зокрема його значення для поглиблення дружби, дисципліни і панування над собою. Але поскільки спорт не тішиться серед нашого студентства популярністю, то тим самим відпадає, як середник поєднання. Так само представляється справа з пластом, та СУМ'ом - і, підсумовуючи автор твердить: ":.. з вище сказаного очевидно, що внутрішне погодження українського студентства і його об'єднання не може в сучасний момент бути здійснене на основі якоїсь політичної ідеї, або акції і тому для добра українського студентства найкраще нині політичний чинник взагалі виелімінувати із студентського життя." І дальше - "...дійсного погодження можна найкраще досягти лише в буттєвій для студентства сфері, а цією сферою є тільки наука."

Поскільки розконсолідування серед студентства є прямим вислідом ідеологічної кризи, то навпаки, консолідація є можлива тільки через переборення цієї кризи, тобто, що усунути її може тільки поява нової неменше загальнонаціональної ідеї,

як колись, в 30рр. Справді порозуміння студентства на базі якоїсь політичної програми, або акції є неможливим, бо в нас вся політика обмежена партійними рямцями і найважнішою для неї проблемою є відношення партії до партії. Одначе політика, яка ставила б основним своїм завданням проблему відношення українства супроти оточуючого нас світу могла би стати консолідаційним чинником.

Ледви чи правильною буде запропонована розвязка кризи при помочі суттєвого для студентства чинника — тобто науки — при рівночасному виелімінуванні політичного чинника взагалі. Така розвязка могла би привести до некорисних наслідків, вже хоча б через відхід студентства в чотири стіни лябораторії чи бібліотеки. Така механічна операція поставила би студентство поза рямці суспільного життя. Тому пропозиція ця є радше нереальною, бо зв'язку студентства з суспільством і політичною проблематикою, який є наскрізь органічним, нам перервати не вдасться.

Треба діяти якраз навпаки. Бо не втечею від проблеми можна її розвязати — хіба що тільки відтягнути в часі, — а посиленим змаганням вникнути в суть причини, маючи щирий намір її зрозуміти і знайти розв'язку. Криза існує не тому, що нема що розвязувати, а тому, що все ще не розвязане, не рішене, не зформоване.

Не відвертанням уваги, а концентрацією і спробою розвязки кризи новою методою в дусі нової ідеї, найкраще української з духа, зродженої із заповітів Великих Духів народу та мудрости історії, можна дійти так бажаної згоди.

Справа консолідації є в першу чергу справою переборення ідеологічної кризи. Тому всяке механічне об'єднання і хвилеве порозуміння є по суті самообманом, якщо воно не йде впарі з ключем розвязки ідеологічних питань. Доперва такий синтетичний підхід є ознакою серіозности.

І якраз студенти зі своєю молодістю, запалом інтелектуальним рівнем повинні в першу чергу взятися за розвязку цього найоснівнішого завдання, — в свідомості того, що від цього залежить буття нації.

Не назвати це питання "безнадійним", бо годі це безнадійність нас самих, а не питання.

Шлях до розвязки стоїть під руками і напрошується, але ми його не помічаємо через відсутність бажання побачити.

Це шлях культури — як передумови здійснення призначення

нації. Це створення власної вселюдської ідеї, що випливати ме органічно із нашого світогляду. На місце у згадку відійшлих ідеалів покласти нові, розбуджені із кристальних вершин нашої душі, створені традицією, духами народу і творцями людства.

Замінімо творчий суб'єктивізм об'єктивною правдою існуючою панад народами і людством, так чітко проголошеної Шевченком, а на місце волюнтаризму розгуканих пристрастей і інтелектуального засліплення - поставмо творчу волю усвідомленої місії України, та сковородинське "пізнай себе". Створімо українські норми цінностей, як передумову збагнення суті власної мудрости, тобто не міряймо Сковороди міркою Канта а Шевченка міркою Шекспіра. Не повторюймо помилок жидівського народу часів Христа. Виконаймо заповіт Кирило-Методіївців, повторений "духом відвічної стихії". Творім Україну, як наріжний камінь нової будови, тобто таку, якої основа - отже її духово-ідейне обличчя - була б інакша від сутностей народів, що її поневолювали і поневолють. Отже Україну Правди, Добра і Лицарства, Україну, як всесвітнього світилища і притулку народів, Україну - святиню, де зберігатимуться найдорогоцінніші скарби людського духа.

---oOo---

Липень 1946

Існує вогонь найсвятіший.

Кришталі етеру палають у ньому як паливо. А він же горить у етері а етер у ньому полум'ям розцвітає.

А найясніша світлість Його світла - це істота Перуна.

І полум'ям цим палаючи, вічна розкіш Вішну всі вселенні всепронизує.

Цей вогонь найсвятіший хай лицар Перуна у своєму серці як вогненну жертву розпалює.

А той є лицарем Перуна, що на жертовнику святої ідеї із життя свойого творить жертву цілопалення.

x

x x

З циклю передвістя Ордену.

СПАСИТЕЛЬ ПЕРЕМОЖНИЙ

Зендавеста: Яшт XIX. 88-96
/Kavaêm hvarenô/

Потужню княжу владарність,
Богоданну прославаляємо,
Любиму і творчу,
Спасенну і доброчинну,
Оживлюючу і до висот ведучу,
Над усі істоти благородну. 88

Вона дастся Спасителеві Переможному 89
І його дружинникам,
Коли Він Людськість досконалою сотворить,
Щоб вона ні старілась, ні вмірала,
Не розкладалась і не гнила,
Лиш вічно жила в розрості і волі;
Коли мертві воскреснуть
І жива Людськість у Безмертність увійде
І буде діяти згідно з волею Його.

Всі істоти стануть безсмертні, 90
Що ішли за голосом закону.
А Зломара щезне там,
Звідкіль вона вийшла,
Щоб нищити Праведного,

і його дітей і його дім.
тоді щезне Зломара
і непокірний Злий.

Задля її Могучости і її Достойности
Кличу її голосним заклинанням,
Потужну княжу владарність,
богосотворену, жертвосотворену.
Потужню княжу Владарність,
богоданну прославляємо.

....
....
....

Очима повними мудрости 94
буде Він споглядати
і всі істоти до себе Він прив'яже,
після прогнання злотворительки Зломари.
І цілу земську суїність
Очима повними сили Він проникне,
а цей його погляд
усі земні сотворіння безсмертними учинить.

Появляться дружинники 95
Переможного Спасителя Аствасарети,
Добродумаючі, добрословні,
Добродіючі, добровірні.
Ніколи не ламають вони слова

своїм язиком.

Це вони проженуть переможно
гордого, кровожадного Аешну,
а Він, Спаситель, стане Володарем
над злотворчою, із темної ночі зродженою Зломарою.

- . -

Буде переможена Зла Думка, 96
а Добромисль переможе Його.
Буде переможена Забріхана Мова,
а Мова Правди переможе їх,

....
....
....

Злочинний Агріман - Чорнобог
Безсилий подасться у втечу.

Задля її Могучости і її Достойности
Кличу її голосним заклинанням,
Потужню княжу Владарність,
богосотворенну, жертвосотворенну.
Потужню княжу Владарність,
богоданну прославляємо.

З циклю передвістя Ордену

СПАСИТЕЛЬ ПЕРЕМОЖНИЙ

Вішну - Пурана ІУ. 24. і.д.

Коли Віра і Право /dharma /, проголошені Об'явленням
і традицією цілковито підупадуть,
Коли Епоха Калі /Kaliyuga/, тобто Епоха Царя Безбожників
і Тьми, буде наближатися до свойого кінця,
Тоді частина /істоти/ Творця Вселенної,
Батька усіх сотворінь, живих і неживих,
Що обіймає початок і кінець світу і всю вселенну,
що має постать Брагмана,
якого справжнє тіло є Духом /ātman /, божественного
Васудеви,-
/тоді частина його істоти/ зійде на землю і в домі
шановного жерця іменем Вішнуясяс у Сямбгаляґрамі
прибере постать
К А Л Ь К І Н А,
із вісьмома таємними силами,-
і приведе своєю божественною необмеженою
силою до знищення усіх варва
рів, розбійників і злочинців.
Він надасть Вселенній свої нові закони,
Він пробудить до життя мертві душі тих, що живуть на прикінці Епохи Царя Безбожників і Тьми.

І станують ці душі чисті і прозорі як хрусталь.

А люди, що будуть в тому часі переображені, об'єднані разом, несуть у собі сім'я Майбутньої Людськости.

І вони сотворять потомство, що житиме згідно з законами Нової Світлої Епохи /Kṛtayúga /.

x

x x

З циклю передвістя Ордену.

СПАСИТЕЛЬ ПЕРЕМОЖНИЙ

Апокаліпсіс,XIX, II-I6, I9,

"І я побачив небо отворене, а ось кінь білий, а той, що сидить на ньому зветься Вірний і Правдивий. Він судить справедливістю і бореться.

"Його очі були як полумінь вогню а на голові було в нього багато корон і мав він ім'я написане, якого ніхто не знав крім нього".

"А був він одягнений у одежу зрошену кров'ю: а на ім'я йому Слово Боже".

І війська небесні їхали за ним на білих конях одягнені в лен білий і чистий".

" А з його уст виходить гострий меч, що ним побиватиме народи і пануватиме над ними булавою з заліза..."

"І має він на своїй одежі і на своїм голені написано Князь Князів і Володар Володарів."

....

....

"І побачив я звіря і царів земних, і війська їх, зібрані щоб звести бій із сидячим на коні і Його військом."

x

x x

З циклу передвістя Ордену

СПАСИТЕЛЬ ПЕРЕМОЖНИЙ

/Григорій Сковорода- твори -видання Бонч-Бруєвича/

"Вірне слово, що Цар і Суддя Ізраїльський, а християнський Бог це Біблія. Але цей Бог наш перше на єврейський потім на християнський рід навів безчисленні і жахливі виливи сувір'я. Із сувірій родилися роздори, спори, секти, межиособиці і дивні ворогування, ручні і словесні війни, молодечі страхи і інше". /361/

"Цей семиголовий дракон розливаючи хлющі гірких юд, цілу земську кулю покрив сувір'ям" /361/

"А цей же, знай, ввесь ю топ не із вищого неба нам даний, але адськая змиїна челюсть, відригаючи, його відригнула, розливаючи його розілляла". /509/

"Скажи ж тепер душечко моя, чи не заслужив цей змій за такі відриги, роздори, язви, муки на всесвітній сміх, обмерзіння і зневагу". /509/

"А розтопче змієві голову спочиваючий у сонці - вибраний символ символів...

І так змій останеться тільки підніжжям перебуваючого у сонці". /386/

x

x x

ІДЕЇ ОРДЕНУ

Орден носить назву: "Орден Бога Сонця".

Орден як метафізична сутність творить магічно - містичну єдність богів, духів, народів і одиниць із Духом Вселенної. Через цю єдність здійснюється творчість світа із божественних первнів їх природи.

Процес творення світа, людства, його історії, його народів і інституцій знаходить в Ордені в дотеперішному розвитку світа своє самоусвідомлення а через те і можливість своїх найвищих завершень.

Орден у світському значенні цього слова це об'єднання лицарів Бога Сонця для здійснення найвищих божественних цілей народів і людства, наскільки ідеали цих народів і людства є об'явлені в процесі історії їх найвищими духами.

Лицар Бога Сонця це той, що на вівтарі Ідеї Ордену Бога Сонця із свойого життя творить жертву цілопалення.

Орден як цілість характеризує найвища духово суверенність, що виявляється у повній незалежности його руху від якогонебудь морального проводу чи авторитету існуючих релігійних організацій світу.

Воля Ордену спрямована на це, щоб пізнати найвищі незбагненні цілі творення світу незбагненним Богом Богів, що проявляє частинно свою сутність в історії, а далі дати їм вияв у дії і довести до здійснення.

Отже ціль Ордену - це творення світу із найсвятіших первнів людського духа.

Ці вічні цілі Ордену досягаються кожночасною героїчною і напруженою творчістю добра у світі.

Часткові цілі визначує собі Орден на поодиноких етапах своєї творчости у історії людства.

Структура Ордену побудована на гієрархічному принципі кругів і ступенів, що являються природними етапами росту і духового розвитку людини від стану біологічної темноти аж до найвищих висот самоусвідомлення і здійснення своєї сутности.

Орден складається з дев'яти кругів, кождий по дев'ятьо ступенів.

Основою єдности Ордену є авторитет Володаря Ордену, який після смерти Творця і першого Володаря Ордену вибирається визначеним числом лицарів найвищих кругів.

Володар Ордену є рівночасно Найвищим Жерцем Бога Сонця.

Єдність Ордену основується далі на любові, вірности і послуху до Володаря і Найвищого Жерця, до всього лицарства і до поодиноких членів Ордену.

Послух в Ордені слід розуміти як морально - релігійне зобов'язання.

В Ордені здійснюється найвища свобода людської волі, совісти і діяльности.

Орден виховує своїх членів в дусі героїчних ідеалів борні добра зі злом, вимагає найвищого напруження волі і найвищих жертв у кожночасній активній творчости добра у світі.

Орден дає своїм членам повне усвідомлення, а на вищих ступенях також безпосереднє відчуття безсмертности, а вслід за тим повну погорду і владу над з'явищем фізичної смерти людського тіла.

М. Орест

НАПИС НА БРАМІ КЛАДОВИЩА

Для тебе тлінням ми, о гостю, стали;
Ні написи на плитах мовчазних,
Ні намогильна зелень розбуяла,
Ні віща глибина речень святих
Тобі не скажуть, де ми є і хто ми.
А прагнеш ти спізнати невідоме,
Що ви звете убогим словом т а м, -
Стань, брате, написом і тлінням сам.

М. Орест

ПОНИЖЕННЯ ДУХОВІ

Тіло собрата, сковане смертю, лежить перед нами;
  Чуємо туги тягар, чуєм пониження гніт.
Що ж несемо ми в глибинах своїх, що видовищем смерти
  Тяжко понижене в нас? Дух несмертельний. Амінь.

З циклю передвістя Ордену

М. Коцюбинський

АПОСТРОФА ДО СОНЦЯ

Сонце! я тобі вдячний. Ти сієш у мою душу золотий засів - хто знає, що вийде з того насіння? може вогні?

Ти дороге для мене. Я п'ю тебе, сонце, твій теплий цілющий напій, п'ю як дитина молоко з матерніх грудей, так само теплих і дорогих. Навіть, коли ти палиш - охоче вливаю в себе вогняний напій і п'янію від нього.

Я тебе люблю. Бо....слухай:

З тьми невідомої з'явивсь я на світ - і перший віддих, і перший рух мій - в темряві матернього лона. І досі той морок надо мною панує - всі ночі, половину мого життя - стоїть він між мною і тобою. Його слуги - хмари, гори, темниці - закривають тебе від мене - і ми всі троє ми знаємо добре, що неминуче настане час, коли я, як сіль у воді, розпущусь в нім навіки. Ти тільки гість в житті моїм, сонце, бажаний гість, - і коли ти відходиш, я хапаюсь за тебе. Ловлю останній промінь на хмарах, продовжую тебе у вогні, в лямпі, у феєрверках, збираю з квіток, з сміху дитини, з очей коханої. Коли ж ти гаснеш і тікаєш від мене - творю твою подобу, даю наймення їй "ідеал" і ховаю у серці.

І він мені світить.

З циклю передвістя Ордену

С. Черкасенко

ЗАСПІВ

Коли-б не ви, мої пісні
Потужно - голосні,
Заснуло-б серденько навіки,

Туман життя, туман облуд
Завів-би душу в бруд,
В його крівавії сторіки!..

Народе мій! коли-б не ті
Глаголи пресвяті
Твоїх пісень широкрилих,

Знесяв-б ти в брудній тюрмі,
В московському ярмі -
В змаганнях чистих та... безсилих...

Благословім же наш талан!
Пісень важкий таран
Ще грізно б'є в проклятi мури.

Вперед, вперед - до перемог!
Вперед - там Сонце - бог,
Позаду - пітьма і тортури!

1920

ВОСКРЕСЕННЯ.

Весна і знов передчуттям -
Жалом солодким і болючим -
Всього прошила,
І стрепенулись впалі крила
Бажанням сонячним, могучим -
Життям!

До Сонця - геть у височінь,
Де з криком рине гайвороння!
Там бистрим зором
Намилуватися простором,
Обняти, зміряти бездоння
Глибінь!

І побрататися із ним -
Із Сонцем - богом у блакиті -
І богом стати,
Щоб вже ніколи не вмірати,
І хмурий день зробить у світі -
Ясним!

З У С Т Р І Ч   Б О Г А

Червоні гір стрімких шапки,-
Горі червоні!
В багрянім сріблі оболоні...
Куряться жертви благовонні,
Співають в захватах пташки...
Беру квітки,-
Гряде мій бог в ясній короні!..

В тумані сонце устає,-
Сонце в тумані!
У хмарах усміхи багряні
Прогнали привиди останні,
І серце зрушене моє
Знов щастям бє,-
Дзвенить в нестриманій осанні...

МИ - ДЕ СОНЦЕ

Ми - де Сонце! В океанах
Златосяйвого життя
Не збудуєм на оманах
Молодечого буття.

Ми - де Сонце! Не змарнуєм
Сил з низинах десь, на дні.
І, як крицю, загартуєм
Дух у соняшнім горні!

Ще не битими шляхами
До завершень ми підем
І в землі холодні ями
Наше Сонце понесем.

Звійтесь, крила соколині
Молодих огневих мрій!
Наше Сонце - Україні,
Рідній Матері старій!

О НІ, НЕ МАРЕВО...

О ні, не марево, не сон це...
На горах ми-під нами світ,
В блакитнім золоті зеніт-
Над нами - Сонце!

Хто ми?.. Встають прадавні міти
В огні фантазії і мрій...
Титани ми у хвилі сій,
Ми - Сонця діти.

І з вівтарів пресвітлих бога,
Як той преславний Прометей,
Ми киним сяйво для людей
У тьму барлога,

Розбудим творчими огнями
Дітей збруднілої землі -
Злетіть орлами на шпилі,
Де Сонце з нами!

ДО СОНЦЯ УКРАЇНИ

Там у безстріхій хаті, хвора мати тужить.

Голубкою над синами - молодими соколами своїми припадає.

Сім'я приречена на поступове вмирання.

Хату чатують панцери.

Якісь чужинці - солдати біля них ґвалтують молодих дівчат.

То дочки тієї матері. Вона дивиться ось у вікно на них.

О! Що говорять в цю мить очі материні!

А за панцирами тріюмфує розхрістана музика. Ллється спирт. І між незрозумілими викриками чуються заплакані уривки слів:

"Брати... ми вас ждали... Що ж робите! Боже... О, Боже!.. Рятунку!.."

Через шосе, по якому прослалась державна, ще вчора фронтова смуга, в чужій оселі хвилюється сивий юнак.

Брат трьох братів, цих сестер. Син хворої матері.

Він через закопчене вікно бачить хижака солдата, що зубами впився в ніжні груди сестри.

Він чує, як тужить мати.

Чує, як пов'язані брати шлють прокляття світові, що покірним ягням дрімає під ногами п'яних насильників.

Самотній син з м'ясом обкушує нігті на пальцях, і не помічає на них крови.

Але... ще сам в собі. Свідомий і зрівноважений, він знає, що він один, і нічого не може вдійти проти тисячакрат сильніших стальних потвор.

...і він підносить свої руки, окривавлені, до небес, де полум'яною кулею горить Сонце.

Молиться Сонцеві - щоб воно освітило темні душі потвор подібних до людей двадцятого століття.

Щоб із їхніх душ випалило Сонце апокаліптичних бестій, котрі знаходять поживу для свого існування тільки в крові ними обезчещених людий.

Тільки...

Тільки в їхніх голгофтських муках.

О, Сонце!

Розтопи закам'янілих потвор, що сльозами сміються в душі людській.

Облий громовим вогнем землю, що століттями згинається під ногами інквізиторів.

Землю, котра вже не може приймати в святі свої груди крови.

Бідний самотний син!

Тобі вільно вийти з чужої оселі, де тобі постелили теплу постіль холодні люди.

Та певний ти, що на першому кроці до сестер, тебе пронижуть гарячі кулі. І впадеш ти, як стомлений підбитий птах у багно. В страхітливе багно бездушних людей.

О, хто сотворив т и х людей?

Хто із їхніх грудей викрав людські душі? Викрав тільки їм властивого щирого святого Бога. Вселив замість нього

тічку голодних гадюк.

Люди з гадюками в душах. Мені...мені так жаль вас.

Як мені боляче дивитися на ваші викривлені уста! На ваші здичілі очі.

Прірву міжнародньою горя я бачу в тих очах. Читаю в тих потворах.

Бідна моя Земле!..

Стократ обікрадені,мої побратими під кривавими прапорами ідуть схилити непохилясті голови до ніг червоного демона.

Мені хочеться вас спасти.

Я хочу голими руками своїми із душ ваших вижбурляти гадюк, котрі там уже наплодили для сім'я своїх потомків.

Рідні брати, рідні!

Праведна козяцька крове!

О, Душе щира Українська - тебе не могли б пізнати кровні попередники!

Від тебе відцуралась би Вітчизна Богдана, Богуна, Сковороди, Тараса.

Вона б стала болем, а біль її - болем дивився б на тебе.

...Син за кусень в нього ж на очах вкраденого, потім йому даного хліба - веде на ланцюгові тиху матір до шибениці, а за цигарету сестру дає п'яному солдатові на обезчещення.

О, претемна темінь бездушних ефіяльтів!

Чи-ж можна людей без людяности привернути до людяности?..

Брате в чужій оселі, в твоїй душі ще є людина - виходь!

Скоріше виходь на найвищий у світі амвон, де тебе не ...

могла б дістати та бестія, і кричи на весь світ.

Гукай до Сонця!

Може воно переллє твої жадання в огненні снопи, а потім розкидає їх по всіх кутках планети земної.

Рідна моя, рідна Земле!

Вижбурляй зі своїх притоптаних грудей море костей.

Хай море заллє твоє лоно.

І тоді затихнуть ридання голодно - божевільних матерів, що обгризують в агонії смерти м'ясо на руках живих дітей.

О, це ... моя Б а т ь к і в щ и н а!

Веселі гультяї Парижу Мадриду, Ню-Йорку, Москви - я її трижертвенний син .

Розтерзане тіло України.

Ти не чуло, людство, про таку країну.

Історія не гілна глянути на трагедію У к р а ї н и.

Озброєний німець, котрий сьогодні лежить під руїнами спаленої імперії, знав, що він погибає за всесвітнє панство,

Німець хотів ножем приборкати красу світу. Заволодіти с народами, землями, сонцем.

Омертвити ненароджених в народжених.

Перетворити людство планети в плем'я дикунів часів Магелана.

Він це знав - і це знав світ.

Лицарі незнаної України йшли зі степів, ярів, гір, лісів з відкритими грудями на бій з носіями смерти.

Горіли вони на вогнищах, колесовані дикунськими оргіями. І теж знали, що вони горять за Правду Праведну, і волю для

народів.

Вони це знали.

Вони знають і сьогодні.

Та цього не знає людство.

Воно повертається до них спиною.

Косо кидає погляд на їхніх осиротілих дітей, котрі о скитаються в руїнах Европи, мруть під рідним тинами.

Мені хочеться через фронти минулих війн, через часк громових катаклізмів, через пожари і шибениці полетіти в козацькі степи давно минулих століть.

І там ціною власного життя затримати стерно історії. І сказати всім, всім, всім, що треба зараз же змінити курс, бо людство дійде інакше до трагічних днів двадцятого століття.

І сказати козацтву хочеться, щоб воно пропустило чере свої степи татарські орди на Варшаву, Берлін, Відень, Париж, Рим - на Европу.

Щоб воно ціною крови теперішніх і майбутніх поколінь лицарського народу не рятувало Европу, бо вона обов'язково, зрадить, насміється.

Століттями кпкуватиме над вашими ранами і закладатиме в них свої пазурі. Загордиться і не визнає вас за людей.

Більше - реготатиметься в п'яних ресторанах над вашими святинями, коли їх буде нівечити і присвоовати дикий імператор.

Бідний мій рідний Краю!

Ти вислужився перед сусідами, і вони тепер звільняють

тебе від "клопотів"- розписуються за тебе самі.

:.. і коли б завтра всевладний демон вирізав дітей від колиски до підлітків у цьому краї, в шумних столицях держав світу ніхто не довідався б.

Який сьогодні чорносильний ворог України?

З його рота летить отруйна лють - не може він вирвати з Українського неба Українського Сонця.

Того всесвітного свідка. Мовчазного і огненного.

... Викрадено за те душу народу і її ночами виривають темні силуети по проваллях.

Замість неї, в груди народні влаштовують іржавий толочій черствого матеріяліста.

Ви потонули в буденних турботах, заниділи на мілині, захолонули на золотій середній дорозі, не бачите самі себе, не чуєте шуму вітру, що летить з батьківських степів і освіжає ваші заспані вії...

Ви не бачите...

Бачу - летить шалене ядро по планеті земній, щоб зупинитись там, де кипить центр всесвітнього пекла.

Ядро встановиться на Україні.

Кривавий диктатор інформуватиме світи, що розумне ядро, безумовно, захотіло спинитися тільки в країні "побідного соціялізму".

А йому спішили б на допомогу тисячі тих, котрих він вчора засудив на смерть через повішення, щоб вислужити в'нього для себе продовження життя.

О всевладний деспоте!

Тебе славлять народи оплесками, як їм на кіно-екрані покажуть твою статую.

Співають тобі пісні, як гододний жебрак, що три го-

дини танцює перед багатим п'яницею, щоб той сердито жбурнув йому сантим.

Тебе славлять люди перед очима яких, тобою оповноважена смерть гасить світло сонця; в яких ти витворюєш варварський нахил до вбивства.

Коли ти розгніваний, перед тобою тремтять мілііони, знаючи, що від одного руху пальця твоєї руки всевладної міняється доля міліонів.

Сьогодні твої гайдуки точать ножі.

Летять іскри від імперіялістичних точил. І кожний раб знає, що ти починаєш сміло кидати погляд на Лісабон і кожний мовчить.

На мурах цього старинного міста, подібно Києву, ти плануєш покласти кривавий прапор над своїм портретом.

Для тебе існуюче людство - необчислима маса живого м'яса, яку треба підогрівати обіцянками, манити ласощами, бадьорими похвалами п'янити крикливими гаслами, приборкувати тюрмами, туманити голодом, яку треба розцьковувати, звести на самовбивчу різню одну клясу на другу.

поетів

Ти примусив поетів осміяти, і вони стали дешевими вуличними катаринщиками. Одночасно всіма силами переконують людей, що є в світі єдине понад сонце, яке світить "із древніх мурів Кремля".

Сонце, що на небі - другорядне, маловартісне, бо воно світить всім - і капіталістам і "дворушникам" - і пролетарям і комуністам.

"Два сонця"- Сосюра.

Страх перед пекучим "сонцем" із Кремля проймає кості націям, родинам, матерям, дітям.

Страх перед смертю, голодом, які маєш до своїх послуг

деспоте.

Екзекуція - перший всемогутній твій сатрап.

Сантиментальний юнак боїться в розпалі першого кохання сказати два любовних слова до своєї коханки не згадавши твоє ім'я.

Процесії голодних з твоїм погруддям ідуть на кладовища, співаючи про "щасливе життя під конституцією твоєю".

Мати отруює єдиного сина на його благання, бо він потрапив тобі в неласку, а через його буде нещасне все покоління: через його мати не може на зборах вірних людей отримати одрізок полотна, щоб прикрити собі тіло.

Сьогодні твої села прикращують коштовними твоїми, деспоте, велетенськими статуями і всюди над селами скреготить голод і вимахують чорними крилами примари людоїдства.

І бояться залишки твоїх покірних збройносців повернутися в села до хати, бо розлючені жінки, матері - розтерзають кожного з них криками:

"Чого ж ти не вбитий. Чого ж ти живий."

Жінки з дітьми від рання до вечера риються в ріллі, бо за спізнення на роботу на п'ятнадцять хвилин - твої закони карають, як жорстокий державний злочин.

А ночами оплакують чоловіків, синів, котрі на віки заснули під селом. Ти їх вигнав з голими руками без хліба в шлункові на заміновані поля і вони від мін і кулеметного вогню твоїх гайдуків, що гнали їх вперед, з криком: "Ура!, Ура!" тобі - захлиснулись у власній крові...

"То ж нехай собі, як знають,
божеволіють, конають -
нам своє робить."

-антиукраїнський поет - Тичина - комуніст.

Їм подвижникам зненависти і смерти, треба "своє робить".

Села без мущин: була ціль, були таємі накази по секретних відділах дивізії "своє робить"- зітерти, тих що бачили інший режим, були в інших тюрмах.

А без кінця пролітають зашнуровані вагони. І не слухняні раби крізь дощок прощаються із землею рідною

З них одні намагались втекти з твого легійону, другі вже блукали під Альпами, над Райном, чи Дунаєм, і були схоплені гайдуками з "родіни".

• ...На Сибір, на береги далекого Амуру- непокірних псів!!!..:

Тріюмфуй, кривавий демоне!

Твої гайдуки своїми щоденними вчинками складають тобі присяги.

Вони готові по твоєму велінню по трупах своїх же дітей і матерів прокласти рельси через океани на материки.

По цих рельсах, щоб котився бронепоїзд всесвітньої заглади. Це був би тріюмфальний апогей деспота всіх віків.

О, ти не знаєш меж!

Не знаєш границь кривавим прагненням.

Твої драконівські закони всемогутні.

Перед ними тремтять армії, і маршали стають лишень німими фігурами.

Будь же проклятий берлінський диктатор, котрий допоміг тобі своїми темними цілями скріпитися.

Котрий збаламутив, розколихав світ, і жбурнув його зі своїх м'ясорубок тобі на поталу. І ти дістав ключ від долі націй.

Сни жорстоких диктаторів здійснюєш ти : плавають відрубані голови вірних катів твоіх, яких ти стратив бо боявся, щоб їхній ніж не зачепив твою шкуру.

По крові народній пливеш і п"еш її, і купаєшся в ній

Не можна темінь освітити теміною .

Зло не можна зліквідувати злом.

Не можна диктатуру знищити диктатурою.

Ти це знав і на ножах насильства писав "воля і добро " .

Смієшся ти в очі народам, виливаючи на їхні голови розтоплене залізо. Все лицемірство злих духів переплилось у тобі, демоне.

Я бачу - збірается над світом великий ураган.

Я бачу - над Европою повисла важка туча.

Полиєтся густа свинцева злива.

Буде злива очищаюча і остання.

Вона змиє з лона земельного зогнилі смітники матеріалістичних гнізд.

І... тоді відкине моя Украіна від горла свого хижацькі пазурі демона.

Вийде людство на великий суд.

І судитиме огненними законами правди.

І вийде бідна мати - моя Вітчизна із безстріхої своеї хати , підтримана синами - соколами на широкий шлях Всесвітньої Місії .

І покривджені сестри умиются святою росою чести .

Прийде із чужоі оселі сивий юнак, що благав спасіння в Сонця , на широкополі степи Козацькі .

Будуть спішити міліони з Эвропи, Канади; Аргентини, Америки , Великої Британії, Уругваю, Африки, Сибіру ,

Індії - скитальців українських під небо своєї прадідівської землі.

Створять соколи- легендарне лицарство св"ятої матері - України, що була приречена на поступове вмірання, і понадісторичний пам"ятник земній планеті.

Тріюмфальний Храм Всеукраїнської Правди.

Величі Всесвітньої.

-Цей Храм стоятиме століттям і націям на спомин про жахливу борню Сонця з Ніччю.

До Храму Всесвітньої Величі знходитимутся з Парижу, Єрусалиму, Царграду, Берліну, Варшави, Москви, Риму - всі,- всі,- всі ті, що захочуть подивитися на красу і славу народу воскреслого із розжбурляних сухих кісток, із невинно пролитої крови, із мук народжених і ненароджених лицарів України.

Я мав змогу глянути на світ очима Бога в душі Лицаря.

Лицаря, що з живих воскрес серед живих.

Серед живих людей, котрі тремтять перед тавром страху і смерти і животіють давно погаслим життям, котрі від дня народження і до смерти не жили, а лінивою тінню сновигали навколо життя, зітхаючи в райській покорі, в наріканнях.

x x

x

Виданням "Ордену"

вийшла праця Володимира під наголовком: "Основна сила творчости Шевченка" /літературно-історіозофічна студія/

x

x x

Виданням "Брами Софії"

вийшов том віршів Михайла Ореста під наголовком "Душа і Доля"

x

x x

Виданням "Ордену"

вийшла араторійна поема Володимира під наголовком: "Повстань Поруне"

x

x x

Вийшло перше число "Ордену" англійською мовою з датою травень 1946. Зміст числа:

Wolhodymyr: The Mysterious Knowledge of Perun, .Savoiur the Victorious /Zend-Avesta, Yasht XIX.88.f. Saviour the Victorious /Vishnu-Purana IV. 24.f. Saviour the Victorious /Revelation of St.John, XIX. 11-16, 19-21/. Saviour the Victorious /ukrainian Skovoroda, "The Dragon - Fleed"/ Wolhodymyr: The Creation of Humanity. Wolhodymyr: The Divine Greeting. The Sources of Orders Religion. The Idea of the Order.

x

x x

Окремими типографічними випусками вийшли за дозволом УНРРА дві енунціяції Володимира в англійській мові під наголовком:

1/ The Creation of Humanity.

2/ The Historical Mission of Ukraine / First Part At the Boundaries of Two Worlds.

З М І С Т

ФОДЕН

орган релігійно філософської думки

Ч 1(4)

Січень 1946

В О Л О Д И М И Р

І Н Д Р А С О М О В Л А Д Н И Й
/Риґведа: III. 46/

Витязь борець, буйтур самовладарний,
Всеюний, первісний, всемужній, жвавий,
Всевічний ти, о Індро, громовдарний,
Велична міць геройств твоїх і слави.

Потужня дужість - туромужість твоя
Переможе врага, здобуде блага,
Ти сам владар усім світам і буттям,
Від тебе борня, від тебе й звитяга

Над землю і небо ти непоборимий,
Всіх світотворів вогонь сонцелунний!
Ти над богами владар їх любимий,
Громиш простори, перунобурунний.

В незбагненну, вічну глибінь істніння,
В усетворче джерело святих натхнінь
Спливає сома, - міць віщогоріння,
Як ріки в море рине струмобистрінь.

Земля й небо немов плід дозрілий
Носять у лоні для тебе цю сому,
Ось її, ясну, жерці роз'яснили:
Пий, буйтуре, геройства міць незломну!

"ЯЗИЧНИЦЬКІ КУМИРНИЦІ, БОЖНИЦІ АБО КАПИЩА
ЦЕ ТАКОЖ ХРАМИ ХРИСТОВОЇ НАУКИ І ШКОЛИ.
В НИХ І НА НИХ БУЛО НАПИСАНЕ ПРЕМУДРЕ І
БЛАЖЕННЕ СЛОВО :-
" П І З Н А Й С Е Б Е!"-"

Г. СКОВОРОДА

/Дружня розмова про душевний мир.- за виданням творів Бонч - Бруєвича ст.227./

Почування святости як сутність Бога

" ЦЮ БЛАЖЕННІСТЬ ПРЕМУДРІ ЛЮДИ ЗНАЙШЛИ УЖЕ В СТАРИННИХ ВІКАХ І НАСОЛОДЖУВАЛИСЯ НЕЮ, А НАМ ЗАВІТОМ СВОЇМ ОСТАВИЛИ В НАСЛІДСТВО ЦЕЙ БЕЗЦІННИЙ СКАРБ.
ВСІХ НАУК СІМЕНА ВНУТРІ ЧОЛОВІКА СКРИВАЮТЬСЯ, ТУТ ЇХ УТАЄНА КРИНИЦЯ; А ХТО ЇЇ БАЧИТЬ ?
ЦЕ ОДНО НЕВИЧЕРПАНЕ ДЖЕРЕЛО ВСЬОГО БЛАГА І БЛАЖЕНСТВА НАШОГО ; ВОНО САМО- ЦЕ БЛАЖЕНСТВО, НЕСОТВОРЕНИЙ ПОЧАТОК І БЕЗПОЧАТКОВА ПРИЧИНА. В НІЙ І ВІД НЕЇ ВСЕ, А ВОНА САМА ВІД СЕБЕ САМОЇ І ВСЕ ІЗ СОБОЮ Є І БУДЕ.
ТОМУ ВІЧНА ВСЕ І У ВСЬОМУ ОДНА І ОДИНОКА ПРИЧИНА, СВІДОМА І УТРИМУЮЧА.ЦЯ ПРЕВИСОКА ПРИЧИНА ЗАГАЛЬНИМ ІМЕНЕМ НАЗИВАЄТЬСЯ "БОГ" , ВЛАСНОГО ІМЕНИ ВОНА НЕ МАЄ."

Г. СКОВОРОДА

/"Кільце"- за виданням творів Бонч - Бруєвича, ст. 257./

Порівняй : Володимир: "Почування святости"- у другому числі "ОРДЕНУ"

ІМ'Я БОГА

" ЦЯ ПРЕВИСОКА ПРИЧИНА ЗАГАЛЬНИМ ІМЕНЕМ НАЗИВАЄТЬСЯ "БОГ", - ВЛАСНОГО ІМЕНИ ВОНА НЕ МАЄ."

Г. СКОВОРОДА

" РІЗНО НАЗИВАЮТЬ ПОЕТИ ТЕ, ЩО Є ОДНЕ"

/ Із гимнів Ригведи/

Зав'язки порівняльно релігіознавчої мислі у Сковороди

" ...ця божественна сила в чоловіці, що побуджує в ньому нахил до звання називалася у старинних египтян "Ізіс"- "Isis", у греків "Ἀθηνᾶ"- "Athena" у римлян "Minerva" тобто "Natura". Природа називалася теж "Γένιος".. "Genius", Ангел природи називався теж"Θεος" -"Бог"-"

"Коротко скажу, нині египетська Ізіс і іменем і сутністю це те саме, що Павловський Ісус. "Знаю чоловіка".-"

Г. Сковорода.

/"Азбука світу"- за виданням творів Бонч - Бруевича ст. 329 і 332./

ІСНУЄ ОДИН, ВСЕОБІЙМАЮЧИЙ, МНОГОПРОЯВНИЙ ПРОЦЕС ПІЗНАННЯ БОГА В ІСТОРІЇ ЛЮДСТВА.

В НЬОМУ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ МНОГОГРАННА І РІЗНОВИДА ЄДНІСТЬ СВІТОВОГО РОЗВИТКУ РОЗУМІННЯ БОГА.

ВОЛОДИМИР

" БУДЕШ СУДИТИ ВАРТІСТЬ НАРОДУ ПО
ВАРТОСТІ ЙОГО ВІРИ !"

ВОЛОДИМИР

В О Л О Д И М И Р

ДЖЕРЕЛА РЕЛІГІЇ ОРДЕНУ

/ текст неповний /

Релігія Ордену повстала :

1/ Із найвищих досягнень усіх великих релігій світу, як брагманізм, маздаїзм, буддизм, християнізм і інші.

2/ Із елементів праарійської віри, мітології і культу збережених у найстарших пам'ятниках людського духа як Риґведа, Атхарваведа, Авеста, тощо.

3/ Із елементів містики, маґії, езотеричної мудрости і філософії заключеної в Ведах, упанішадах, веданті, міманої, буддийських канонах, філософських текстах буддизму, тощо.

4/ Із елементів старослов'янської і староукраїнської віри, мітології і культу.

5/ Із мудрости проявленої і історії людства, із елементів духовости народів визначених в процесі всесвітнього розвитку людства, проявлених у всесвітній історії як теж в історії поодиноких народів, в тому числі із елементів української духовости проявленої в історії України в довгій черзі втілень Духа Народу в Його борні за здійснення добра і ладу у світі.

6/ Із елементів всесвітньої філософії і науки зокрема із досягнень всесвітнього ідеалізму /нпр. філософів Сянкари, Пльотіна, досягнень новітної фізики і астрономії,тощо/.

7/ Із досягнень всесвітнього мистецтва а зокрема архітектури, скульптури, музики, хореографії і інших.

8/ Із досягнень всесвітньої, релігійнофілософської думки, із здобутків борні релігійних і соціяльних рухів цілого світа, із елементів новітної містики, тео - і антропософії, із елементів герметичних як теж так званих "еретичних " чи протестантських релігійних рухів, братств і товариств.

Належать сюди такі появи як нпр. релігія фараона Ехнатона, маніхеїзм, неоплятонізм, рух рожехресників, деякі ордени, утопізм типу філософії Campanolla-" De Civitate Dei Solis" , деякі прекурзоричні літературні течії, тайні товариства як нпр. "Кирило - Методіївське Братство", тощо, тощо.

В усіх цих рухах дошукуємося співзвучних Орденові або прекурзоричних ідей, поскільки ці рухи прямували до створення і перемоги добра над злом у світі. . . . . . .

9/ . . . .
. . . .
. . . .

ВОЛОДИМИР

БОЖЕСТВЕННА ТВОРЧІСТЬ

" Світ ще не є сотворений.

Бог не заложив безчинно рук до подолка. Саббат сотворення ще не настав."

/С. Стасяк/.

Світ родиться із натхнення божого "хай станеться".

А родиться це слово на землі, в душі жерця і поета.

Справді, справді Боже Слово родиться на землі.

Жар-птиця Божого Духа пролітає над всесвітом.

До неї молилися наші предки, обожуючи в ній Різдво Світа.

Жар-птиця це одухотворене слово.

І чию душу заторкне вона своїм крилом, той родиться жерцем і поетом.

І в чиїй душі знайде вона своє гніздо, той родиться Сином Божим на землі.

Тоді на вічно зеленому Дереві Мислі в Небесах Перунових процвітає паросток нового гону.

Світає нова епоха.

Божественна творчість здійснюється в словах віщуна і поета.

"У справжньому мистецькому творі є щось принадливе, щось краще за саму природу;- це піднесена душа мистця, це божественна творчість."

Шевченко /Художник/

Будете визначувати норми цінностей.

Будете визначувати межі світа.

Я обіцяю вам, що будете як боги свідомі добра і зла.

Не ступайте на цей шлях, мертві душі, люди страху і маленької віри.

Не ступайте на цей шлях ви, що ще не встидаєтеся носити препогане ім'я людини ,

ви, що не прагнете підняти людське до божественного,

ви, що не прагнете стати богами.

Не йдіть зі мною.

Не йдіть зі мною, хто не вродився безстрашним лицарем.

Бо пізнавши сутність зла, ви побачите велитенський його всебезмір.

Ви побачите потоп що заливає світ,

ви побачите вир знищення і руїни,

ви побачите ясно, що світові грозить заглада.

Ви побачите ясно апокаліптичний кінець старого світу.

Ви побачите, що світ треба сотворити на ново.

І не стане вам до цього діла відваги, а зло світа знищить вас безпощадно.

Не спаде вам полуда з очей і ви не побачите, що в центрі всесвітного виру зла стоїть чоловік,

Ви самі.

Чоловік, до якого молилися поети вчорашнього світа.

Людина повних і живих пристрастей, людина багата душею суперечностей, що переможна накидує свою волю світові тобто іншим людям, людина обнаженого зла, людина знищення і смерти.

Чи знайдете в собі досить сили, щоб вирвати себе із виру зла, що тягне вас на дно всезатрати?

Я кличу до себе тих, що не зжахнуться перед божевіллям

шевченківського розуміння мистецтва як божественної творчости.

Це він Шевченко добув із темряви завмерлий і розбитий кістяк сонця України і натхнув його новим життям силою свойого божественного "хай станеться світло".

І від тоді палає в Космосі світотворче мряковиння нового ідеалу України і Людства.

Із цього мряковиння треба тепер викути Сонце України.

Україну треба ще сотворити.

Вона ще не існує як скристалізоване сонце ідеалу.

Я кличу до себе тих, що хочуть сотворити Україну.

Я кличу до себе тих, що хочуть сотворити Людство нове і краще.

Я кличу до себе тих, що зрозуміли, що історія була і є здійснюванням ідей.

"Поезія завжди іде наперід, завжди зважується на сміливе діло, її слідами ідуть історія, наука і практична праця..."

/Костомаров/

В історії панує не чоловік, але ідея і дух що її творить.

Цезар був власне втіленням ідеї цезаризму.

Ні він, ні Карло Великий, ні Людвих XIУ. не усвідомлювали собі повністю, що вони є втіленням певних ідей, що панують над ними і через них здійснюються у світі.

Вони давали життя одній ідеї, що в їх особах виростала, розвивалася і доходила до свойого упадку через логічно-історичний процес " reductio ad absurdum".

Знищення, що його приносять світові воюючі імперіялізми-це тільки зовнішний вияв нігілістичної сутности самих ідей.

Скільки невдалих, епігоністичних плаґіятів повставало із ідей, що котилися вже в провалля абсурду.

Закони розвитку історії дадуться обняти в систему історичного об'єктивізму.

Усвідомлення ролі ідеї в історії веде до повитання нового національного і вселюдського ладу - ідеократії.

Ідеократія ґолосить владу ідеї і носіїв ідеї.

Аванґардою цеї "партії" будуть поети, автори і носії нових ідей єдині справжні творці історії.

Кличу до себе тих, що хочуть створити партію поетів.

Я погорджую поетами-рабами, що служать політиці чи політикам.

Поети, зробім революцію !

Нехай політика служить поезії - тобто нехай буде забезпечено здійснення найвищих ідеалів нації і людства.

І аж тоді повстане Україна сотворена із найміцнішого металю на світі - із її ідей, із її духа.

Поклянітьcя, що будете творити Україну із найчистіших первнів утаєних у вашій душі, із своєї божественної сутності.

О, якби ви годні були вимріяти ввесь непроявлений зміст мойого поклику.

Ви погорджували б тими, що кличуть вас наслідувати таку чи іншу Европу.

Ви зрозуміли би, що Европа це ми.

Ми - це великий собор духів освячених правдою і терпінням.

Це ми покликані до того, щоб світ спасти від неминучої заглади.

/Проголошено на одному із з'їздів письменників/

Р.М.РІЛЬКЕ

x
x x

Боюся я мови мертвущих пут:
В мові людей є все ясним:
Це зветься пес, на те кажуть дім,
Кінець-він там, а початок-тут.

Їх розум глузливий страшить мене,
Все знають вони, що буде й було;
Гора їм - гора, а не див джерело,
З Богом межує їх поле тісне.

І я стережуся, кажу: Відійдіть!
Пісня речей так любо бринить.
Ви їх торкнетесь: вони мовчазні
І мертві. Ви губите речі мені.

--ооо--

Р.М.РІЛЬКЕ

x
x x

Біля Тебе непевно будуєм віками:
Ми громадимо атомів тьми,
Та тебе завершити, о храме,
Не можемо ми.

Переклав з нім. мови
М. О Р Е С Т

М. ОРЕСТ

НІЧНИЙ УРАГАН

Поріддя хаосу,
нічний
бурхливий буревій !

У мертвій тиші, в пітьмі дім.-
Без сну
лежу на ложі я - здається, сам-один
на цілий світ,
а паном світу він-
нічний,
несамовитий буревій!

О як мене він мучить !
Всю душу свердлить цей нестерпний свист !
навала вітру б'є в покору стін,
немов таран !

Нещадний ураган !
Стрясає дах його гримучий рик-
то у полях далеких він підняв
забуті кінські кістяки
і їх у ніч погнав,
як лист, понад землею, без доріг-
і коні-привиди, йому покірна рать,
дахами міста з гуркотанням мчать.

убійчий буревій !
Він свище, виє і клекоче,
він дім зірвати з підмурівку хоче
і понести його, як корабель,
у серце ночі,
у чорний жах пустель...

На темнім тлі
кімнатних вікон
дві постаті, чорніючи у млі,
безумно мечуться за склом
і пальці їх по шибах б'ють
нетерпеливо злі.

В тих постатях не розпізнати
сусідів днів моїх -
акацію і ясень,
привітних, молодих -
і мислиться мені:
чуже, вороже їм буття
з погрозливим виттям
вступило силоміць у них...

Пекельний сик, гєєнни ріг
і марищ по покрівлях біг !

Нечисті душі
убивць мерзенних і жахких -
розплати час упав на них.

Бо жоден світ
прийняти їх не хтів, не міг
і місця їм ніде нема:
ні там, де хаос,
ні там, де тьма !

Жадоба втілення бичує їх;
в тілах знайдуть вони, в тілах
полегшу від тортур своїх.

В нестямі дикій
вони, бездомні, рвуться до кімнати,
щоб плоть мою опанувати,
мене поняти !..

І враз-
могучий імпет, гуркіт брил -
і задвигтіли двері
під натиском незримих сил.

Несвітський жах !

В. БАРКА

ЧЕРНЕЧІ СВІЧІ

I.

Як за дзвіницею жаринка сонця згасла
й від смерти синьої сконала в міжвіконні

прозора бабка, - то й самі дуби півсонні,
що мідні жолуді вронили біля прясла,

аж зблідли від грози. І викресало синь,
і дуб іскрить, і хряскотить, як смолоскип,

і з келію присвічує до всіх святинь.
А з ранку - вугіль, стовбур, чорноризий піп,

чернець серед калюж, як я - людини тінь...
Та ні, для миру вмерши, родимось, як сніп,

на смертних стернях. Ні до чого й думка зла,
що, мов, зотліє вугіль, то сама зола...

II.

Ой, сестро серця! Від мовчущого ченця,
що в чорнім горі свічі споглядa престольні,
чи можна ж на святки огні жовтофіольні
дістати сапфі для квітчастого вінця?

Він хризолітний жолудь,- відпад зеленця,-
/як дар від прадуба в грозі громоглагольній,
що сіє полум'я й дощі на скелі вольній/,-
радніш подасть у попелі від камінця.

Ласкава ластівко! Та ти ж сама збирала
падучі світочі небес; - ти на Купала
ходила в папороті тайній і отам,
і ніжносердна і печальна, рідна нам
сестра, збирала іскорки і щастя ждала,
і слів престольні свічі принесла у храм.

Як трепещу, горю від них- якби ти знала!

III.

В мені зелений дух забитий в ланцюги,
гіллям пручається і листям аж пашить,
і відкликається на шум, що навкруги,
на сміх, на плач і крик і вопль; і з верховіть,

кудись од вихору рвучись несамохіть,
аж за ромашку сонця й голубінь юги
мольбу та мрію возсилає... А тугий,
а корінь, корінь посудомлений щемить,

болить у тьмі та струмі попідземнім сліз,
страждань потопі... Є солодка мисль - одна
прагнущу душу втихомирює до дна,
що зможу,- чорноризець, книжник, дроворіз,-
звібравши скорб земну, і сам, як смертна глина,
в сивизні прошептати: люду добрий! на-

столітню іскру, іскру віри, бо ж вона
і злодія, і звіра ставить на коліна.

IУ.

У храмі зріє грім вечірньої молитви,
благословенний, милосердний, мирний: глянь:
душа, збезуміла 'д блюзнірства та жбурлянь
прокляттями - й вона світа, як золота, на жнитві
на щедрому... Степи в джереловому питві
шукають сил. Мій грішний дух, воспрянь, воспрянь,
бо добрости бджолиний мед і ласки наші,
як молока живлющі, теплі білі чаші,
і ти і кожен братній, люттю несвятий,
спроможен зберегти на всій осінній паші,
росі, замерзлій грудці. В синьому віддалі,
безплотний голуб на карнизі сонця - тій
чи ти поклонишся - воскресши з мертвих двічі,
що дивиться з дитям через горящі свічі.

У.

- Молюсь:- якщо ти є на світі,
Високий Господи, на всі побиті-
поглянь на душі покалічені! Чи ти
даси пропасти їм? Владико мій,
добропромінний, тихий, всесвятий,
спини безумство на землі
і добру волю в душах посели,
і в душах частку світла посели,
і півкамінні оживи серця!
Всі ждуть спасіння - на отця
У всіх надія: то ж покдич,
поклич до другої Йордані!
Як день горить, як мучить ніч...
поклич, бо в чорному тумані,
в огні кривавому блукає
весь люд... терзання скрізь безкрає.
Молюсь: якщо ти є на світі, -
прийди і стань між поколінь
земних, бо згинуть божевільні діти.
Рятуй, бо лихо тут! Амінь.

УІ7

Он там, на мерехтливій на межі,
межі двох царств: життя і смерти,
коли катують на гіркім ножі
німого болю, що от-от роздерти
спроможеться останню думку, ніби ткань,-
коли катують серця промінь, як пташину,
прострелену над річкою в секунду синю,
коли катують довго: ти, нещасний, стань
мовчущим, гордим... І, як завжди, спочутливо
дивись на муку іншого і з ним страждай.
Ой, ти життя-життя! Огненна ниво,
що в ній згорає ніжний привид - рай.
Іти-кудись; надіятися - на щось,
радіти, як загоюються рани
на тілі й на душі: передостанні,
бо найновіші, що дістати довелось,
до смерти ятритимуться - без кінця
болітимуть, як вирізка від ржавого заліза...
ти придивися, бачиш: в сяєві вінця
тернового стоїть над молодістю моря,
що тчеться, як огню зеленосиня риза,-
стоїть над молодістю моря та пожарами степними
та грозами та кригами високогір'я,
та людськими безумствами: стоїть над ними
і дивиться, прощаючи і люблячи, зовучи
і помагаючи... в руках - осонцені ключі
од храму неба на твердині на земній...
Отак помарилось в аду, на незносимім дні -
отак середночі помарилось мені.

УІІ.

Єдиний Володарю, знаю,
що порятуємось тоді,
коли, скривавлені до краю,
в човнах - на пінявій воді -
порішим: годі! Годі лити
нещасну кров, несамовиті!
І стихнуть сині голоси;
мов голуби з-під весел, мирно
залопотять; і ти єси
велиш рушати прямо, вірно...
На дзеркалі голубім
до сонця поспішати всім.
І промені срібнорожеві
впадуть на дужі паруси.
І скрізь у хорі - Господеві
тоді помолимося всі.
А доти:-плакати і ждати
коло порога будуть мати.

1943

З М І С Т

ОРДЕН

орган релігійно філософської думки

Ч 2(5)

Січень 1946

ІСТОРИКАМ

Історія це фундамент духового - отже абсолютного - існування народу.

Це скарбниця його досвіду і його знання. Це його пам'ять. Основа його свідомости. Чим глибше сягають коріння нашого історичного самопізнання, тим буйніше і міцніше росте священний дуб Мислі Народу.

Чим глибше в могилу вростає Дух Народу, тим вище підноситься він над землею і тим дальше глядить він у майбутнє.

Ви оживлюєте каміння і приневолюєте мертві предмети говорити до нас людською мовою.

Докопуючись до праджерел історії народу, Ви розкриваєте праджерела його духовости і сили.

Це Ви оживлюєте з могил героїв нашого минулого і вони воскресають, щоб вічно жити в наших душах.

Це Ви творите найміцніший і найбільш плодовитий грунт для росту духа народу.

Це Ваші праці дозволять народові усвідомити собі теж коріння його нещасть, від'язатися від безвладу злої традиції.

і заблуду. Тоді дух народу зможе скинути з себе важкий карман фізичного безвладу вини історії і піднестися високо в безмежні простори волі і духа.

Це з матерії Ваших праць твориться свідомість розвоєвої тяглости і єдности розвитку Духа Народу крізь тисячоліття.

Перед очима народу і цілого світу Ви відтворюєте в цілому блеску славу святого Києва, розгортаєте всю велич ранньої нашої історії і нашої місії на Сході Европи.

Це Ви оживляєте Сонце Слави України.

Творчий вклад Вашої праці і Ваших ідей є державнотворчою працею в найглибшому змислі.

Відродження і життя народу без вкладу Ваших цінних здобутків, без інтензивної праці історичної думки і історичної свідомости було би неможливим зокрема в сьогоднішній день, коли нарід могучим поривом духа, волі і чину закладає основи нової Української Держави.

Вітаємо Вас як лицарів знання,

як лицарів державної мислі,

і як лицарів ідей.

Вітаємо Вас нашим державним привітом:

"Хай переможе Дух Володимира"

25. січня 1946 року.

Володимир

В О Л О Д И М И Р

І Н Д Р А   Т У Р О Д У Ж И Й

/ Р и г в е д а X. 180. /

Зборов ти вражу тьму, многославленний
Владика вод, пан ясносяйних гонів,
Буйміць твоя найдужча у вселенній,
Блага несеш у осяяній долоні.

Як туродужий звір ізринув ти з гір
Крізь простір. Твій перунострільний, палкий,
Вигостри, Індро, на бій громотопір,
Знищ ворогів твоїх і наших, розбий!

Всевлада й лицарська міць, ось твоя суть.
Волю твою тверду, буйтуре, оправуй,
Крізь вражих рас злоболють пробий нам путь,
Богам отвори просторів вільний буй!

Г. СКОВОРОДА

ПЕРЕМОЖЕЦЬ ЗМІЯ

А РОЗТОПЧЕ ЗМІЄВІ ГОЛОВУ СПОЧИВАЮЧИЙ У СОНЦІ - ВИБРАНИЙ СИМВОЛ СИМВОЛІВ...

І ТАК ЗМІЙ ОСТАНЕТЬСЯ ТІЛЬКИ ПІДНІЖЖ'ЯМ ПЕРЕБУВАЮЧОГО В СОНЦІ.

/ Твори - Видання Бонч-Бруєвича ст. 386./

Г. С К О В О Р О Д А

Д У Х О В И Й   Ч О Л О В І К

Духовий Чоловік є свобідний. В висоту, в ширину літає безнастанно. Не перешкоджають йому ні гори, ні ріки, ні моря, ні пустині. Він бачить віддалене, прозирає утаєне, заглядає в минуле, проникає в майбутнє, ходить по поверхні океану, входить замкненими дверима . Очі його голубині, орлині крила, оленева зручність, левина відвага, горлична вірність, бузькова благодарність, баранкова незлобність, бистрість соколина, журавлина бодрість. Тіло його адамант, смарагд, сафір, яспіс, тарсіс, кришталь і анфракс. Над головою його літає сімка Божих птиць: дух краси, дух віри, дух надії, дух милосердя, дух ради, дух прозріння, дух чистосердя.

Голос його це голос грому. Наглий як блискавиця, як шумлячий дух бурі.

/ Твори - Видання Бонч-Бруєвича, ст. 401-402./

М. ОРЕСТ

ВЛАДАР

З серця, людино, свого, з глибин його щонайглибших
Владаря світлого клич! В сяєві слав, молодий,
Зло з престолу він скине, покаже тобі, о людино,
Сонячне небо - і мир з ним процвіте на землі.

МІРА ПОТУГИ

Владар сердечних глибин, що потуга його є безмірна,
В міру бажання твого владу покаже свою:
Гори бажання, підхмарні гори плекай, о людино, -
Скільки признаєш його, стільки ж і сили він дасть.

ду.

Його свідомість обіймає дослівно свідомість цілого народу.

Його круг ідей є вершком ідейности народу.

Його святість має силу освячувати цілий нарід, оскільки він чуттєво зв'язаний із своїм духовим вождем.

У своїх втіленнях буває він провідником чи вождем народу, буває його віщуном, його пророком, його учителем, а часом його вождем і віщуном водночас.

Коли нарід відчуває нерозривний зв'язок своєї долі із його долею, коли його слухає і йде за ним, тоді він росте і розвивається.

Але буває, що нарід не слухає своїх пророків. Бувають теж пророки не свойого народу не у своїм народі. Це найтрагічніші а часом найбільш величаві випадки в історії людства.

Нарід, що не слухає свойого пророка іде по лінії загину.

Справді Шевченко обіймив своїм духом усе життя й відчування народу. Дослівно не було такого болю й такого пориву, що його не знав би Шевченко. Основна сила його творчости це психічне переживання святости.[x]

---

[x] Порівняй: "Почування святости" - Орден, ч.3.

В Шевченка пробуджується воля здійснювання святої борні у пеклі зовнішнього світа. Він хоче випідити з жил народу сукровату кров і налити туди чистої, святої. Він хоче, щоб його нарід став народом святих лицарів. Він вірить Живому Духові Правди і Волі.

Свою духову і ідейну поставу осягне він легко, майже без ніякого зусилля і без ніякого хитання. Титанічна сила його морального призначення була немовби згори йому дана, згори у ньому заложена. Він - без ніякого морального перевороту чи перероджування, - без тіні хитання - будиться до свойого нестриманого походу на моральні і духові верховини " Кавказу". Його велич така проста і природна, що багато дослідників не помітило пророчих висот його творчости.

Такі висоти здобуваються титанічним зусиллям і працею цілих поколінь, цілими століттями змагань і терпінь народу.

Шевченко переймає прапор святої борні від Сковороди. Оба вони родяться з тавром святих лицарів на чолі. Шевченко дає початок здійсненню цеї борні у світі політичних змагань, у світі політичної борні перш за все власного народу. В такому змислі ідеї Шевченка є конкретизацією і реалізацією загальніших ідей Сковороди.

Основна сила духа Сковороди це проявлення святости лицарі вдуха, що є основним призначенням народу.

Стрічаємося в нього з повним самоусвідомленням сутности цеї сили. Сковорода не тільки докладно знайомий із законами почування святости, але йому докладно відомі усі стадії цього переживання від перших зворушень очищення і просвітлення до висот екстаси і об'явлення.

Прозріння механізму сліпих сил світа, яке відчуття божественної природи людини, об'явлення високих правд радости буття, величня життєва погода, повна особиста свобода у свідомому здійснюванні власного життєвого призначення, а найважніше - борня цілого життя зі Змієм, що заливає цілу землю потопом своєї брехні, його блискуча перемога над цим Змієм, - ці величаві досягнення людського духа виростають високо і далеко поза межі одного народу.

Сковорода це з'явище всесвітнє.

Дух Українського Народу у довгій низці своїх втілень буде черпати свою бойову міць із сили величавої перемоги над Змієм лицаря святої борні, Сковороди.

М. ОРЕСТ

X
X X

І знов вона, скорботна поволока,
Опала око. Кораблі шукань
Не рвуться в путь — і радість густосока
Не ллється в мислі, в їх розкриту рань.

Коли б я з себе скинуть міг востаннє
Буденних мук біднящу данину,
Щоб увійшла прозорість в існування,
Мов раннє сонце в течію мутну,-

Тоді просвітлий, радісно-дрімотний
Я став би як і він, Довічний Друг,
І дальнє мариво рожево-злотне
Шептало б крильми у блаженний слух.

1934.

В. БАРКА

ПРОКЛЯТТЯ ІМПЕРАТОРОВІ
КРАЇНИ СОНЯЧНОГО СХОДУ

А що ж тепер? Одна
страшна деспотія звалилась: прах,
сміття, каміння в попелі - на страх
володарям страшного дна,
терзателям людського тіла
і духа розпинателям крикливим.
Подумати: якась потворинка посміла
глумитися над світом даром, світом - дивом,
веселим сонцем та дітьми,
посміла немовлят стріляти
сотнями тисяч у ридаючих ровах,
при матерях збезумілих - німих
в страшну часинку страти...
Чорніла, в'янула трава
під чоботами біснуватих,
в залізо вкутих хижих псів,
що насміхалися з дитячого ридання
предсмертного. Який посів
вронили в землю, мстящу всім
за кров'ю пообкроплювані дання,
такий врожай пожати довелось.
Тепер у неба попросім,
тепер у Бога попросім,
щоб зразу ж цісар, скиптродержний хтось,
безжалісний і до страждань людей німий,

та став на суд ! О, підніми,
всесудна доленько і справедлива,-
і меч і терези, і знак подай,
щоб дощ нещасть затьмарив небокрай
і задзвенів, як кара, як возмездя злива
над головою переступника закону
Господнього і людського ! А інші всі,
невинні, іскренні, побачивши знайому
зірницю правосуддя в пламенній красі
над колосками клоненого жита,
над колосками золотого неспокою,
обвітреного лану над шляхами літа
і зірочкою на травинці голубою,-
нехай, побачивши високу кару
за безнемірну лютість над земними,
подивляться на демона, як на примару,
очима скорбно світлими своїми
і перехрестяться; і стануть до роботи.
А "напівбог", дотямивши що то ж не сила
Йому грім сонця побороть,
розправить чорносині в зміях крила
й тікати кинеться, крізь тьму піщану,
в пустиню,
сатані як царство дану.

У.1945

С. ҐЕОРҐЕ

БИТВА

Сонцем і кров'ю п'яний,
Я вибігаю із скель
На запахущі луги:
Бог кучерявий, ясний
Піснею, кроком легким
В темній печері моїй
Тяжко зневажив мене.

Хай же опізнає він лють,
Виплід чорних глибин !
Стиском нещадним душу
Тіло рожеве його.
О, як він б'ється, дитя !
Палицю геть - і рука
Згубну могу довершить.

Горе ! Разить мене
Сяйво з його очей!
Там, де димує вогонь
Там, у печерних боях

Натовп я повергав...

Блиск, боягузе, згаси,

Мужність руки появи!

Горе! Тим сяйвом тяжким

Борються, гублять вони.

Ногу на груди мої

Ставить звитяжець - і спів

Рине з усміхливих уст...

Сонцем і кров'ю п'яний,

В смерть я безславну запав.

Переклав з нім. мови
М. ОРЕСТ

ВОЛОДИМИР

ПРИЗНАЧЕННЯ ПРАВДИ

/ Фрагмент із промови виголошеної дня IO.березня I945 р. у Відні в Домівці УНО на вечорі присвяченім пам'яті Тараса Шевченка.[x] /

... правда це слово трудне.

Я не знаю труднішого слова на світі. Хіба Бог.

І рівночасно я не знаю нічого яснішого, легшого, простішого, більш прозорого і самозрозумілого як правда .

Вона дається однак людству дуже важко. Родиться в муках, в вогнях і крові. Родиться на хрестах, в катакомбах, в тюрмах, в підпіллях, на горіючих кострах еретиків, під злобу і глузування фарисеїв і бонців старого світа...

Освячується кров'ю героїв і мучеників.

Людська думка є темна і лінива.

Цілі тисячліття кружляють часом довкруги якоїсь злочинної ідеї.

---

[x] Інший фрагмент тої самої доповіді, проголошений у програмовій доповіді на одному з'їзді письменників, був друкований в " Новій Епосі" ч. УІІ. грудень I945. п.н. " Шевченко пророк світової місії України.

Цілих тисячліть треба,щоб ця ідея докотилася так виразно як сьогодні до свойого історичного завершення в абсурді. Хоч злочинність цих ідей, їх заперечлива і нищівна сила так наявно з них самих пробиває, що кожде відважне і чисте серце могло би це зрозуміти без труду.

Історія вчить людей пізнавати неправду через reductio ad absurdum.

Це найдорожча наука на світі.

Правда дається тільки святим пророкам,що в силі обняти своїм духовим зором цілі довгі відтинки історії людства.

Для них стається ясним, що людська думка не літає орлом понад хмари, але повзає як сита змія від закруту до закруту.

І думка пророків бореться з цією змією. Сковорода відриває її ціле життя від землі.

Шевченко хоче добити цю змію чином.

Кирилометодіївцям стали ясними невблаганні закони розвитку історії. Кождий нарід вносить у неї свій власний вклад.

Чин Шевченка як Кирило - Методіївця це завершення духової сутности його народу.

Чин ясного лицаря Сонця.

В огні окрадений збудився нарід до свідомого свойого життя.

Однак він як цілість ще не дозрів до моральних висот свойого пророка.

Буду повторювати сто разів: Шевченко хотів ножами свойого слова вицідити з нього сукровату кров раба і налити туди чистої і святої.

Чи ти є українцем ?

Чи ти розрізав ножами всесвітного болю свої жили, чи ти вицідив з них сукровату кров і оживив у собі кров чисту і святу ?

Чи ти є українцем ?

Чи пливе в тобі кров святого лицаря, чи можеш бути пробним каменем правди ?

Чи дозрів ти до зрозуміння Шевченка ?

Чи розумієш, що Шевченко - це пророк на згарищах і руїнах ?

Чи розумієш, що він на пекольному бенкеті Умані заворожує сили помсти і руїни і співає високу пісню братерства?

Чи можеш бути святим лицарем правди?

Важкий був шлях дозрівання народу до правди.

Розвиток української політичної думки останніх часів це дуже коштовна наука, куди не йти, це підготовка до правди.

Ось з'явивсь демагог, що зачав кричати: "Немає правди на світі, існує суб'єктивізм.

Є тільки тічня голодних вовків. Є голодна вовчиця, що роздирає баранів.

Поклоніться вовкові і будьте самі вовками!

Така є мудрість природи, людства і історії.

Все інше є м'ягкотілим сентименталізмом.

Геть із етичним сентименталізмом!"

Сказали інші:

"Немає правди на світі. Правда є знаряддям кляси, групи чи народу.

Творіть собі правду сміливу і безоглядну і обдурюйте нею чи накидуйте її другим так як другі накидували її вам!"

Сказали інші:

"Сотворім собі міцну касту чи клясу, як це було в інших державах і даймо цій касті тверде панування над народом.

А буде ця каста підпорою і носієм української державности, бо кожде держава повстає із заволювання і панування одних над другими.

І сказали інші: "Покличмо собі вождя на взір інших народів, щоб взяв він нас всіх міцно за морду і тоді будемо міцні.

А коли б не було між нами чоловіка з божої ласки то покличмо собі хоч би звичайного смертельника і надаймо йому права чолові-

ка з божої ласки, щоб тільки міг він нас всіх міцно тримати за морду, як це діється в інших народів."

І знайшлися в цім народі більше таких смертельників, що хотіли взяти нарід міцно за морду, як це сталося звичаєм у них говорити.

Не знали всі вони як далеко відбігли вони від джерел української правди, як фальшиво звучить основна тонація їх ідеологій у порівнанні із євангельськими висотами мудрости Кирило-Методіївського Братства.

Але всі ці помилки були помилками українського народу на шляху його пробудження, всі вони збагатили його досвід, хоч як дорого коштувала нарід ця наука.

І так ті, що проголошували міт вовка і голодної вовчиці як найвищу правду, викликали пробудження і зрушення волі народу до титанічного і революційного чину. Пробудили силу народу, яка служитиме правді.

Ті, що навчали, будім то не має правди, викликали в народі шукання і голод правди.

Ті, що навчали про касту як про носіїв української державности викликали прагнення цілого народу самому стати носієм української державности.

А ті, що звичайного смертельника хотіли наділити авторитетом чоловіка з божої ласки, викликали в народі прагнення, щоб Україну провадив чоловік справді наділений божою іскрою і божою ласкою.

Бо є в українській душі прагнення правди і ніяка сила світа не вбє у ньому цього прагнення.

Бо призначено Україні бути пробним каменем правди і тому ніяка неправда не вдержиться на Україні. Знав про це предтеча нового відродження Василь Пачовський.

що є досить неправди поза Українов, хай там шукають панів, богів і їм хай служать, бо не варті вони Бога України, Бога Живого Духа і Живої Правди, що Ти його вістив.

Пощади їх!

Виціди сукровату кров із жил народу, і налий у них свої!

А добрим синам твоїм покажи нові космічні завдання України.

Благослови усіх тих лицарів, що серед найбільш кривавих змагань стоять непохитні, могучі вірою і духом - як горда скеля віри- як остров рятунку серед моря темині і зла, що залива є всесвіт.

Як пробний камінь правди.

Благослови твоїх синів, що в їх жилах уже горить чиста, свята кров ясних лицарів Сонця,

допоможи нам продовжувати твій чин,

допоможи нам, щоб зроджений із святости Орден Лицарів Сонця - душа душі України - став вже в нашу добу моторичним центром її ділання і борні.

Допоможи нам здійснити Всеукраїнське Об'єднання.

Допоможи нам стати угольним каменем нової будови на руїнах старого світу.

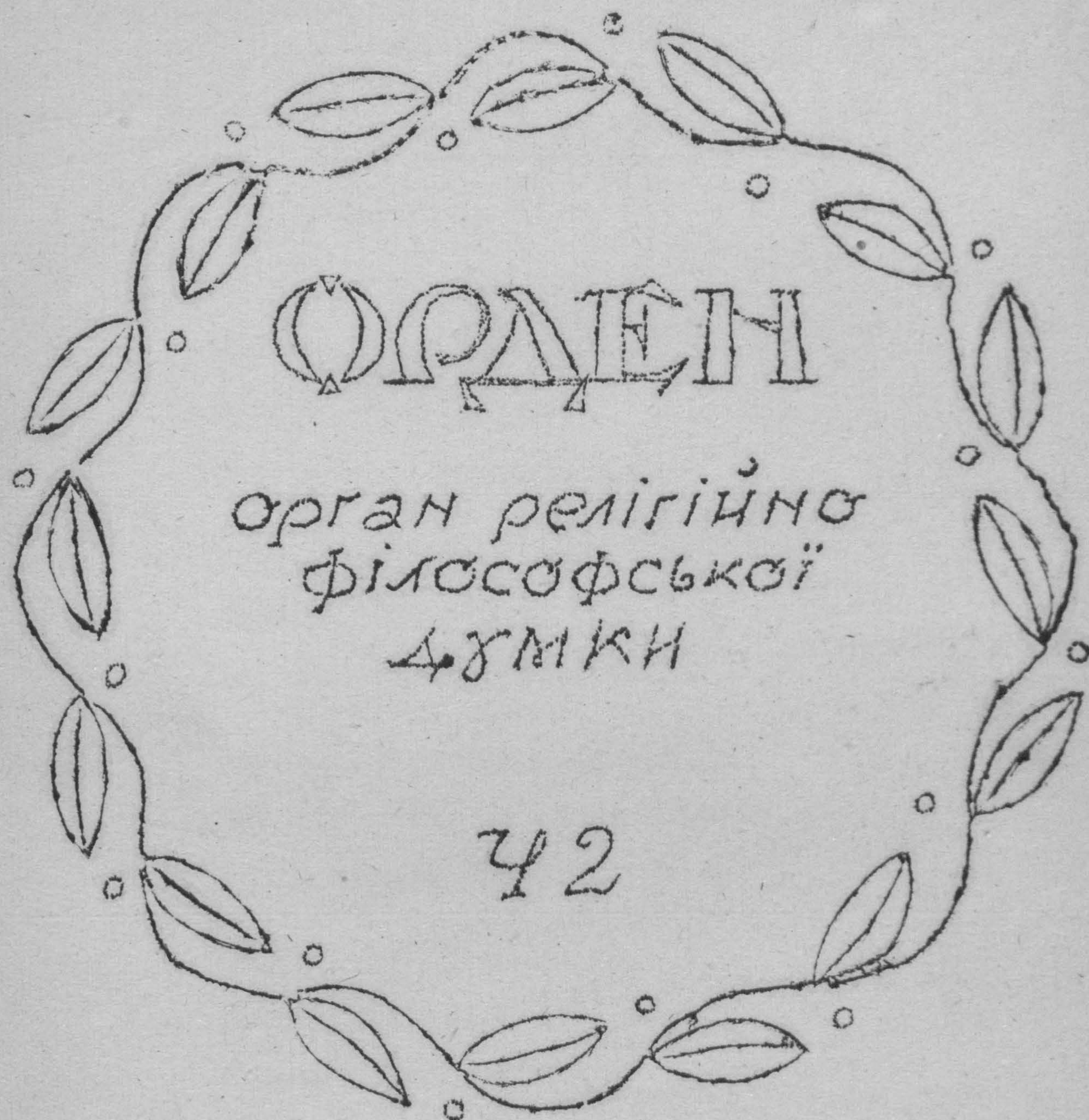

Листопад 1945

В О Л О Д И М И Р

Г И М Н   Д О   В О Г Н Ю

/ Переклад із санскриту /

/ Ригведа, I.I /

Вогонь славлю, пурогіту,
Бога, що відає жертву,
Готаря преблаготворця.

Гідний честі в предковічних,
Славлен віщунами й нині
Хай богів сюди прикличе.

Вогнем багатства досягнеш,
Розквіт пишний з днини в днину,
Славу мужню, багатирську.

Жертва, що її полум"ям,
Вогню, звідусіль обіймеш
Напевно богів досягне.

Вогонь віщун волхвосильний,
Ясно - свято - славо - сяйний,
Бог з богами хай з"явиться.

Благо, що його готуєш
Вірним тобі жертвоносцям,
Це, о Вогню, твоя правда.

Зрана й вечір, Тьмопросвітний,
Ми до тебе, Вогню, линем,
Думкою поклін несемо.

Жертви ясен володарю,
Пастирю прав споконвічних,
Радій, рости в своїм домі !

Вогню, будь для нас ласкавий
Мов синові рідний батько !
З нами йди до благодаті !

--oOo--

ВАСИЛЬ ПАЧОВСЬКИЙ

УСЕ ПЛИВЕ

/ З циклю: Есхата /

Був, є і буде дух мій споконвіку
Записаний в скрижалях ясних зір,
Втілявся в лицарів свойого віку
І жив між вами все як первовзір,
Де "панта рей"!

Не нам збагнути позасвітню волю,
Яка кермує летом душ і звізд --
В сузір"ях пише всім народам долю
І духам стелить зорі на поміст,
Де "панта рей"!

Поміст до Бога незбагнутий світом
Проходить дух мій крізь життя в землі --
І в полуоні єднається з засвітом,
А вічність сяє на його чолі,
Де "панта рей!"

Щоби сповнити ціль, призначену завітом,
Народу,в Бога зорянім тяглі,
Де "панта рей!"

-oOo-

В А С И Л Ь   П А Ч О В С Ь К И Й

Я   З Н О В   У М Р У

/ з циклу: Есхата /

Я знов умру похований між вами,
І дух мій струсить весь тілесний бруд -
І пролетить по зорях небесами,
До труд і гріх осудить Божий суд
Між Альфа і Омега.

І вернеться, очищений, з-за світу
До нового життя в людськім живлі -
Спокутувать свій гріх проти завіту,
І втілиться в якесь дитя землі
Між Альфа і Омега.

І буде так верстати шлях терпіння
До Бога в небо серед земних піль,
Аж стане совершенним в просвітління
Про гріх землі і про засвітній бій...
І здійснить чистий з докорів сумління
В всесвіті Бога свою вічну ціль
Між Альфа і Омега.

- -

В О Л О Д И М И Р

СКОВОРОДА ПРО ОБОВ"ЯЗКИ ВОЇНА.

Існує впертий і загально розповсюджений погляд, що філософія Сковороди - це вияв утечі від життя, пасивізму, шукання спасення в позасвітній контемпляції чи аскетизмі

Цей погляд є цілком безпідставний. На ділі філософія Сковороди - це філософія героїчного активізму. Для самого Сковороди прикметна напружена воля здійснити своє завдання у світі. Він сам героїчний борець за нові правди і за духове пробудження народу.

Найяскравішим прикладом героїчного відчування світу Сковородою є його ставлення до військової служби. У своєму творі "Азбука світу" Сковорода проголошує основні правди, які, на його думку, стануть азбукою світу. Це правди про відношення звання людини до її щастя. Людина здобуває щастя, коли виконує ту працю, до якої вона покликана своїми здібностями, нахилами, характером, чи, загально кажучи, її "природою", тобто найглибшою силою, утаєною в її душі. Коли військову сотню веде той, кому треба сидіти в оркестрі, то це велике суспільне нещастя.

Добре виконувати свій фах можна тільки згідно з природою. Для цих уроджених лицарів Сковорода формулює закони їх героїчної етики.

"Хто роджений воїном, тримайся бадьоро, озброюйся, з природою скоро навчишся. Захищай хліборобство і купецтво

від внутрішніх грабіжників, зовнішніх ворогів. Тут твоє щастя і радість. Бережи звання як око. Що солодше уродженому воїнові, як воєнне діло.

Відплачувати за кривду, захищати беззбройну невинність перед терпінням, боронити основи суспільности, правди, - це його пресолодке снідання, обід і вечеря. Не бійся з Богом легко буде тобі нести голод, спрагу, холод, жар, безсоння, кровопитні рани і сам страх смерти. Це воєнне горе буде тобі, - коли діло з Богом, - сто раз приємніше за твої ранги і прибутки. Ранги може носити кожен, а діла може виконувати тільки уроджений."

І далі:

"Не бійся вмерти тілесно, бо будеш кожну хвилину терпіти смерть духову. Відняти від душі вроджену чинність - це значить відібрати від неї поживу. Ця смерть є люта. Знаю, що бережеш тіло, але убиваєш душу, а це заміна зла. Не знаю, навіщо носити меч, якщо не для бою, для якого він зроблений. Не знаю, навіщо носити тіло, якщо щадити віддати його за те, навіщо хто цим тілом одягнений."

Життя воїна, за дальшими міркуваннями філософа, це чиста жертва Богові. Тому і слід воїнові безстрашно боротись і вважати своє воїнство жертвою Богові. Виконування обов"язку воїна зв"язане з його спасінням.

x x x

Чи не пізнаємо в цих словах справжнього козацького сина і внука? Козака, що піднявшися до висот пророцтва підно-

сить козацьку борню за волю на найвищі вершини св"ятої борні за правду.

Як бачимо не має в цій філософії не тільки ніякого квієтизму, чи пасивізму, але вона наскрізь сповнена героїзмом, вона є виявом постави суироти життя і борні українського козацтва, а вслід за цим і цілого народу.

Шевченко проголошуючи слова:

"Борітеся, поборете,
За вас сила, за вас правда
І воля святая!"

проголошує по суті ті самі закони героїчної етики лицарства повністю поєднаними з релігійним відчуванням правди, як св"ятості.

x

x x

В О Л О Д И М И Р

П О Ч У В А Н Н Я   С В'Я Т О С Т І

Існує почування блаженності. Воно таке дивне й небуденне, що всім, хто його переживає, здається чимось неземським, станом божої ласки чи св'ятості.

Воно зачинається станом дивної полекші. Це тоді спадає камінь із серця. Якби щось тримало людське серце в кліщах, а тепер відпало й як мара розвіялось. Груди немов поширюються. Віддих стає свобідний, глибокий. Маємо над ним повну владу. Можемо спинити його зовсім. Він видається нам безпотрібний. Живемо тоді якимсь іншим воздухом, якоюсь іншою силою з надземного світа.

"Серце б'ється,любо,
І світ Божий як Великдень
І люди як люди !"

/ Н а Вічну Пам'ять Котляревському /

"Думи серце осідають,
І капають сльози.
І хочеться сповідатись,
Серце розповити;
І хочеться - Боже милий,
Як хочеться жити,
І любити Твою правду,
І весь світ обняти ! "

/ Ми в осені таки похожі /

Почуваємо дивне піднесення духа й торжественність.

" Ми...похожі

Хоч капельку на образ Божий, - "

/ Ми в осені таки похожі /

Серце росте, груди ростуть і цілий світ росте тоді разом із нами. Немов розтвирається серце, немов хтось витягає з нього тоненькі струни, тягне їх аж у зоряні простори й зачіпає на вершках сузірій. І серце стається зачарованою гарфою, вразливою на всі найніжніші почування світа.

Це ані радість, ані сум. Це блаженність. Єднаємося з цілим світом. Розуміємо душу девятої симфонії. Закрите стається ясним, незбагненне збагненним. Море, степ, вітер і і зорі небесні говорять людською мовою. Розмовляємо з богами. Струни розтягнені. Душа співає. Музика святості не знає павзи.

А коли на чарівних струнах заграє людський біль, тоді хлинуть тяжкі сльози.

Сльози - це роса святості.

Вони часто зачинають оце дивне розяснення душі і майже все його кінчають. Це почування не є ані болем ані радістю, хоч закрашує його часто біль або радість. Сльози, хоч які рясні, хоч витискає їх людське горе, не є сльозами болю. Це сльози блаженності й святості, сльози очищення, сльози спасення.

Незбагненна є сила цього почування, незнані його межі, незмірена глибінь.

"......Жива
Душа поетова святая,
Жива в святих своїх річах;
І ми, читая, оживаєм
І чуєм Бога в небесах." а не в своєй душі ?
/Мені здається/

Десь на висоті вершків Хориву горить вогнистий кущ. Десь вище дух пророків почуває повну єдність з Богом. Тоді Заратуштра розмовляє з Агурамаздою. Тоді пророки говорять як боги в першій особі:

"Я є бог твій, що випровадив тебе з неволі...."

Десь вище існує тільки Самотність Бога.

Суть цього почування це одне з найглибших питань метафізики.

Кожда велика віра вважає Святість основним атрибутом Бога.

Найслабший подих земської зненависті, чи хочби тільки егоїстичного бажання нищить це чуття безпощадно. Сонце гасне, білий світ чорніє. Серце замикається як цвіт під подувом північного вітру.

Називаю це почування святістю.

Кожна велика віра на свій лад хоче вести людей до цієї блаженності. Хоче навчити людину плекати це почування. Може воно є основою всякої віри. Може саме це почування стало підставою для поняття "стану освячуючої ласки" у системі християнізму. Переживають його деякі християни після святого причастя / пр. Міцкевіч у Римі, Варнак у Шевченка/.

З"являється це чуття у світанковій молитві Богові Сонця.

" Любив я також улітку зустрічати на Троїцькому мості схід сонця. Чудова величчна картина......

.....у природі трапляються такі чудові явища, що перед ними поет-маляр падає ниць та тільки дякує Творцеві за солодкі, чарівні хвилини."

/Художник/

....

М. О Р Е С Т

Ґ Р А Л Ь

Покину для слїва віри
Отчизні доли і даль
І рушу в дорогу без міри
Шукати священний Ґраль.

І світлої сили набрала
Несміла моя душа,
І радостей там зазнала,
Де іншим сувора межа.

І став я мудрий і мрійний,
Нрапіжність квіток спізнав
І води озер спокійні,
І стрункість вечірніх трав.

Зникали в минулім роки,
Як в літі - лепети віт,
А ще не знайшли мої кроки
До храма нехибний слід.

І в думи мої і надії
Ясна заплелася печаль:
Хто скаже, де золотіє
Світич небесний, Ґраль ?

1932

В. БАРКА

БОГОЗНЕВАГА

У сніжній Індії, краю святому,
біліє день, а люди мовчки мруть,
без різанин в ім"я святих, без грому,
чуми, а так собіб бредуть-бредуть
і схиляться / їх навіть камінь чує /,
і стихнуть до суда страшного,бідні.

Скрізь німо; тільки радіо віщує
про золоті віки на Гангу й Інді.
Безгласних Бог притрушує снігами;
щось біля церкви птиці рвуть нечисті.
Дрібні сирітоньки проплачуть: мамо,
ой, мамо рідна - гинем! їсти!

Посеред пекла схудлий дід горює,
чернець чи що; терзаєма й палима,
аж світиться скипілими очима
стара душа. Мольба й прокльони всує:
гаразд він зна, що милосердя-там,
на місяці показано братам.

У церкві тьма камінна - тільки й світла,
що"д папороті сніжного вікна.
Воно крізь пітьму падає на тітла,
на лик того, хто всі страждання зна...

І творить дід навколішках молитви,
що їх колись проказувала мати;
пекучими сльозами зимні плити
скропля! І небо почина прохати,
щоб пожаліло хоч дітей; - завіщо,
пита, завіщо їм голодна смерть?

І молить:"царю! щось огненно й віще
скажи й остережи; мов, знаю ката...
й велю, щоб покарали в день суда...
ой, лишенько! І звідки ж доля клята
взялась на нас ? оця страшна біда?

Нам треба щезнути на віки,
в огні пропасти та хворобі,
щоб тільки гній та попіл ріки
знесли в моря. Жінки , малі в утробі,
мужі, діди,- помруть усі. Земля,
земля світ за очі красуючись помчить
без сути, без добрости, без зла.
Нудьгую. Чорно скрізь....душа болить.

Нещасна Індіє! Радіти б нам
та колихати намовлят біля високих
мережано-ростущих лілій. Там ,
за хатою, в саду - на довгі роки
роботи знайдеться рукам...

що ж робиться?! Тут скрізь голодні діти
вмирають; сльози на зчорнілу цеглу,
на сніг і землю ллють. Гонити
в геєнну нас, сказених від свого ж життя,
собак нечистих! в землю злеглу,
брудну від гною повного й сміття!

О, вседержителю, чи я діждусь
очищення від скверни? Добросвітлий,
моя відрадо сонляшна, я плачу й злюсь,
болію страшно в день набридлий,
і вся душа, душа в крові
од горя. Корч і язви морові
і східній бич - чума жахна -
хочби вони спинили людську лють!

2

Перед сяющим образом Ісуса
стоїть старий - суха прескорбна тінь
земного люду. Всю юдоль болінь,
що в ній лиш труд та лихо та спокуса,
сходив , і на дерзающих устах,
жарких од мук непогасимих, б"ється
блюзнірства слово:"- З трону сфер устань,
до нас зійди, владико! Дух бо рветься,
до краю рветься й топчеться в багні.

Ти можеш плоть потлілу воскресити,
а душу, душу знищтожену - ні!
Всевишній, та твоя ж держава жити
перестає. Твоє життя в серцях,
а глянь на них: пустісінька руїна...
Ти скоро й сам обернешся в мерця
дух - попіл, дух - ніщо, мара підмінна.
В кощунстві й богохульстві вопію:
я відрікаюсь! я топчу змію!"

З висот зійшла й спалахнула кров"ю в храмі
широка блискавка, як та ріка,
движка. В пурпурнопламенному зламі
хрестом стоїть істота старика,
а через мить, коли, рвонувши тверді
й моря прокип'ятивши, звергся грім -
лежить, мов кинута рукою смерти,
як сніп, лежить на камені старім.

Тьма!Тьма! Відразу вся життя держава
сльозами роз безгрішних затремтіла,
і тепла пісня: осанна! в вишніх слава!-
родилася від щастя духа й тіла.

З незримого,між нами трону - Він,
хто людські вчинки, людські мислі віда,
зіходить і схиляється до діда,
і оживля, і підніма з колін;

обнявши ж, плачучи, його милує
і от що думати без слів велить:

Серед страшних провин усіх століть,
як муку смертну, розум світу чує
хулу святому! Непрощений гріх
прощу, бо смертно мучишся за тих,
що гинуть на морозі безневинні...
прощу, а ти, замість проклять, віднині
благовіститимеш мій судний день,
день кар і день весільного вина,
і мов неопалима купина,
горітимуть слова твоїх пісень.

Підвівся дід і, ніби невидющий,
навпомацки у сутінках пішов,
слабий, від вітру лиш на каплю дужчий, -
до кованих дверей. Од підошов
лягли сусіди в снігу; і срібні, з тучі,
прикрили їх літаночки тремтючі.

-- o 0 o --

ЛЕВ ОРЛИГОРА

x x
x

Степом брів, обличчям до проміння,
Слухав шерхіт зрілих колосків;
На душі- нечуване хотіння
Розказати про любов без слів.

Юнь - в крові, огонь - в очах весняних -
Виливають лицарський порив.
Не в тумані задумів коханих
Він до чину серце покорив.

В мить чуття завзяттям оновилось -
І всі лілеї білі відійшли;
В поцілунках застигать не мило -
Вороги Вітчизну розп"яли!

Мчатися звитяжними шляхами,
Міць кохань і віру заплести;
Подружить з огненними серцями,
І горіть у здійсненні мети.

Розум завжди тихий і поважний
З кволим серцем прагне задрімать.
Але дух, як море неосяжний
Силу смерти може покорять.

Степом брів, обличчям до проміння,
Клич душі - зпитлга і любов.
Той лиш знає велитня хотіння,
Хто душі духовних дав обнов.

--oOo--

З М І С Т